

STICHTING BEROEPSPENSIOENFONDS LOODSEN

J A A R V E R S L A G 2 0 1 4

INHOUD

6	PERSONALIA
9	UITBESTEDING
10	VOORWOORD
13	KERNCIJFERS
17	BESTUURSVERSLAG
18	ALGEMEEN
	Activiteiten 18
	Missie, visie en strategie 18
	Eigen beheer 19
	Organisatie 20
	Pensioenregelingen 22
	Wijzigingen in pensioenstatuten 2004 en 1988 22
	Categorieën belanghebbenden 22
23	BESTUUR
	Algemeen bestuur 23
	Dagelijks bestuur 24
	Samenwerkingsverbanden 25
	Klachten- en geschillenprocedure 25
	Uitvoering pensioen- en betalingsadministratie 25
	Uitvoering financiële administratie 25
	Uitvoering flexioenregeling 25
	Adviseurs 26
	Integraal vermogensbeheerder 26
	Frontoffice 26
27	FINANCIEEL BELEID
	Beleggingen 27
	Terugblik 27
	Gevoerd beleid 29
	Performance totale portefeuille 29
	Performance zakelijke waarden 30
	Performance vastrentende waarden 31
	Vooruitzichten financiële markten 33
	Strategische assetmix en benchmarkverdeling 33
	Rebalance beleid 34
	Benchmark portefeuille onderdelen 34
	Algemene restricties 35
	Maatschappelijk verantwoord beleggen 36
	Pensioenen 37
	Premies 37
	Ontwikkeling dekkingsgraad 37

INHOUD

Ontwikkeling m.b.t. de voorziening	39
Evaluatie herstelplan	39
Indexatiebeleid	40
Verwachting	40
Voorwaardelijkheidsverklaring	40
Indexering 1988 t/m 2015 in vergelijking met stijging consumenten prijsindex (CPI)	40

41	RISICOBELID
	Risicobereidheid 41
	Beleggingsrisico's algemeen 42
	Specifieke beleggingsrisico's 43
	Renterisico 43
	Valutarisico 43
	Prijrisico 44
	Kredietrisico 44
	Concentratierisico 44
	Systeemrisico 44
	Specifieke financiële instrumenten 44
	Liquiditeitsrisico 45
	Beleggingsrisico alternatieve beleggingen 45
	Verzekeringstechnische risico's 45
	Langlevenrisico 45
	Overlijdens- en het arbeidsongeschiktheidsrisico 45
	Operationeel risico 46
	Uitbestedingsrisico 46
	Continuïteitsanalyse maart 2013 46

47	VOORUITZICHTEN
	Nieuw financieel toetsingskader (FTK) 47
	Aanpassing rentetermijnstructuur 47
	Beleidsdekkingsgraad 47
	Vereist eigen vermogen 47
	Herstelplan 47
	Ontwikkeling geschatte dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad na balansdatum 47

48	BESTUURSZAKEN
	Geschiktheid 48
	Evaluatie functioneren bestuur 49
	Toezicht en verantwoording 49
	Wet versterking bestuur 49
	Code pensioenfondsen 50
	Klachten- en geschillenprocedure 51
	Gedragscode 51
	Compliance 52
	Compliance officer 52
	Extern toezicht 52
	Crisisplan 52

INHOUD

	BTW-ontwikkelingen	53
55	PENSIOENBELEID	
	Kenmerken pensioenregelingen	55
	Wijzigingen in 2014	56
59	ACTUARIËLE ANALYSE	
	Analyse van het resultaat	59
	Resultaat op beleggingen	59
	Resultaat door wijziging rentetermijnstructuur	59
	Resultaat op premies	60
	Resultaat op flexioen	60
	Resultaat op waardeoverdracht	60
	Resultaat op kosten	60
	Resultaat op toeslagverlening	60
	Resultaat op sterfte	61
	Aanpassing actuariële grondslagen	61
	Mutaties en correcties	62
63	PENSION FUND GOVERNANCE	
	Visitatiecommissie	63
	Verantwoordingsorgaan	63
	Oordeel verantwoordingsorgaan	63
	Compliance	64
	Bestuursbesluiten ex artikel 21 statuten	66
	Communicatie	66
	Nevenfuncties	66
	Kostentransparantie	66
69	JAARREKENING	
	Balans per 31 december 2014	70
	Rekening van baten en lasten over 2014	71
	Kasstroomoverzicht 2014	72
	Analyse van het resultaat	73
	Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	73
102	OVERIGE GEGEVENS	
	Resultaat bestemming	102
	Gebeurtenissen na balansdatum	102
	Aanpassing rentetermijnstructuur	102
	Beleidsdekkingsgraad	102
	Vereist eigen vermogen	102
	Herstelplan	102
	Actuariële verklaring certificerend actuaris	103
	Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	104

INHOUD

105

BIJLAGEN

- 1 Enige begrippen 105
- 2 Vergelijking indexatie BPL, ABP en Koopvaardij 1989-2015 110
- 3 Leeftijdsverdeling eind 2014 111
- 4 Premie(flexioen) regeling 113
- 5 Besluiten ex artikel 21 statuten van BPL 118
- 6 Klachten- en geschillenprocedure 121
- 7 Rapportage visitatiecommissie Pension Fund Governance over stichting BPL 122
- 8 Reactie bestuur op rapport visitatiecommissie PFG 2014 135
- 9 Oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2014 137
- 10 Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2014 139
- 11 Communicatieplan (onderdeel van het communicatiebeleid) 140
- 12 Financiële vooruitzichten 2014 (visie Robeco Institutional Asset Management 141
- 13 Verslag compliance officer 2014 144
- 14 Voor als het onverhoopt nodig is 145

148

CONTACT

PERSONALIA

BESTUURSLEDEN

P.B. Schoe
Nolleweg 2
4381BH Vlissingen
Tel 0118 43 11 31
schoe@loodswezen.nl

P.J.J. van den Berg
Noordlaarderweg 11
9475 TE Midlaren
Tel 050 409 08 92
pijvandenber@gmail.com

L. Kazemier
Wierdeweg 16
9931 TD Delfzijl
Tel 0596 63 11 63
leankaz@ziggo.nl

M.A. van Kuik
Abdijweide 39
3223 MD Hellevoetsluis
Tel 0181 78 74 46
m.vankuik@loodswezen.nl

H.J.T. Ruijten
Hertogenven 18
1963 RE Heemskerk
Tel 0251 24 61 68
b.ruijten@planet.nl

DAGELIJKS BESTUUR

VOORZITTER
J.W. Duyzer
Molenkamp 16
5306 GM Brakel
Tel 0418 67 70 75
jwduyzer@gmail.nl

**SECRETARIS/
PENNINGMEESTER**
R. de Jonge
Dorpstraat 293
1566 BB Assendelft
Tel 075 615 45 21
robert3005@yahoo.com

FRONTOFFICE

MANAGER PENSIOENEN
Th.A. Wittkampf
Oostvlietstraat 40
2271 RK Voorburg
Tel 088 900 25 40
bpl@loodswezen.nl

MEDEWERKER PENSIOENEN
N. van Beek
Tel 088 900 25 41
bpl@loodswezen.nl

V.L.N.R.: J.W. DUYZER(VOORZITTER), L. KAZEMIER, TH.A. WITTKAMPF
(MANAGER PENSIOENEN), L. THISSEN (ACTUARIS), M.A. VAN KUIK,
P.J.J. VAN DEN BERG, H.J.T. RUIJTEN, M. LOUWERENS, P.B. SCHOE,
R. DE JONGE (SECRETARIS/PENNINGMEESTER)

PERSONALIA

VISITATIECOMMISSIE

VOORZITTER

L.J. van Kuijck

LEDEN

M. P. van der Kwast
R. Bastian

VERANTWOORDINGS- ORGAAN

VOORZITTER

E.M. Visser
Walstro 4
1964 MG Heemskerk
ekkevisser@gmail.com

SECRETARIS

J. Jonker
Prinses Beatrixpark 3
1462 JA Middenbeemster
j.jonker3@quicknet.nl

LEDEN

H.B.W. Broers
W.A. Plantsoen 188
2991 NJ BARENDRECHT
h.broers@loodswezen.nl

J.Y. van der Laan
Elisabeth Boddaertstraat 18
1902 NZ Castricum
j.vanderlaan@loodswezen.nl

G.Y.M. van Rooij
Port Scaldis I-42
4511 DA Breskens
g.vanrooij@loodswezen.nl

M. van Twuijver
Asserstraat 1 J
9451 AA Rolde
marckvantwuijver@home.nl

COMPLIANCE OFFICER

J. Heldoorn
Schelgeest 13
1901 HB Castricum
jan@janheldoorn.demon.nl
Tel 0251 65 37 07

UITBESTEDING

PARTIJEN WAARAAN BPL WERKZAAMHEDEN HEEFT UITBESTEED

ACCOUNTANT

H. van der Rijst
PricewaterhouseCoopers Accountants
Rotterdam

ADVISEREND ACTUARIS

L. Thissen
Sprenkels & Verschuren
Amsterdam

BELEGGINGSADVISEUR

M. Euverman
Sprenkels & Verschuren
Amsterdam

CERTIFICEREND ACTUARIS

P. Ruigrok
Ruigrok Actuariële Consultancy B.V.
Wieringerwaard

INTEGRAAL VERMOGENSBEHEERDER

Robeco Institutional Asset Management B.V. (RIAM)
Rotterdam

BEWAARBANK

Kasbank
Amsterdam

HERVERZEKERAAR

Zwitserleven
Amstelveen

ADMINISTRATEURS

Nederlands Loodswezen B.V.
Hoek van Holland

AON Hewitt Associates B.V. *
Amsterdam

UITVOERDER FLEXIOENREGELING

Robeco Pension Providers
Rotterdam

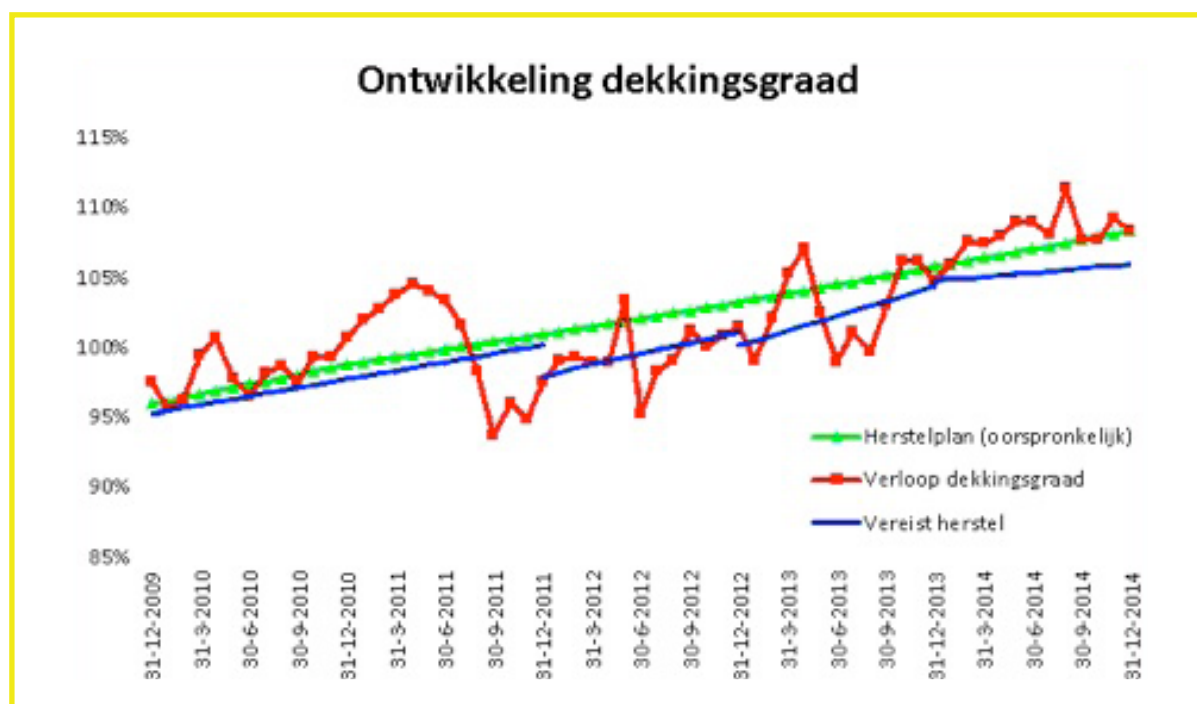
* PER 1 JULI 2015 WORDT HET PENSIOENBEHEER OVERGENOMEN DOOR PGGM TE ZEIST.

VOORWOORD

FINANCIËLE POSITIE

De financiële positie van ons fonds is in 2014 verbeterd. De dekkingsgraad volgens het Financieel Toetsingskader (FTK) tot 1 januari 2015, bedroeg eind 2014 108,3 procent (eind 2013 104,6 procent). Dit betekent een stijging van de dekkingsgraad met 3,7 procent-punt. De dekkingsgraad eind 2014 is gelijk aan de verwachte dekkingsgraad eind 2014 op basis van het oorspronkelijke herstelplan. Het herstelplan is door invoering van het nieuwe Financieel Toetsingskader (nFTK) per 1 januari 2015 vervallen.

De beleidsdekkingsgraad per 31 december 2014 op basis van nieuwe FTK bedraagt 108,4 procent. Hierdoor verkeert het BPL in een situatie van reservetekort. Op grond van het nieuwe FTK dient het pensioenfonds voor 1 juli 2015 een nieuw herstelplan in te dienen bij De Nederlandsche Bank (DNB). Lees verder op blz. 47.

PREMIEBELEID

Aangezien BPL eind 2013 uit onderdekking was, was voor de premievaststelling 2014 de beleidsregel van DNB, die voorschrijft dat de premie in een situatie van onderdekking moet worden berekend met de actuele marktrente niet van toepassing en kon de premie berekend worden volgens de gedempte methode. Volgens deze methode wordt de premie berekend met het naar verwachting te behalen rendement, verminderd met 40 procent van de te verwachten stijging van de CPI alle huishoudens (4 procent). Dit had een sterk dalend effect op de premie. Terwijl de pensioengrondslagen stegen met 2,45 procent (stijging CPI alle huishoudens) daalden de premies per 1-1-2014 per saldo met 16,8 procent. Deze daling kan als volgt worden verklaard: de premie 2013 was wegens onderdekking eind 2012 met 14,7 procent gestegen. Dit conform het besluit van de NLC-ledenvergadering van 5 februari 2013. Deze stijging werd met name veroorzaakt door de beleidsregel van DNB die voorschrijft dat de premie in het geval van onderdekking moet worden berekend met de actuele marktrente. Deze staat historisch laag. Aangezien BPL eind 2013 uit onderdekking was, was voor de premievaststelling 2014 deze beleidsregel van DNB niet meer van toepassing en kon de premie berekend volgens de gedempte methode, waarbij gerekend is met het naar verwachting te behalen rendement van 4 procent.

VOORWOORD

FINANCIËLE MARKTEN IN 2014

Het netto rendement op beleggingen bedroeg over 2014 23,15 procent, terwijl de benchmark een rendement liet zien van 23,7 procent (bruto). Wanneer er geen rekening wordt gehouden met de opbrengst uit renteaftdekking bedraagt het rendement 10,2 procent. Het jaar 2014 werd gemarkeerd door een zwak en ongelijkmatig herstel van de wereldeconomie. De VS hield de vaart erin en bleef goed overeind ondanks het afnemende groeitempo elders. Hoewel 2014 het jaar had moeten worden van een geleidelijk maar overtuigend herstel, stelde de groei teleur. De economische groei bleef voor de wereldeconomie op 2,4 procent steken, waar 3 procent algemeen verondersteld werd. Lees verder op blz. 27.

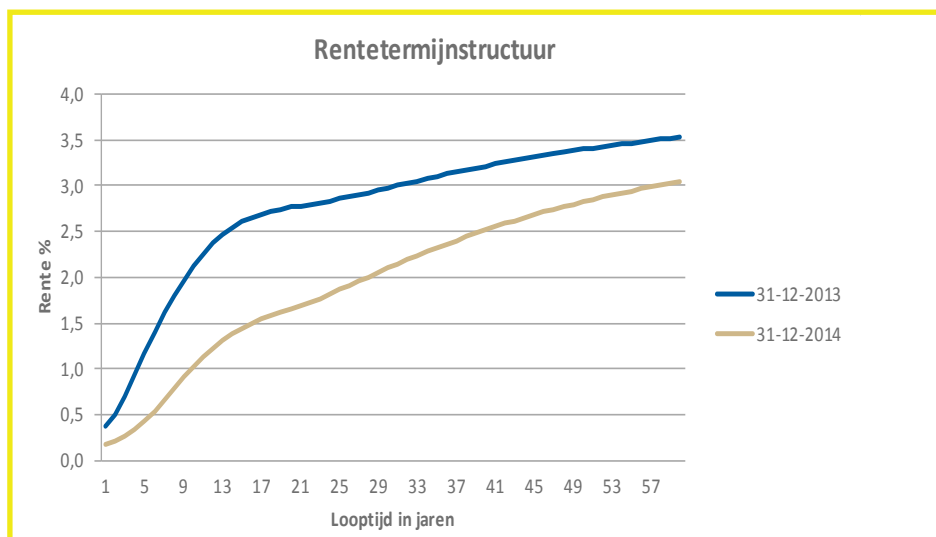
LANGLEVEN RISICO

Op langlevens is het afgelopen jaar een verlies gemaakt. In 2014 zijn acht gepensioneerde deelnemers overleden. Op kortlevens is een winst gemaakt. In verband met de publicatie van de nieuwe AG prognosetafel is het fonds ultimo 2014 overgegaan naar de prognosetafel AG 2014. Naar aanleiding van deze publicatie is de fondsspecifieke ervaringssterfte herzien. Per saldo is hierdoor de voorziening iets gedaald. De verbetering van de levensverwachting in Nederland gaat sneller dan tot nu toe was ingeschat en de verwachting is dat de nieuwe prognoses de komende jaren nog wel een paar keer naar boven zullen moeten worden bijgesteld. De verbeteringen in de gezondheidszorg zijn hiervoor de voornaamste oorzaak. Voor de komende jaren zal dit naar verwachting een van de belangrijkste kosten opdrijvende factoren zijn. Lees verder op blz. 61.

VERMOGENSBEHEER

BPL heeft het risico van de marktrente eind 2014 strategisch voor 50 procent afgedekt door gebruik te maken van investment-grade bedrijfsobligaties, Euro Staatsobligaties (AAA en AA) en swaps. Begin 2014 was de norm voor de strategische afdekking nog 73 procent. In 2014 is de afdekking geleidelijk verlaagd. Daarmee is dynamisch ingespeeld op de steeds verder dalende rente. Door de renteaftdekking geleidelijk te verlagen, verwacht het BPL in de toekomst meer te kunnen profiteren van oplopende rentes. De Nederlandsche Bank leidt van de marktrente een rentetermijnstructuur (RTS) af, die voorbij het 20-jaarspunt mede wordt gebaseerd op een Ultimate Forward Rate (UFR). Onderstaande grafiek maakt de voorgeschreven RTS eind 2013 en eind 2014 zichtbaar. De waardering van de verplichtingen vindt plaats tegen de RTS.

De gehanteerde RTS eind 2013 en eind 2014:

V O O R W O O R D

De RTS is in 2014 over alle looptijden gedaald. Deze daling had een negatief effect op de dekkingsgraad van 6 procent. De opbrengst van de renteafdekking is hierin meegenomen. De beleggingen in beursgenoteerd onroerend goed en grondstoffen zijn in 2014 verkocht. De opbrengst is toegevoegd aan de exposure naar wereldwijde aandelen (ontwikkelde markten). Daarbij is gekozen voor een meer passieve invulling, mede met het oog op de lagere kosten. Als laatste is de exposure naar Obligaties Opkomende Landen (in harde valuta) ingeruild voor een allocatie naar bedrijfsobligaties met een hoog risico (High Yield). De vooruitzichten voor deze categorie zijn op langere termijn naar verwachting beter en het toevoegen van High Yield heeft diversificatie-voordelen. Lees verder op blz. 29 en blz. 33.

ONTWIKKELINGEN

In 2015 is het nieuwe Financieel Toetsingskader (nFTK) van toepassing geworden. De eisen t.a.v. van financiering, reservering, toeslagverlening, beleggingsbeleid en pensioenkorting zijn sterk veranderd. Het beleidskader van BPL moet aan de nieuwe eisen gaan voldoen. Het bestuur heeft daarvoor een plan van aanpak opgesteld dat voorziet in een tijdige aanpassing van de pensioenregelingen en de fondsdocumenten en communicatie naar de deelnemers, gepensioneerden en andere belanghebbenden. Het traject voorziet ook in een wettelijke verplicht overleg met het Verantwoordingsorgaan en de Beroepspensioenvereniging over de risicohouding van het fonds. Lees verder blz. 47.

HOEK VAN HOLLAND, 12 JUNI 2015

J.W. DUYZER, VOORZITTER

KERNCIJFERS

CONSUMENTEN PRIJS INDEX (CPI)

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1,3	1,8	1,1	1,3	3,1	0,4	1,6	2,7	2,3	2,45

IN PROCENTEN

TOESLAGEN

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
0	0,8	1,1	4,3	0	0	0	0	0	0

IN PROCENTEN

PER 01-01-2005 EEN VOORWAARDELIJKE TOESLAG VAN 3%, VERVALLEN PER 31-12-2005;
 PER 01-01-2006 EEN VOORWAARDELIJKE TOESLAG VAN 3%, VERVALLEN PER 31-12-2006;
 PER 01-01-2007 EEN VOORWAARDELIJKE TOESLAG VAN 3%, PER 01-01-2008
 ONVOORWAARDELIJK GEMAAKT.

NETTO RENDEMENT

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
14	9,5	0,8	0,11	8,04	17,1	11,87	14,04	0,02	23,15

IN PROCENTEN

PREMIE: VERHOGING/DALING

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
8	1,8	1	1,3	5,9	3,3	20,0	5,3	14,7	-16,8

IN PROCENTEN

SOLVABILITEIT

(VANAF 2007 IS DE VEREISTE DEKKINGSGRAAD OP BASIS VAN FTK)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
VEREISTE DEKKINGSGRAAD		119,8	116,5	113,4	113,8	116,4	112,3	115,6	116,1	116,2
DEKKINGSGRAAD	108,6	118	123,2	92,8	97,5	100,6	97,5	101,6	104,6	108,3

IN PROCENTEN

KERNCIJFERS

PREMIE PER JAAR BPL 1988

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
BASISREGELING	13.080	13.320	13.464	13.632	14.448	14.928	17.904	19.128	21.936	18.240
PREMIEREGELING	3.288	3.360	3.384	3.432	3.624	3.744	4.488	4.800	5.496	4.584
FLP-GERECHTIGDEN	6.540	6.660	6.732	6.816	7.224	7.464	8.952	9.564	10.968	9.120

IN EURO'S

PREMIE PER JAAR BPL 2004

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
26.700	27.180	27.480	27.840	29.484	30.456	37.092	39.060	44.796	37.272

IN EURO'S

PREMIE PER JAAR REGLEMENT ASPIRANT-REGISTERLOODSEN

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
3.672	3.732	3.768	3.816	4.044	4.176	5.016	5.363	6.156	5.124

IN EURO'S

PREMIE PER JAAR (BEDRAGEN X 1.000 EURO)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
AKTIEVEN	11.390	11.758	12.217	12.886	13.658	14.167	16.916	17.783	20.233	17.109
FLP-GERECHTIGDEN	1.901	1.758	1.616	1.525	1.489	1.314	1.140	790	397	80
ASPIRANTEN	102	135	128	137	109	65	84	120	200	71
TOTAAL FEITELIJKE PREMIE	13.393	13.651	13.961	14.548	15.247	15.546	18.140	18.693	20.830	17.260
ACTUARIËLE KOSTENDEKKENDE PREMIE			14.264	13.366	17.682	16.615	19.348	22.189	22.729	21.286
GEDEMPTE KOSTENDEKKENDE PREMIE			13.860	14.589	14.334	14.875	16.939	16.741	17.066	16.981
MINIMALE PREMIE BIJ ONDERDEKKING						15.398	17.535	20.372	20.589	N.V.T.

ZIE VOOR TOELICHTING OP VERSCHILLEN TUSSEN DE FEITELIJKE ONTVANGEN PREMIE, DE ACTUARIËLE KOSTENDEKKENDE PREMIE, DE GEDEMPTE KOSTENDEKKENDE PREMIE EN DE MINIMALE PREMIE BIJ ONDERDEKKING OP BLZ. 37.

KERNCIJFERS

BPL 1988, PENSIOENGRONDSLAG

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
78.762	79.392	80.265	81.308	81.308	81.308	85.536	87.845	89.865	92.067

IN EURO'S

BPL 2004, PENSIOENGRONDSLAG

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
109.968	110.848	112.067	113.524	113.524	113.524	119.427	122.652	125.473	128.547

IN EURO'S

FUNCTIONEEL LEEFTIJDSPENSIOEN (FLP)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
55-60, INGEAAN VOOR 1-5-2004	65.993	66.528	67.800	69.288	71.988	73.716	74.376	75.420	76.560	77.256
60-65, INGEAAN VOOR 1-5-2004	58.731	59.208	60.336	61.668	64.068	65.604	66.192	67.128	68.136	76.560
55-60, INGEAAN TUSSEN 1-5-2004 EN 1-7-2008	59.453	59.868	61.068	62.472	64.764	66.252	65.820	66.504	66.552	69.120
60-65, INGEAAN TUSSEN 1-5-2004 EN 1-7-2008	52.191	52.548	53.604	54.876	56.844	58.140	57.636	58.212	58.128	60.624

IN EURO'S

PENSIOEN ASPIRANT-LOODSEN

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
LEERVERGOEDING / PENSIOENGRONDSLAG VOOR AFTREK FRANCHISE	33.178	33.774	34.146	34.590	35.662	35.805	36.378	37.360	38.219	39.155
FRANCHISE	12.100	12.160	12.452	12.614	12.614	12.614	12.614	12.614	12.614	12.614
PARTNERPENSIOEN	10.299	10.591	10.630	10.768	11.294	11.364	11.644	12.126	12.546	13.005
ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSPENSIOEN	33.178	33.774	34.146	34.590	35.662	35.805	36.378	37.360	38.219	39.155

IN EURO'S

KERNCIJFERS

AANTALLEN

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
DEELNEMERS BPL 2004	429	432	446	451	464	466	450	450	452	456
DEELNEMERS BPL 1988	272	253	230	216	191	165	104	62	14	6
TOTAAL AANTAL DEELNEMERS	701	685	676	667	655	631	554	512	466	462
GEWEZEN DEELNEMERS	3	2	4	4	4	4	5	5	5	5
ASPIRANT-LOODSEN	26	40	38	34	23	7	17	33	20	11
OUDERDOMSPENSIOEN 1988/2004	271	306	345	379	413	455	535	598	661	675
ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSPENSIOEN	6	6	6	5	6	4	4	3	2	2
PARTNERPENSIOEN	49	52	55	71	78	82	85	85	102	110
WEZENPENSIOEN	10	13	11	9	11	11	12	10	10	10
TOTAAL	1066	1104	1135	1169	1190	1194	1212	1246	1266	1275

RIJPINGSGRAAD (VERHOUDING DEELNEMERS OP-GERECHTIGDEN)

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
38,7	45	51	56	63	72	97	116	143	148

IN PROCENTEN

BESTUURSVERSLAG

ALGEMEEN

ACTIVITEITEN

Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL), statutair gevestigd in Rotterdam is opgericht op 1 september 1988. De stichting is ingeschreven bij het stichtingenregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41130603. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 23 juni 2014. Het pensioenfonds is een beroepspensioenfonds. Op basis van een uitkeringsregeling - Pensioenstatuut 2004, per 1 januari 2015 gewijzigd in Pensioenstatuut 2015, en Pensioenstatuut 1988, per 1 januari 2015 gewijzigd in Pensioenstatuut 1988 (geldend vanaf 1 januari 2015) - verwerven de deelnemers een financiële aanspraak ten behoeve van de gevolgen van (vervroegde) pensionering en overlijden. Deze regeling biedt ook een dekking in geval van arbeidsongeschiktheid. Het pensioenfonds voert ook een premie(flexioen)regeling uit, welke onderdeel is van Pensioenstatuut 1988. Het fonds draagt zorg voor uitbetaling van het functioneel leeftijdspensioen. De functioneel leeftijdspensioenen worden in mindering gebracht op de voorziening FLP.

MISSIE

Het Pensioenfonds heeft als missie om alle huidige en toekomstige deelnemers, actieven, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, te voorzien van de pensioenuitkeringen zoals in de Pensioenstatuten vastgesteld tegen zo laag mogelijke kosten. Daarbij worden de aanspraken van de actieve en gewezen deelnemers en de uitkeringen van de gepensioneerden waar mogelijk jaarlijks geïndexeerd op basis van de algemene prijsontwikkeling. In aanloop tot het doen van uitkeringen is het beheren van vermogen ook een van de taakstellingen van het Pensioenfonds.

VISIE

Het fonds streeft naar goede pensioenvoorzieningen, die passen bij de beroepsgroep. Het Pensioenfonds hecht veel waarde aan transparante communicatie over de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten, de toekomstige pensioenopbouw en eventuele indexatie en kortingen van deze aanspraken en rechten.

STRATEGIE

Het Bestuur van het Pensioenfonds heeft de navolgende beleidsuitgangspunten geformuleerd om de uit de missie voortvloeiende doelstelling te kunnen verwezenlijken:

- Het Bestuur ziet erop toe dat de uitvoering van de pensioenregeling op een correcte en (kosten)efficiënte wijze geschiedt.
- Het Bestuur waarborgt dat ongeacht de keuze met betrekking tot (her)verzekeren en/of uitbesteden, de uitvoering van de pensioenregeling op elk moment in de tijd in overeenstemming is met de geldende wet- en regelgeving.
- Het Bestuur streeft naar een evenwichtig en zorgvuldig vormgegeven beleid, waarbij risico's worden afgewogen en adequaat worden gemanaged, processen goed en adequaat worden ingericht en op beste wijze worden uitgevoerd en vastgelegd, communicatie over het beleid transparant is en begrijpelijk is voor alle stakeholders.
- Het Bestuur legt, daar waar sprake is van een uitbestede relatie, haar eisen ten aanzien van de kwaliteit van de uitvoering en de mate van interne beheersing vast in alle uitbestedingsovereenkomsten en de bijbehorende SLA's.
- Het Bestuur waarborgt de beschikbaarheid van informatie met betrekking tot de kwaliteit van de uitvoering van de regeling en de daarmee gepaard gaande risico's, zodat het Bestuur in staat is om in de besluitvorming hiermee rekening te houden.
- Het Bestuur maakt desgewenst gebruik van externe deskundigen om de benodigde informatie in kaart te brengen en de beschikbare informatie te beoordelen.

A L G E M E E N

Het beleid van het Bestuur is hiermee in overeenstemming. Dit beleid is vastgelegd in beleidsdocumenten, waarvan de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) de belangrijkste is. Hierin zijn het te voeren beleid, waaronder de financiële opzet en de grondslagen waarop het beleid berust, gemotiveerd beschreven. Het beleid is erop gericht met een bij het karakter van het fonds passend risico een optimaal resultaat te behalen, mede in aanmerking genomen de voorwaardelijk geïndexeerde verplichtingen van het fonds.

De ABTN is het laatst gewijzigd op 10 februari 2014.

Het Bestuur meent dat in 2014 de hierboven gestelde doelen, gelet op het behaalde rendement, zijn gerealiseerd en dat een goede basis is gelegd voor een goed rendement in de komende jaren.

EIGEN BEHEER

Alle verplichtingen die voortkomen uit de pensioenregelingen bij het BPL worden in eigen beheer gehouden. BPL loopt daarbij verschillende risico's. Deze risico's en de beheersing daarvan staan uitgebreid beschreven in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN), welke op de website staat vermeld. Onder "Risicobeleid", beginnend op blz. 41, wordt hierop nader in gegaan.

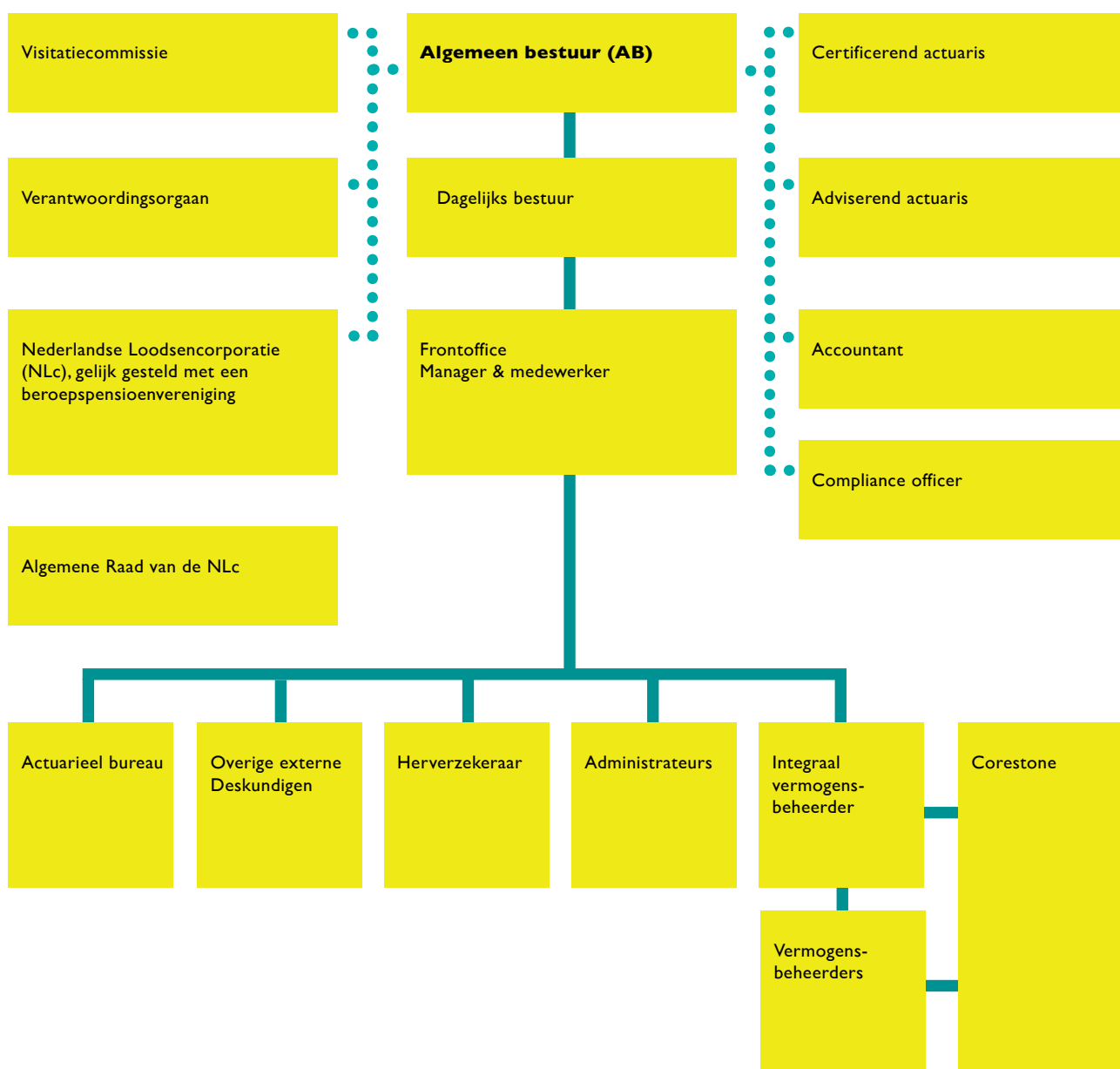
Het actuariële, pensioen- en vermogensbeheer zijn uitbesteed. Dit geldt ook voor de betalingen van de pensioenen en de financiële administratie. Het uitbestedingsbeleid is in 2013 vastgelegd in een document.

ALGEMEEN

ORGANISATIE

Organigram van het bestuur:

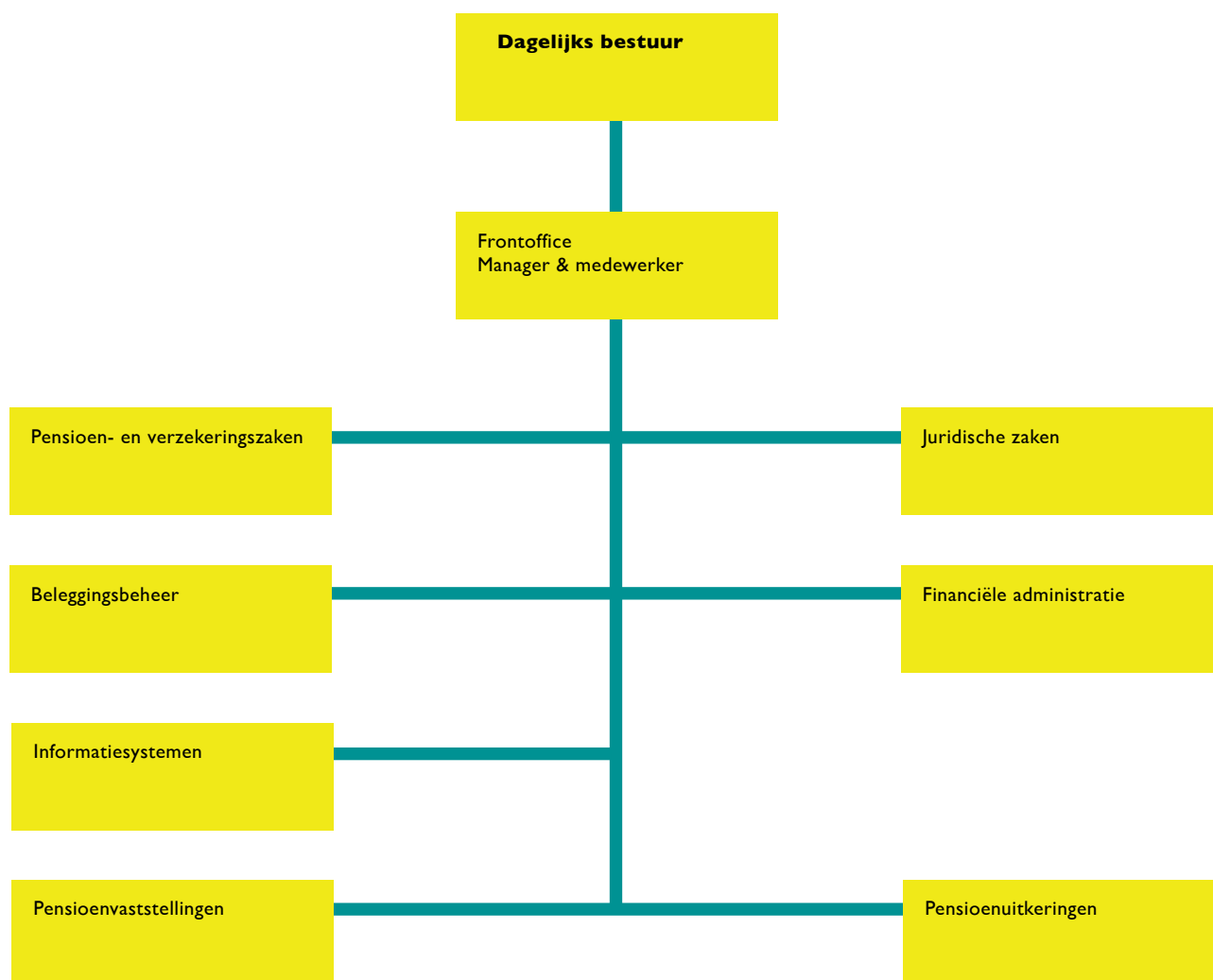

Zie voor een overzicht van de partijen waaraan zaken zijn uitbesteed op blz. 19.

ALGEMEEN

Organigram van het Dagelijks bestuur:

ALGEMEEN

PENSIOENREGELINGEN

BPL voerde in 2014 drie pensioenregelingen uit, te weten:

- het pensioenreglement voor aspirant-registerloodsen;
- het pensioenstatuut 2004, vanaf 1 april 2004 van toepassing op registerloodsen;
- het pensioenstatuut 1988, geldend voor degenen die voor 1 april 2004 met FLP zijn gegaan.

WIJZIGINGEN IN PENSIOENSTATUTEN 2004 EN 1988

De Pensioenstatuten zijn in 2014 gewijzigd. De regelingen zijn per 1 januari 2015 aangepast aan het nieuwe fiscale kader. Op blz. 56 worden de belangrijkste wijzigingen weergegeven.

CATEGORIEËN BELANGHEBBENDEN

BPL kent de volgende belanghebbenden:

- (Gewezen) deelnemers
- Gepensioneerden
- (Ex-)partners van deelnemers/gepensioneerden
- Kinderen van deelnemers/gepensioneerden
- Arbeidsongeschikten.

BESTUUR

ALGEMEEN BESTUUR

Het algemeen bestuur bestaat uit zeven bestuursleden, waarvan twee ex-registerloods zijn. Deze bestuursleden worden benoemd, treden af of worden ontslagen volgens de in de Pensioenverordening registerloodsen en statuten van BPL vastgelegde regels.

Samenstelling Algemeen bestuur eind 2014:

NAAM	FUNCTIE	SINDS	TOT	NEVENFUNTIES	BETAALD	ONBETAALD
J.W. DUYZER * (MAN, 6-8-1956)	VOORZITTER	MEI 2002	DECEMBER 2015	BESTUURSLID SDB	X	
R. DE JONG (MAN, 30-5-1968) IJMOND	SECRETARIS/ PENNING- MEESTER	MEI 2008	JUNI 2016	REGISTERLOODS	X	
P.J.J. VAN DEN BERG (MAN, 26-6-1957) NOORD	BESTUURSLID	MEI 2000	JUNI 2016	REGISTERLOODS STICHTING ADMINI- STRATIEKANTOOR IT WILD	X	X
L. KAZEMIER * (MAN, 2-5-1944)	BESTUURSLID	JULI 2012	JULI 2016	BESTUURSLID NED. VER. KAPITEINS TER KOOPVAARDIJ SENIOR-EXPERT PUM DEN HAAG		X X
P. B. SCHOE (MAN, 27-9-1970) SCHELDEMONDEN	BESTUURSLID	JULI 2012	JULI 2016	REGISTERLOODS	X	
M.A. VAN KUIK (MAN, 29-4-1972) RIJNMOND	BESTUURSLID	JUNI 2010	JUNI 2018	REGISTERLOODS	X	
H.J.T. RUIJTEN * (MAN, 11-5-1948)	BESTUURSLID	JUNI 2011	JUNI 2019	LID LEDENRAAD VAN DEVNOL		X
* EX-REGISTERLOODSEN						

Het bestuur streeft er naar om bij de bezetting van de zetels door actieve loodsen zoveel mogelijk rekening te houden met een verdeling over de regio's en bij de samenstelling van het bestuur als geheel er voor te zorgen dat verschillende leeftijdscategorieën vertegenwoordigd zijn. Alle regio's en leeftijdscategorieën zijn in het bestuur vertegenwoordigd. Het bestuur meent dat deze samenstelling, gelet op samenstelling van fonds, voldoende divers is.

Het bestuur vergaderde circa 17x per jaar en de in deze vergaderingen genomen besluiten zijn vastgelegd in verslagen. Het bestuur wordt uitvoerig geïnformeerd en beleidsstukken, veelal opgesteld door de Manager Pensioenen en/of de adviserend actuaris, worden uitgebreid tijdens bestuursvergaderingen besproken.

BESTUUR

VERGADERINGEN 2014 (X = AANWEZIG)

	DUYZER	DE JONGE	VAN DEN BERG	SCHOE	VAN KUIK	RUIJTEN	KAZEMIER	LOUWERENS *
10-02-2014	X	X	X	X	X	X	X	
03-03-2014	X	X	X		X	X	X	
05-03-2014	X	X	X		X	X	X	
07-04-2014	X	X	X	X	X	X	X	
25-04-2014	X			X	X	X	X	
07-05-2014	X	X	X	X	X	X	X	
04-06-2014	X	X	X	X	X	X	X	
11-06-2014	X	X	X	X	X	X	X	
16-06-2014	X	X	X	X	X	X		
05-08-2014	X	X		X	X		X	
03-09-2014	X	X	X	X	X		X	
26-09-2014	X	X	X		X	X	X	
06-10-2014	X	X	X	X	X	X	X	
10-10-2014	X	X	X	X	X	X	X	
28-10-2014	X	X	X	X	X	X	X	
05-11-2014	X	X	X	X	X	X	X	
12-12-2014	X	X	X	X	X	X	X	
17-12-2014	X	X	X	X	X		X	X

* ASPIRANT AB-LID

DAGELIJKS BESTUUR (DB)

Het Dagelijks bestuur bestaande uit de voorzitter en secretaris/penningmeester, komt samen met de Manager Pensioenen tenminste 18 keer per jaar bijeen. Het dagelijks bestuur ontleent zijn bevoegdheden aan de statuten, de ABTN, de Pensioenstatuten en het pensioenreglement aspirant-registerloodsers. Zie hiervoor de taakverdeling tussen DB en AB de betreffende matrix op blz. 119.

BESTUUR

SAMENWERKINGSVERBANDEN

BPL is aangesloten bij de vereniging Pensioenfederatie. Deze vereniging stelt zich ten doel goede pensioenen voor de bij hun aangesloten deelnemers. De vereniging behartigt de belangen van de leden met lobby, communicatie en verbetervoorstellen voor beleid en uitvoering. Alle pensioenfondsen in Nederland kunnen zich bij de Pensioenfederatie aansluiten. De financiële risico's van het lidmaatschap beperken zich tot de jaarlijks te betalen contributie. Zie pensioenfederatie.nl. BPL werkt daarnaast samen met negen andere beroepspensioenfondsen. Vanaf 1-1-2014 overleggen deze beroepspensioenfondsen in de kring van beroepspensioenfondsen. Dit overleg heeft tot doel te komen tot afstemming over algemene bij de Pensioenfederatie aan de orde zijnde onderwerpen en specifieke onderwerpen die het werkterrein van de beroepspensioenfondsen raken. De kring wordt gefaciliteerd door PGGM. BPL is aangesloten bij de Stichting Dienstverlening Beroepspensioenfondsen (SDB), waaraan zeven beroepspensioenfondsen deelnemen. Deze Stichting levert opleidingen, intern toezicht en deskundigheidstoetsen. De financiële risico's beperken zich tot de voor deze dienstverlening te betalen vergoeding. Zie sdb-it.nl

KLACHTEN- EN GESCHILLENPROCEDURE

Indien een geschil ontstaat tussen het pensioenfonds en een belanghebbende bij het pensioenfonds is de klachten- en geschillenprocedure van toepassing (zie bijlage 6). Volgens deze procedure wordt op klachten in eerste instantie gereageerd door de manager pensioenen. Indien de klager zich niet kan vinden in diens uitleg, dan dient belanghebbende zich te wenden tot het bestuur van BPL. Indien het bestuur en de belanghebbende niet tot een oplossing van het geschil komen, kan de belanghebbende zich wenden tot de burgerrechter. Zie voor de in 2014 door het bestuur behandelde klachten blz. 51 van dit jaarverslag. Vanaf 19 september 2012 kunnen (gewezen) deelnemers, gepensioneerden en andere belanghebbenden voor een klacht of geschil over de uitvoering van het pensioenstatuut/pensioenreglement voor advies (niet bindend) terecht bij de Ombudsman Pensioenen. BPL zal zich aan het advies van de Ombudsman Pensioenen conformeren, tenzij er zwaarwegende motieven zijn dit advies niet op te volgen. Een klacht of geschil wordt niet eerder door de Ombudsman Pensioenen in behandeling genomen nadat de klachten- en geschillenprocedure bij BPL volledig is doorlopen, dus na het besluit van het bestuur ten aanzien van een klacht of geschil. Gegevens over de Ombudsman Pensioenen zijn te vinden op ombudsmanpensioenen.nl

UITVOERING PENSIOEN- EN BETALINGSADMINISTRATIE

De pensioenadministratie en vanaf 1-1-2013 ook de betalingsadministratie van het pensioenfonds worden uitgevoerd door Aon Hewitt Associates BV. Het op basis van het contract geldende Service Level Agreement wordt jaarlijks door het bestuur geëvalueerd. Van Aon Hewitt Associates BV is een ISAE 3402 type II rapportage ontvangen. Deze rapportage is besproken in het bestuur. Op basis van deze rapportage kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd. Vanaf 1 juli 2015 wordt het Pensioenbeheer ondergebracht bij PGGM.

UITVOERING FINANCIËLE ADMINISTRATIE

De financiële administratie van het pensioenfonds wordt uitgevoerd door Nederlands Loodswezen B.V. De te verrichten werkzaamheden zijn contractueel vastgelegd en worden tenminste een keer per kwartaal geëvalueerd.

UITVOERING FLEXIOENREGELING

De uitvoering van de flexioenregeling is uitbesteed aan Robeco Pension Providers. De resultaten van Robe-

BESTUUR

co Pension Providers worden periodiek geëvalueerd. Van de vermogensbeheerder is een ISAE 3402 type II rapportage ontvangen. Deze rapportage is besproken in het bestuur. Op basis van deze rapportage kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd.

ADVISEURS

Het pensioenfonds wordt voor actuariaat en risicobeheersing op lange termijn ondersteund door de externe adviserende actuaris en een ALM-adviseur. Met ingang van 1 januari 2013 is de adviserend actuaris L. Thissen van Sprenkels & Verschuren. De verrichte werkzaamheden worden jaarlijks door het bestuur geëvalueerd. Het bestuur heeft per 1 juli 2012 M. Euverman van Sprenkels & Verschuren aangesteld als beleggingsadviseur ter versterking van onze countervailing power op het terrein van beleggingen en risicomangement, in bijzonder voor het beoordelen van voorstellen of adviezen van de integraal vermogensbeheerder.

INTEGRAAL VERMOGENSBEHEERDER

De integraal vermogensbeheerder is Robeco Institutional Asset Management (RIAM). RIAM is verantwoordelijk voor de uitvoering van het contractueel vastgelegde mandaat. De beleggingsresultaten worden maandelijks geëvalueerd en tenminste een keer per kwartaal besproken in het bestuur. Van de integraal vermogensbeheerder is een ISAE 3402 type II rapportage ontvangen. Deze rapportage is besproken in het bestuur. Op basis van deze rapportage kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd.

FRONTOFFICE

Om alle taken goed te verrichten wordt het bestuur bijgestaan door het frontoffice, welke uit twee personen bestaat (manager pensioenen en een parttime medewerker pensioenen). Dit bureau coördineert de bestuurlijke en administratieve werkzaamheden, ziet toe op de naleving van de uitbestede werkzaamheden en draagt zorg voor de voorlichting aan de deelnemers en gepensioneerden en andere belanghebbenden. De taken en verantwoordelijkheden van de manager pensioenen en medewerkster pensioenen zijn vastgelegd in een functiebeschrijving.

FINANCIËEL BELEID

BELEGGINGEN

TERUGBLIK 2014

ECONOMIE

Het jaar 2014 werd gemarkeerd door een zwak en ongelijkmatig herstel van de wereldeconomie. De VS hield de vaart erin en bleef goed overeind ondanks het afnemende groeitempo elders. Hoewel 2014 het jaar had moeten worden van een geleidelijk maar overtuigend herstel, stelde de groei teleur. De economische groei bleef voor de wereldeconomie op 2,4 procent steken, waar 3 procent algemeen verondersteld werd.

De eurozone slaagde er niet in te overtuigen. Door geopolitieke onrust werden de kernlanden in het eerste halfjaar geconfronteerd met een afname in het producenten- en consumentenvertrouwen. Door de onwettige annexatie van de Krim door Rusland en het daaropvolgende conflict in Oekraïne is de relatie met het Westen behoorlijk bekoeld en is de onzekerheid toegenomen. De regeringen van de eurozone vorderden maar moeizaam met hun structurele hervormingen en kozen in plaats daarvan voor groeivertragende bezuinigingen. Hoewel er nauwelijks sprake was van hervormingen aan de aanbodzijde van de economie, slaagde de periferie er toch in de concurrentiekracht flink te verbeteren; vooral Spanje en Ierland maakten een inhaalslag. Mede door de meer gelijkwaardige concurrentie tussen de landen van de eurozone is het systeemrisico in de eurozone in de loop van 2014 afgenomen.

In Japan was het effect van de btw-verhoging in april 2014 op de economie groter dan algemeen werd verwacht. De Japanse economie slaagde er niet in zich in het derde kwartaal te herstellen. De Japanse premier Abe bevestigde nogmaals zijn mandaat door in december ruimschoots de tussentijdse verkiezingen te winnen en zal het economische hervormingsprogramma 'Abenomics' met nieuw elan voortzetten. Dit hervormingsprogramma leunt inmiddels wel eenzijdig op kwantitatieve verruiming door de Bank of Japan.

De Chinese economie verzwakte in 2014 met een daling van de bbp-groei naar 7,3 procent in het derde kwartaal. De Chinese autoriteiten hebben extra stimuleringsmaatregelen doorgevoerd om een ongecontroleerde vertraging in oververhitte sectoren als vastgoed te voorkomen. Wij verwachten dat de Chinese economie gecontroleerd zal vertragen. De autoriteiten hebben immers meer dan genoeg buffers om de gevolgen van mogelijke faillissementen te voorkomen.

De hoofdrol in het macro-economische landschap werd niet gespeeld door centrale banken, zoals in de afgelopen jaren, maar door olie. De ontwikkelingen in de oliemarkt dwongen centrale banken per saldo tot monetaire verruiming. In de loop van het jaar daalde de prijs van olie met bijna 50 procent door een drastische verandering in marktdynamiek. Er ontstond een aanbodoverschot toen er vanuit de onconventionele olievelden in de Verenigde Staten meer toevoer kwam naar de markt. De vertragende wereldwijde macro-economische vraag bracht de oliemarkt in de loop van het jaar nog verder in onbalans. De OPEC, gewoonlijk de nivellerende producent op de oliemarkt, zag in november af van een productieverlaging. Hiermee was de markt op zichzelf aangewezen om het aanbodoverschot en het vraagtekort op elkaar af te stemmen. Het gevolg was dat de prijs van olie kelderde.

De prijsdaling in olie (en andere grondstoffen) versterkte de disinflatoire trend op de ontwikkelde markten, vooral in de eurozone. In december 2014 kreeg de eurozone voor het eerst sinds 2009 te maken met deflatie, hoewel de kerninflatie met 0,8 procent positief bleef. De ECB ondernam reeds in september preventieve actie door de beleidsrente te verlagen naar de nulgrens en een negatieve depositorente af te geven voor

FINANCIËEL BELEID

banken. Ook begon de centrale bank o.a. asset-backed securities te kopen om de dalende inflatie een halt toe te roepen en de inflatiedoelstelling van 'lager dan, maar dicht bij de 2 procent' te verdedigen.

In de VS beëindigde de Fed het verruimingsbeleid en bereidde de markten voor op een verhoging van de rente in 2015.

FINANCIËLE MARKTEN

Het jaar 2014 was wereldwijd opnieuw een succesvol jaar voor aandelen. De MSCI World Index in euro's steeg 18,6 procent. Net als in 2013 was deze ontwikkeling vooral te danken aan de ontwikkelde markten. De aandelen van opkomende markten bleven steken op 11,4 procent. Hoewel individuele landen een sterke economische opleving lieten zien (India) kenmerkten opkomende markten zich grosso modo door een groeivertraging ten opzichte van ontwikkelde markten. De sterke daling in de grondstoffenprijzen gedurende 2014 leverde tegenwind op voor grondstoffen exporteurs in opkomende markten. In tegenstelling tot 2013 droeg ditmaal de winstgroei meer bij aan het totaalrendement van aandelen dan prijsstijgingen. Aandelen zijn door de voortgaande rally enigszins aan de prijs; de koers- winstverhouding van de MSCI World Index lag eind 2014 ruim 20 procent boven het historische gemiddelde.

Onroerend goed bleek in 2014 de uitschieter te zijn binnen het universum van risicovolle beleggingen. De globale onroerend goed index steeg 31,1 procent. Voor deze activa klasse bleek de omgeving van lage rente en tegenvallende economische groei gunstig. Door de relatief hoge hefboomfinanciering in de onroerend goed sector is de relatie met de ontwikkelingen in de kapitaalmarkt hoog. De sterke daling in de kapitaalmarktrente verbeterde gedurende het jaar het perspectief voor de sector, hoewel de markt intussen stevig vooruitgelopen is op de toekomstige winstgevendheid.

Hoogrentende bedrijfsobligaties ('High Yield') verloren wat glans in 2014 met een bescheiden rendement van 2,3 procent. Hoogrentende bedrijfsobligaties startten het jaar 2014 met opslagen voor kredietrisico die ruim onder het historische gemiddelde lagen. De tegenvallende mondiale groeicijfers en de scherpe daling in de olieprijs zorgde ervoor dat beleggers gedurende 2014 weer een hogere vergoeding voor kredietrisico eisten met een negatieve marktwaarde ontwikkeling tot gevolg. Vooral de emittenten uit de energie sector in de Verenigde Staten speelden in voornoemde ontwikkeling een sleutelrol.

Hoogwaardige bedrijfsobligaties ('Investment-Grade') profiteerden meer dan hoogrentende bedrijfsobligaties van de dalende kapitaalmarktrente en noteerden een rendement over 2014 van 7,5 procent. De voortgaande compressie in de gevraagde vergoeding voor kredietrisico heeft er toe geleid dat het rendement op hoogwaardige bedrijfsobligaties zich nu nabij het niveau van een corresponderende staatsobligatie beweegt. In Europa is de anticipatie op onconventioneel beleid van de Europese Central Bank een belangrijke katalysator geweest.

Vanaf begin 2014 is de richting van de obligatiemarkten drastisch gewijzigd ten opzichte van 2013, mede doordat een gepercipieerde langdurige stagnatie van de globale economie het overheersende thema werd in de obligatiemarkt. Staatsobligaties kregen wereldwijd rugwind en de wereldindex voor staatsobligaties steeg in 2014 met 8,5 procent in euro's. Aan de rally in de obligatiemarkt lagen diverse specifieke factoren ten grondslag. Het teleurstellende tempo van het wereldwijde herstel, het verhoogde geopolitieke risico en verdere disinflatie bleken toonzetters.

Voor grondstoffen was 2014 bij uitstek een volatiel jaar. Gedurende 2014 bleek de prijsvorming in grondstoffen sterker naar intrinsieke vraag-aanbod factoren te luisteren en gaandeweg minder gedreven te worden door de zoektocht naar rendement. De olieprijs bleek de uitschieter binnen het grondstoffen spectrum met

FINANCIËEL BELEID

een daling van 48,1 procent. Deze daling werd veroorzaakt door een 'perfecte storm' waarbij sinds juni 2014 zowel excessief aanbod als mondiale vraaguitval een scherpe prijsdaling uitlokte. Deze prijsdaling verscherpte toen in november de OPEC het verrassende besluit nam om de productie niet te verlagen en de markt aan zichzelf over te laten. Met deze terugtrekkende beweging van het OPEC-kartel moeten vraag en aanbod weer balanceren via het prijsmechanisme en is in de oliemarkt een nieuwe dynamiek ontstaan.

Lokale valuta obligaties van opkomende markten (in euro) noteerden een rendement van 9,7 procent. In deze activa klasse domineren valuta bewegingen de rendementsbijdrage. De depreciatie van de euro in de laatste maanden van 2014 leverde echter een positieve rendementsbijdrage. De hoge coupon van 6 procent bood tevens voldoende buffer voor de schommelingen in de wisselkoersen. Kenmerkend voor afgelopen jaar is de divergentie in economische groei en politieke stabiliteit binnen het universum van emittenten. Zo kenden Rusland en Brazilië specifieke obstakels voor groei, terwijl een land als Mexico juist meelifte op de veerkracht van de Verenigde Staten. De daling in grondstoffen prijzen heeft verschillende effecten op verschillende emittenten gehad, al naar gelang de olie export intensiteit. Per saldo heeft de disinflatoire trend centrale banken in opkomende markten meer ruimte gegeven voor verdere monetaire verruiming, wat positief is geweest voor de rendementen in deze activa klasse.

GEVOERD BELEID

In 2014 zijn er enkele wijzigingen in het beleggingsbeleid doorgevoerd. De belangrijkste wijzigingen worden hierna opgesomd. Ten eerste is de norm voor de renteafdekking in de loop van het jaar verlaagd van 73 procent naar 50 procent. De nog resterende swaptions zijn daarbij helemaal afgebouwd. Daarmee is dynamisch ingespeeld op de steeds verder dalende rente. Door de renteafdekking geleidelijk te verlagen, verwacht het fonds in de toekomst meer te kunnen profiteren van oplopende rentes.

Ten tweede zijn de beleggingen in beursgenoteerd onroerend goed en grondstoffen verkocht. De opbrengst is toegevoegd aan de exposure naar wereldwijde aandelen (ontwikkelde markten). Daarbij is gekozen voor een meer passieve invulling, mede met het oog op de lagere kosten. Als laatste is de exposure naar Obligaties Opkomende Landen (in harde valuta) ingeruild voor een allocatie naar bedrijfsobligaties met een hoog risico (High Yield). De vooruitzichten voor deze categorie zijn op langere termijn naar verwachting beter en het toevoegen van High Yield heeft diversificatie-voordelen.

PERFORMANCE TOTALE PORTEFEUILLE

Over heel 2014 bleef het rendement van de portefeuille (23,2 procent) circa 0,5 procent achter bij dat van de benchmark (23,7 procent). De matching portefeuille, gericht op het afdekken van het renterisico ten opzichte van de verplichtingen, rendeerde bijna 93 procent als gevolg van dalende rentes. Het gedeelte van de portefeuille dat gericht is op het genereren van extra rendement behaalde een resultaat van 15,7 procent.

De liquide beleggingen hadden op portefeuilleniveau een negatieve bijdrage aan het relatieve rendement van circa 0,3 procent. De Private Equity beleggingen bleven slechts licht achter bij de benchmark (MSCI Europe Small/Mid-Cap +2 procent), wat op portefeuilleniveau een negatief effect had van enkele basispunten.

Binnen de liquide beleggingen bleven vooral een aantal obligatiefondsen achter bij de benchmark. Zo droegen de mindere resultaten van BlueBay (Euro bedrijfsobligaties), Stone Harbor (Obligaties opkomende landen) en Logan Circle (US High Yield) negatief bij aan de relatieve performance (elk tussen 0,2 procent en 0,1 procent op portefeuilleniveau). Een uitschieter in positieve zin vormt het Robeco Conservative Aandelenfonds met een outperformance van meer dan 3 procent ten opzichte van de MSCI Min Vol benchmark. Door de relatief grote allocatie naar dit fonds droeg deze belegging bijna 0,4 procent positief bij aan het relatieve resultaat. Andere outperformances werden geboekt door PIMCO (USD credits) en het Robeco Europees High Yield fonds.

FINANCIËEL BELEID

PERFORMANCE ZAKELIJKE WAARDEN

AANDELEN ONTWIKKELDE MARKTEN

De Zakelijke Waarden bestaan voor een belangrijk deel uit beursgenoteerde aandelen van ontwikkelde markten ('Wereldwijd Aandelen'), met als benchmark de marktwaarde-gewogen MSCI Wereld Index. Ook is sprake van twee aparte allocaties naar marktwaarde-gewogen aandelen Noord-Amerika en Wereld ex Noord-Amerika. Deze allocatie wordt passief belegd conform de betreffende MSCI Index voor die regio's. Daarnaast wordt belegd in aandelen met een laag-risico, of 'conservative', aandelen. Deze strategie beoogt het absolute rendement per eenheid absoluut risico te maximaliseren met beleggingen in solide ondernemingen met een lagere gevoeligheid voor beursschommelingen, een conservatief kasbeleid, een aantrekkelijke koers-winstverhouding en een goed momentum. Dit gedeelte heeft als benchmark de MSCI World Min Vol Index. Verder is een gedeelte van de portefeuille ingevuld met Amerikaanse waarde-aandelen, waarbij als benchmark de Russell3000 Value index wordt gehanteerd.

AANDELEN OPKOMENDE MARKTEN

Een gedeelte van de aandelenportefeuille wordt belegd in Opkomende Markten. Historisch gezien hebben deze een wat hoger risicoprofiel gehad dan de ontwikkelde markten. Als benchmark wordt de MSCI Emerging Markets Index gehanteerd.

De rendementen van de verschillende fondsen en de benchmarks:

AANDELEN FONDSEN (IN PROCENTEN)						
	WERELDWIJDE AANDELEN	CONSERVATIVE EQUITY	US PREMIUM EQUITY	AANDELEN NOORD-AMERIKA (PASSIEF)	AANDELEN EAFE * (PASSIEF)	OPKOMENDE MARKTEN
FONDS	19,2	26,5	28,2	20,9	3,3	7,9
BENCHMARK	19,6	23,2	28,3	20,5	3,3	11,4
EXCESS RE-TURN	-0,4	3,3	-0,1	0,4	0,0	-3,5
IN DEZE ASSETCATEGORIE WERD EIND 2014 BELEGD (PROCENTEN VAN TOTAAL BELEGD VERMOGEN):						
	12,6	7,6	7,5	3,6	6,4	3,8
* AANDELEN IN ONTWIKKELDE MARKTEN EX AANDELEN NOORD-AMERIKA						

PRIVATE EQUITY

De waarde van de vier beleggingen in private equity steeg van € 36,8 miljoen per eind 2013 naar € 38,2 miljoen per eind 2014. Dit bedrag is inclusief calls en distributies in het vierde kwartaal 2014. Er werden € 8,0 miljoen aan uitkeringen (distributions) ontvangen en er werd € 3,3 miljoen gestort (capital calls). De beleggingen in Private Equity vinden plaats via vier fondsen. Gezamenlijk behaalden deze fondsen in 2014 een rendement van 10,0 procent. De resultaten van Private Equity worden sinds 2014 afgezet tegen de MSCI Europe SMID (Small MidCap) index met een opslag van 2 procent. Het rendement van deze index over 2014 was 10,4 procent.

FINANCIËEL BELEID

De rendementen gemeten over 2014 van de vier fondsen:

PRIVATE EQUITY FONDSEN (IN PROCENTEN)	RENDEMENT
ROBECO INST. EUROPEAN PRIVATE EQUITY FUND I	23,1
ROBECO INST. EUROPEAN PRIVATE EQUITY FUND II	11,7
ROBECO CLEAN TECH PRIVATE EQUITY II	-3,2
ROBECO RESPONSIBLE PRIVATE EQUITY	8,3
IN DEZE ASSETCATEGORIE WERD EIND 2014 4,7 PROCENT BELEGD VAN TOTAAL BELEGD VERMOGEN	

Saldo nog openstaande commitments per 31 december 2014:

PE-FONDSEN (BEDRAGEN IN EURO'S)	AANGEGAAN	BEDRAG	OPGEROEPEN	RESTANT COMMITMENT	
ROBECO INST. EUROPEAN PRIVATE EQUITY FUND I	29-4-2003	16.000.000	10.671.039	5.328.961	EUR
ROBECO INST. EUROPEAN PRIVATE EQUITY FUND II	25-2-2005	16.000.000	16.000.000	0	EUR
ROBECO CLEAN TECH PRIVATE EQUITY II	22-12-2006	12.000.000	12.000.000	0	USD
ROBECO RESPONSIBLE PRIVATE EQUITY II	26-5-2009	20.000.000	13.437.414	6.562.586	EUR

PERFORMANCE VASTRENTENDE WAARDEN

De vastrentende beleggingen zijn verdeeld in een 'matching' portefeuille en 'overige vastrentende waarden'.

MATCHING PORTEFEUILLE

De matching portefeuille bestaat uit staatsobligaties uitgegeven door Nederland, Duitsland en Frankrijk, swaps en liquiditeit. Deze beleggingen zijn niet gekozen voor het behalen van extra rendement maar in eerste aanleg bedoeld ter afdekking van het renterisico dat het fonds loopt als gevolg van de marktwaardering van haar verplichtingen.

CORE LIABILITY HEDGE PORTEFEUILLE	IN EURO'S	IN PROCENTEN VAN TOTAAL BELEGD VERMOGEN
STAATSOBLIGATIES	157.863.472	16,8
INTEREST RATE SWAPS	42.859.745	4,6
LIQUIDITEITEN	1.581.798	0,2
TOTAAL	202.305.015	21,6

OVERIGE VASTRENTENDE WAARDEN PORTEFEUILLE

De overige vastrentende waarden betreft onder andere obligaties die zijn uitgegeven door bedrijven die volgens kredietbeoordelaars een goede kredietkwaliteit hebben ('Investment Grade'). Daarnaast belegt

FINANCIËEL BELEID

BPL in obligaties van uitgevers met een lagere kredietkwaliteit. Dit betreft zowel bedrijven ('High Yield') als opkomende landen ('Emerging Debt'). Met het oog op spreiding over debiteuren wordt een gedeelte in USD-genoteerde obligaties belegd. De Emerging Debt obligaties zijn uitgegeven in lokale valuta. De rendementen van de verschillende fondsen zijn weergegeven in onderstaande tabellen. De benchmarks zijn representatieve (marktwaarde-gewogen) indices.

INVESTMENT GRADE CREDIT FONDSEN (IN PROCENTEN)			
RENDEMENT	BLUEBAY EURO INVESTMENT GRADE	ROBECO EURO CREDIT	PIMCO USD INVESTMENT GRADE CORP
FONDS	6,5	7,7	23,2
BENCHMARK	8,4	8,4	22,4
EXCESS RETURN	-1,9	-0,7	0,8
IN DEZE ASSETCATEGORIE WERD EIND 2014 BELEGD (IN PROCENTEN VAN TOTAAL BELEGD VERMOGEN):			
	9,7	8,5	7,9

HIGH YIELD FONDSEN VANAF 1 MAART 2014 (IN PROCENTEN)			EMERGING DEBT FONDSEN
RENDEMENT	LOGAN CIRCLE US HIGH YIELD	ROBECO EUROPEAN HIGH YIELD	STONE HARBOR
FONDS	9,9	4,5	4,4
BENCHMARK	13,8	3,2	7,4
EXCESS RETURN	-3,9	1,3	-3,0
IN DEZE ASSETCATEGORIE WERD EIND 2014 BELEGD (IN PROCENTEN VAN TOTAAL BELEGD VERMOGEN):			
	2,2	2,1	3,3

FINANCIËEL BELEID

VOORUITZICHTEN FINANCIËLE MARKTEN

Voor de visie van de Robeco Asset Management (Integraal vermogensbeheerder) wordt verwezen naar bijlage I2.

STRATEGISCHE ASSETMIX EN BENCHMARKVERDELING

Strategische normportefeuille eind 2014:

STRATEGISCHE ASSETMIX EN BENCHMARKVERDELING			
	DEELPORTEFEUILLE	BENCHMARKVERDELING (UITGANGSNORM)	BANDBREEDTE PORTEFEUILLE T.O.V. UITGANGSNORM
LIABILITY HEDGING PORTEFEUILLE	VASTRENTENDE WAARDEN	57,5%	+ EN -/- 5,0%-PNT
	CORE LIABILITY HEDGING PORTEFEUILLE	17,5%	+ EN -/- 7,5%-PNT
	SWAPS, SWAPTIONS & LIQUIDITEITEN	5,0%	LIQUIDITEITEN NIET MINDER DAN -/-3,0%-PNT T.O.V. NAV
	EURO STAATSOBLIGATIES	12,5%	
	OVERIGE VASTRENTENDE WAARDEN	40,0%	
	BEDRIJFSOBLIGATIES	30,0%	+ EN -/- 5,0%-PNT
RENDEMENTSPORTEFEUILLE	EMERGING MARKET DEBT	5,0%	+ EN -/- 2,5%-PNT
	HIGH YIELD OBLIGATIES	5,0%	+ EN -/- 2,5%-PNT
	ZAKELIJKE WAARDEN	37,5%	+ EN -/- 5,0%-PNT
	AANDELEN WERELDWIJD MARKET CAP	7,5%	+ EN -/- 5,0%-PNT
	AANDELEN WERELDWIJD LOW VOLATILITY	10,0%	+ EN -/- 5,0%-PNT
	AANDELEN US VALUE	5,0%	+ EN -/- 2,5%-PNT
	AANDELEN NOORD-AMERIKA MARKET CAP	3,0%	+ EN -/- 2,5%-PNT
	AANDELEN WERELD EX NOORD-AMERIKA MARKET CAP	7,0%	+ EN -/- 2,5%-PNT
	AANDELEN EMERGING MARKETS	5,0%	+ EN -/- 5,0%-PNT
	ALTERNATIEVE BELEGGINGEN	5,0%	+ EN -/- 2,5%-PNT
	PRIVATE EQUITY	5,0%	+ EN -/- 2,5%-PNT
	TOTAAL	100%	

FINANCIËEL BELEID

REBALANCE BELEID

De benchmark van enerzijds vastrentende waarden en anderzijds zakelijke waarden ontwikkelt zich in tijd op open basis (beweegt mee met de markt). Zodra de zich op open basis ontwikkelde procentuele verdeling (benchmark) van zakelijke waarden of vastrentende waarden per maandultimo meer dan 5%-punt afwijkt van de normgewichten, wordt de benchmarkweging teruggebracht naar de helft van het verschil tussen het huidige benchmarkgewicht en de normgewichten.

BENCHMARK PORTEFEUILLE ONDERDELEN

Voor de verschillende onderdelen van de portefeuille gelden eind 2014 de navolgende benchmarks::

	DEELPORTEFEUILLE	BENCHMARK
LIABILITY HEDGING PORTEFEUILLE	VASTRENTENDE WAARDEN	
	VASTRENTENDE WAARDEN CORE LIABILITY HEDGING PORTEFEUILLE	PORTEFEUILLE = BENCHMARK; REFERENCE BENCHMARK IS DE VERPLICHTINGENSTRUCTUUR
	SWAPS, SWAPTIONS, LIQUIDITEITEN	PORTEFEUILLE = BENCHMARK
	EURO STAATSOBLIGATIES	PORTEFEUILLE = BENCHMARK
	OVERIGE VASTRENTENDE WAARDEN	
	BEDRIJFSOBLIGATIES	66,7% BARCLAYS EURO AGGREGATE CORPORATE INDEX 33,3% BARCLAYS US CREDIT INDEX
	EMERGING MARKET OBLIGATIES (LC)	JP MORGAN GBI-EM GLOBAL DIVERSIFIED INDEX
	HIGH YIELD OBLIGATIES *	50% BARCLAYS PAN-EUROPEAN HY INDEX, ISSUER CAP 3%, EX FINANCIALS HEDGED TO EURO 50% BARCLAYS US HY INDEX, ISSUER CAP 2%
	ZAKELIJKE WAARDEN	
	AANDELEN ONTWIKKELDE MARKTEN MARKET CAP	MSCI WORLD NET TOTAL RETURN INDEX
	AANDELEN ONTWIKKELDE MARKTEN LAAG-RISICO	MSCI MINIMUM VOLATILITY NET TOTAL RETURN INDEX (EUR OPTIMISED)
	AANDELEN US VALUE	RUSSELL 3000 VALUE INDEX
	AANDELEN NOORD-AMERIKA MARKET CAP	MSCI NORTH AMERICA NET TOTAL RETURN INDEX
	AANDELEN ONT. MARKTEN EN NA MARKET CAP	MSCI EAFE NET TOTAL RETURN INDEX
	AANDELEN OPKOMENDE MARKTEN	MSCI EMERGING MARKETS NET TOTAL RETURN INDEX
	ALTERNATIEVE BELEGGINGEN	
	PRIVATE EQUITY	MSCI EUROPE SMALL / MIDCAP TOTAL RETURN INDEX (GROSS) + 2%
	* WEERGEGEVEN ZIJN DE GEWICHTEN VAN DE ONDERLIGGENDE DEELBENCHMARKS ZOALS DEZE BIJ AANVANG VAN DE BELEGGINGEN IN DEZE CATEGORIE WAREN. DE SUBVERDELING BINNEN DEZE CATEGORIE ONTWIKKELT ZICH OP OPEN BASIS.	

FINANCIËEL BELEID

ALGEMENE RESTRICTIES

De beleggingen kunnen plaatsvinden in fondsen van de Integraal vermogensbeheerder, alsmede in fondsen van derde vermogensbeheerders en door de Integraal vermogensbeheerder of derde vermogensbeheerder discretionair beheerde directe beleggingen ("gesepareerd depot"). Het bestuur laat zich hierbij adviseren door de Integraal vermogensbeheerder. Het selectie- en monitoringsbeleid van de Integraal vermogensbeheerder is beschreven in de ABTN.

Het gebruik van derivaten, zoals swaps, swaptions, futures en valutatermijncontracten, ten behoeve van de afdekking van het renterisico en de invulling van de afdekking van de valuta's wordt toegestaan. De exposure van deze derivaten wordt opgeteld bij de waarde per beleggingscategorie. De voor de verschillende beleggingscategorieën geldende bandbreedtes dienen daarbij te allen tijde in acht te worden genomen. Het gebruik van derivaten binnen gesepareerde depots wordt per onderliggend gesepareerd mandaat vastgelegd.

RENTEAFDEKKING

In 2014 is de norm voor de renteafdekking in de loop van het jaar verlaagd van 73% naar 50%. De nog resterende swaptions zijn daarbij helemaal afgebouwd. Daarmee is dynamisch ingespeeld op de steeds verder dalende rente. Door de renteafdekking geleidelijk te verlagen, verwacht het bestuur in de toekomst meer te kunnen profiteren van oplopende rentes.

Bij de afdekking van de rentegevoeligheid worden de volgende percentages gehanteerd:

	NORM	MINIMUM	MAXIMUM
AFDEKPERCENTAGE	50%	45%	55%

Voor de renteafdekking wordt gebruik gemaakt van investment-grade bedrijfsobligaties, Euro Staatsobligaties (AAA en AA) en swaps.

VALUTARISICO

In de portefeuille worden de valuta-exposure in US Dollar (USD) voor 75 procent en de valuta exposures in Australische Dollar (AUD), Hong Kong Dollar (HKD), Japanse Yen (JPY), Britse Pond (GBP) en (vanaf 1 december 2014) de Zwitserse Frank (CHF) voor 100 procent afgedekt naar de euro op basis benchmarkexposure. De afdekking van de genoemde valuta's geschiedt met behulp van valutatermijncontracten met een maximale looptijd van 3 maanden. Het resterende valutarisico in overige valuta's wordt niet afgedekt naar de euro. De valutahedge geldt niet voor beleggingen in Private Equity.

LEVERAGE

Als basisuitgangspunt geldt dat opbouw van leverage in de portefeuille door middel van directe beleggingen in derivaten in beginsel niet wordt toegestaan. Uitzondering hierop vormen de beleggingen in instrumenten die als doel hebben het balansrisico uit hoofde van de langlopende verplichtingen te reduceren, zoals rentswaps, swaptions, alsmede inflatie swaps/swaptions.

Beleggingen in fondsen die gebruik maken van leverage zijn toegestaan onder de volgende voorwaarden:

- hieruit geen verplichtingen voor het fonds kunnen ontstaan die de waarde van de deelneming in de betreffende fondsen te boven gaan (i.e. maximaal verlies = participatiewaarde);
- het gebruik van leverage tot doel heeft om op efficiënte wijze invulling te geven aan de beleggingsstrategie van de fondsmanager en bovendien past binnen het geldende risicobudget voor actief beheer.

FINANCIËEL BELEID

SECURITIES LENDING

Het bestuur heeft de voorkeur voor fondsen die geen gebruik maken van securities lending. Indien toch is/ wordt gekozen voor een fonds dat gebruik maakt van securities lending, dan uitsluitend onder een aantal strikte voorwaarden, die ten doel hebben het risico te beperken.

TRACKING ERROR

Gestreefd wordt naar een ex-ante tracking error op pensioenfondsniveau van maximaal 3,5 procent, waarbij de beleggingen in swaptions en private equity buiten beschouwing worden gelaten, omdat het meten van tracking error hierbij niet kan c.q. niet zinvol is. Op beleggingsfondsniveau geldt de ex-ante tracking error die in de prospectus of voorwaarden van het betreffende fonds staat vermeld c.q. met de externe vermogensbeheerder is overeengekomen.

Ten aanzien van de beleggingen in de genoemde categorieën gelden de volgende regels:

Categorie aandelen

In meerderheid is gekozen actief beheer teneinde een hoger rendement te behalen dan de benchmark.

Categorie Private Equity

Er wordt uitsluitend belegd in “fund of funds”. Het pensioenfonds streeft er naar om voor 5 procent van het vermogen in Private Equity te beleggen. De opbouw van de Private Equity kan enige tijd in beslag nemen en zal uit meerdere aankopen bestaan. Wanneer besloten wordt het aanwezige belang in Private Equity uit te breiden, zullen de gelden hiervoor onttrokken worden uit de belegging in wereldwijde aandelen.

Categorie vastrentende waarden

De doelstelling is om door middel van actief beheer een hoger rendement te behalen dan de benchmark. Er wordt belegd in de door de Integraal vermogensbeheerder geadviseerde fondsen / externe vermogensbeheerder(s).

Leningen aan registerloodsers

Een deel van het fondsvermogen wordt gebruikt voor in het verleden aangegane leningen met (startende) registerloodsers in verband met hun kapitaalbreng in de maatschap(pen). Het BPL vraagt daarvoor een rentevergoeding ten bedrage van de eurobasisrente plus 2 procent-punt (of een vergelijkbare rentemaatstaf). Er worden geen nieuwe leningen meer verstrekt.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD BELEGGEN

BPL onderkent de Principles for Responsible Investment, maar heeft in 2014 besloten om het lidmaatschap van de UN-PRI op te zeggen, gelet op de vele werkzaamheden die daaraan verbonden zijn. Bij de selectie van vermogensbeheerders kiest het fonds bij voorkeur managers die de UN-PRI hebben ondertekend. Daarmee geeft BPL uitdrukking aan het belang dat wordt gehecht aan Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Per eind december hadden c.q. hebben vrijwel alle geselecteerde vermogensbeheerders, inclusief de Integraal Vermogensbeheerder, de UN-PRI ondertekend. Uitzondering hierop is Logan Circle (manager US High Yield). Het bestuur heeft maatregelen getroffen om te voorkomen dat wordt geïnvesteerd in ondernemingen die clustermunitie, of cruciale onderdelen daarvan, produceren, verkopen of distribueren. Hiertoe is een lijst vastgesteld van bedrijven die om die reden door het pensioenfonds worden uitgesloten. Deze lijst is tot stand gekomen op basis van een advies van de Integraal vermogensbeheerder, Robeco Institutional Asset Management. Minimaal één keer per jaar, maar indien nodig vaker, zal de Integraal vermogensbeheerder adviseren over de bedrijven die op deze ‘uitsluitingslijst’ zouden moeten worden opgenomen. De ‘uitsluitings-

FINANCIEEL BELEID

lijst' wordt toegepast op alle beleggingen van het fonds, met dien verstande dat bij beleggingen in fondsen een gecombineerd exposure naar alle uitgesloten bedrijven gezamenlijk wordt toegestaan van maximaal 5 procent per beleggingsfonds. Dit is conform de wettelijk regeling. De volgende ondernemingen worden uitgesloten: Aerotech, Alliant Techsystems, Hanwha Corp, Lockheed Martin, Norinco, Poongsan, Singapore Technologies en Textron.

PENSIOENEN

PREMIES

PREMIES (BEDRAGEN X 1.000 EURO)	2014	2013
ONTVANGEN PREMIE	17.260	20.830
GEDEMPTE KOSTENDEKKENDE PREMIE	16.981	17.066
MINIMALE PREMIE BIJ ONDERDEKKING	N.V.T.	20.589
ZUIVERE KOSTENDEKKENDE PREMIE	21.286	22.729

Volgens de geldende Pensioenstatuten wordt de feitelijke premie jaarlijks op 1 januari verhoogd met de ontwikkeling van de Consumenten Prijsindex (CPI). De met deze index verhoogde premie wordt vervolgens getoetst aan de gedempte kostendeekkende premie. Indien de dekkingsgraad lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen (104,3 procent) wordt de met de index verhoogde premie en de gedempte kostendeekkende premie ook getoetst aan de minimale premie bij onderdekking. De premie per 1 januari wordt vastgesteld op hoogste niveau van genoemde drie premies. Aangezien op het moment van vaststelling van de premie voor 2014 de dekkingsgraad hoger was dan 104,3 procent was de minimale premie bij onderdekking niet van toepassing. De feitelijke premie is over 2014 hoger dan de gedempte kostendeekkende premie (berekend met een rentevoet van 4,0 procent) maar lager dan de zuivere kostendeekkende premie (berekend op basis van de rentetermijnstructuur per 31 december 2013).

ONTWIKKELING DEKKINGSGRAAD

In 2014 is de dekkingsgraad op basis van het Financieel Toetsingskader (FTK) tot en met 31 december 2014 gestegen van 104,6 procent naar 108,3 procent.

FINANCIËEL BELEID

De ontwikkeling van de dekkingsgraad uitgesplitst naar de verschillende componenten:

1-1-2014 (IN PROCENTEN)	104,6
OVERIGE OORZAKEN	0,1
WIJZIGING RENTE	-6,0
RENDEMENT	9,9
TOESLAGEN	-0,3
UITKERINGEN	0,2
PREMIES	-0,2
31-12-2014	108,3

- De “overige oorzaken” is een saldopost van het resultaat op mutaties, het resultaat op kanssystemen (sterfte en arbeidsongeschiktheid), wijziging kostenvoorziening en correcties.
- Het renterisico per ultimo 2014 is strategisch voor 50 procent afgedekt, per die datum geldende beleggingsrichtlijnen. De effectieve afdekking gedurende het jaar bedroeg naar schatting circa 75 procent. Dit wordt veroorzaakt doordat de renteafdekking gebaseerd is op de feitelijke rentetermijnstructuur, terwijl de voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd met behulp van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur, waarbij rekening gehouden wordt met driemaandsmiddeling en de Ultimate Forward Rate (UFR). De wijziging van de rente heeft naar schatting een negatief effect gehad op de dekkingsgraad van 6,0 procent.
- Door het in 2014 behaald rendement (exclusief renteafdekking) is de dekkingsgraad per saldo toegenomen met 9,9 procent. Dit percentage is als volgt afgeleid:
In 2014 is een netto rendement van 23,15 procent behaald. De afdekking van de rente heeft een positief invloed gehad op het rendement. Wanneer geen rekening gehouden wordt met het resultaat door renteafdekking schatten wij het rendement op circa 10,2 procent. Dit percentage ligt hoger dan de benodigde interesttoevoeging aan de voorziening (circa 0,379 procent) en rendement FLP. Dit heeft per saldo een positief effect op de dekkingsgraad gehad van 10,2 procent.
- In 2014 is door het bestuur besloten om een toeslag van 0,26 procent toe te kennen aan alle actieven en inactieven per 1 januari 2015. Deze toeslag heeft een negatief effect van 0,3 procent op de dekkingsgraad gehad.
- Aangezien de dekkingsgraad van het pensioenfonds gedurende het jaar hoger was dan 100 procent, heeft het verrichten van uitkeringen een positief effect gehad op de dekkingsgraad.
- In 2014 is de feitelijke premie gebaseerd op de gedempte premie. De premie heeft een negatief effect gehad op de dekkingsgraad van 0,2 procent.

Per 1 januari 2015 bedraagt op grond van het nieuwe FTK de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 108,4 procent.

FINANCIËEL BELEID

ONTWIKKELING M.B.T. DE VOORZIENING (X 1.000 EURO)

De technische voorziening voor risico van het fonds is in 2014 toegenomen met 125.135. De toename wordt vooral veroorzaakt door de wijziging van de rentetermijnstructuur. De toename van de voorziening voor risico van het fonds kan als volgt worden uitgesplitst:

	2014	2013
TECHNISCHE VOORZIENINGEN VOOR RISICO FONDS BEGIN BOEKJAAR	726.966	753.519
BENODIGDE INTERESTTOEVOEGING (2014: 0,379% EN 2013 0,351%)	2.757	2.653
ACTUARIEEL BENODIGD VOOR PENSIOENOPBOUW (COMING SERVICE)	16.631	18.022
INKOMENDE WAARDEOVERDRACHTEN	248	83
INKOOP UIT FLEXIOEN	575	1.618
INKOOP UIT FLP	601	0
VERLEENDE TOESLAGEN	2.210	0
UITGAANDE WAARDEOVERDRACHTEN EN AFKOPEN	0	0
UITKERINGEN	-30.565	-28.114
VRJVAL EXCASSOKOSTEN UIT VOORZIENING	-153	-141
WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR	131.852	-20.698
OVERLIJDEN	693	1.023
ARBEIDSONGESCHIKTHEID	0	0
MUTATIES EN CORRECTIES		
- KORTEN UITKERING I.V.M. NIEUW AANGEGAAN HUWELIJK	-297	-58
- UITRUIJL	0	-43
- VERVROEGDE PENSIONERING	-275	-1.213
- OVERIGE OORZAKEN	-502	315
WIJZIGING ACTUARIËLE (STERFTE)GRONDSLAGEN	-749	0
WIJZIGING OPSLAG VOOR EXCASSOKOSTEN (VAN 0,5% NAAR 0,75%)	2.110	0
TOTAAL TOE/AFNAME	125.135	-26.553
TECHNISCHE VOORZIENINGEN VOOR RISICO FONDS EINDE BOEKJAAR	852.101	726.966

EVALUATIE HERSTELPLAN

Het pensioenfonds heeft op 30 maart 2009 een herstelplan bij DNB ingediend. Volgens de prognose van de dekkingsgraad was de dekkingsgraad per 31 december 2014 ingeschat op 108,3 procent. De dekkingsgraad ultimo 2014 is gelijk aan de verwachte dekkingsgraad ultimo 2014 op basis van het oorspronkelijke herstelplan. Het herstelplan is per 1 januari 2015 vervallen.

FINANCIËEL BELEID

Per 1 januari 2015 bedraagt op grond van het nieuwe FTK de beleidsdekkingsgraad van het BPL 108,4 procent. Hierdoor verkeert het BPL in een situatie van reservetekort. Op grond van het nieuwe FTK dient het pensioenfonds voor 1 juli 2015 een nieuw herstelplan in te dienen bij de DNB.

INDEXATIEBELEID

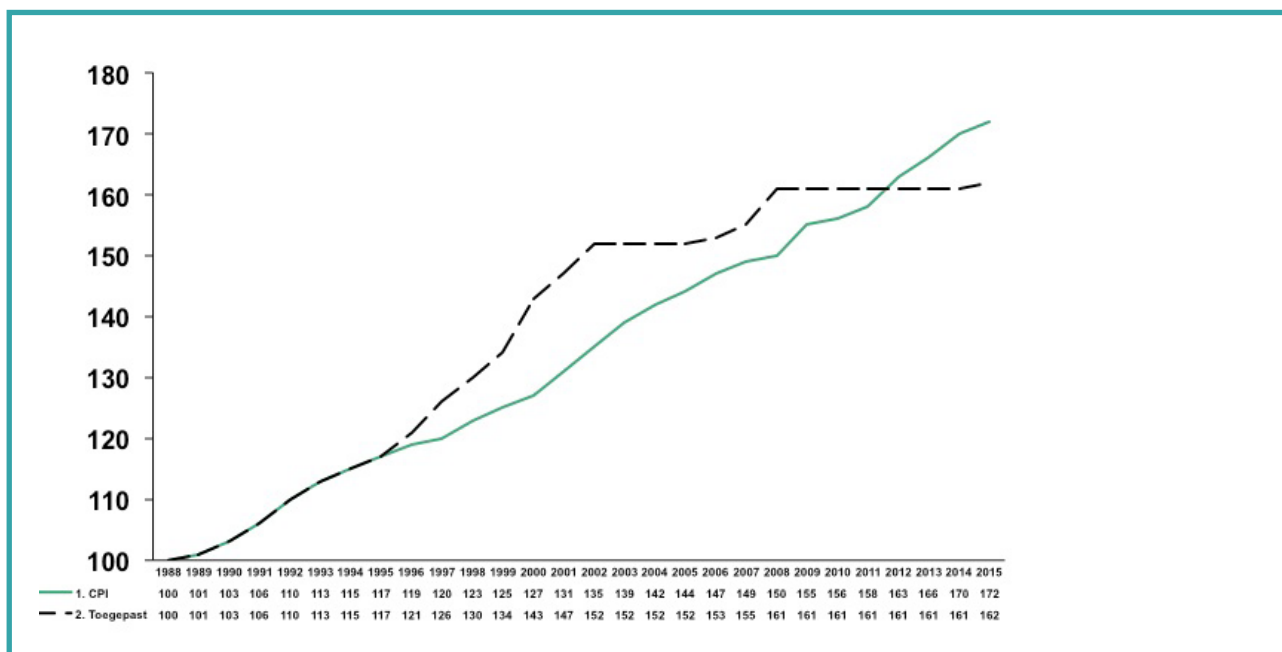
VERWACHTING

Het bestuur baseert vanaf 2012 de verwachting over indexatie op basis van de evaluatie herstelplan. Het herstelplan is echter door het nieuwe FTK vervallen. De voor 2014 geldende tekst, welke zal worden gebruikt in alle uitingen over indexatie, luidt als volgt: Met ingang van 1 januari 2015 zijn de wettelijke financiële regels voor pensioenfondsen in Nederland, het zogenaamde Financiële Toetsingskader, gewijzigd. Het bestuur doet op dit moment onderzoek naar de gevolgen die deze veranderde regelgeving moet krijgen voor het te voeren beleid met betrekking tot indexatie en het korten van aanspraken in het geval van een financieel tekort. Zodra het bestuur hierover een besluit heeft genomen zullen alle deelnemers en gepensioneerden schriftelijk en via de website worden geïnformeerd.

VOORWAARDELIJKHEIDSVERKLARING

Uw pensioenfonds probeert ieder jaar uw pensioen/opgebouwde pensioen te verhogen met de prijsontwikkeling. Uw pensioen / opgebouwde pensioen is dit jaar met 0,26 procent verhoogd. Uw pensioenfonds heeft uw pensioen/ opgebouwde pensioen de afgelopen drie jaar als volgt verhoogd: Over het jaar 2014 met 0 procent. De prijzen gingen toen met 2,45 procent omhoog. Over het jaar 2013 met 0 procent. De prijzen gingen toen met 2,3 procent omhoog. Over het jaar 2012 met 0 procent. De prijzen gingen toen met 2,7 procent omhoog. Uw pensioenfonds betaalt de toekomstige verhogingen van uw pensioen/opgebouwde pensioen uit beleggingsrendement. U hebt in geval van een verhoging en de verwachting voor de komende jaren niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst.

Indexering 1988 t/m 2015 in vergelijking met stijging consumenten prijsindex (CPI):

RISICOBELEID

RISICOBEREIDHEID

Er is draagvlak voor een regeling met meer risico. Dat concludeert Zegwaart Consultancy (hierna: Zegwaart) op basis van de resultaten van het online onderzoek dat BPL eind 2013 heeft gehouden naar de risicohouding bij deelnemers en gepensioneerden. Zegwaart constateert ook dat kennis over beleggen, risico's en hoe BPL daarmee omgaat beperkt is en er soms wantrouwen ten opzichte van beleggen bestaat. Daarmee moet dus bij de communicatie en uitleg over de keuze voor een nieuwe regeling rekening worden gehouden. Transparantie van risico's van beleggen, transparantie voor wat betreft kosten en opbrengsten en het laten zien wat investeren in BPL opbrengt moeten het draagvlak voor BPL en de onderliggende pijlers van solidariteit en collectiviteit in stand houden, aldus Zegwaart. Aan het onderzoek hebben 167 deelnemers (37 procent) en 347 gepensioneerden (51 procent) meegedaan. Deze zeer hoge response is ruim voldoende om te spreken van een representatief onderzoek. Zegwaart ontleent aan de uitkomsten van het onderzoek verder de volgende conclusies:

- De resultaten laten nauwelijks verschillen naar leeftijd zien en in die zin is er sprake van een consistent beeld.
- Het vertrouwen in BPL en de band die deelnemers en gepensioneerden met het fonds voelen zijn stevig.
- Het principe van collectiviteit wordt bij BPL breed onderschreven. Dat geldt ook als het om solidariteit gaat.
- De communicatie van BPL krijgt een redelijk positieve beoordeling. Wensen zijn er wel: eenvoudiger, meer Jip en Janneke taal, persoonlijker, proactiever en meer duidelijkheid t.a.v. het beleggingsbeleid van BPL.
- Als leeftijd om te stoppen is 59 jaar de meest geprefereerde. Tweederde van de deelnemers kiest voor een gematigd tot hoger risico. Die voorkeur wijzigt niet bij de verschillende leeftijden waarop men kan stoppen en is consistent met de overige resultaten van het onderzoek.
- Deelnemers en gepensioneerden van BPL hechten aan een goed nabestaandenpensioen en daar past een (minstens gedeeltelijke) dekking op opbouwbasis bij.
- Zekerheid rondom pensioen heeft meerdere betekenissen gekregen: kunnen blijven leven zoals nu, weten dat er überhaupt nog pensioen is, weten welk bedrag er op de pensioenleeftijd precies te wachten staat en dat BPL het pensioen zorgvuldig belegt zijn belangrijk.
- Beleggen in aandelen door BPL wordt begrepen en door een grote meerderheid onderschreven. De BPL-achterban hecht wat minder dan gemiddeld aan maatschappelijk verantwoord beleggen.
- Deelnemers en gepensioneerden kiezen vaker voor een regeling met meer risico. In combinatie met een vaste bodem en daarboven beleggen opteren 9 van de 10 deelnemers en 85 procent van de gepensioneerden voor een regeling met enig of meer risico en dat is meer dan gemiddeld.
- Op hoofdlijnen is de kennis over pensioen en beleggen boven het niveau dat bij andere fondsen is aangetroffen. Maar toch is er ook veel onbegrip, onder andere over de risico's van beleggen. Vaak denken gepensioneerden dat niet indexeren alleen hen raakt en deelnemers verbazen zich over het feit dat men veel meer aan pensioen terugkrijgt dan aan premie is ingelegd. Minder kennis en inzicht leiden nogal eens tot het niet juist inschatten van beleggingsrisico's.
- Gepensioneerden kiezen, zoals bij nagenoeg alle andere pensioenfondsen, voor een indexatie van 2 of 3 procent en ook dat impliceert een hoger beleggingsrisico. Gepensioneerden willen echter liever vaker een kleine verlaging dan een kleine kans op een forse ingreep.
- Tweederde van de deelnemers kiest voor pensioenvarianten, waar de bandbreedte tussen de verwachte pensioenuitkering en de uitkering als het tegenzit groter is. BPL-deelnemers willen derhalve graag indexatie en hebben daar een neerwaarts risico voor over. Bij deze ambitie van de deelnemers past een beleggingsmix met een wat hoger risicoprofiel.
- Er is derhalve draagvlak voor een regeling met meer risico. Daarnaast zijn de genoemde vaste bodem en schokbestendigheid belangrijke elementen. De achterban van BPL wil geen al te bewegelijk pensioen.

De uitkomsten van het onderzoek worden betrokken bij de opzet van de nieuwe pensioenregeling.

RISICOBELID

BELEGGINGSRISICO'S ALGEMEEN

Het beleggingsbeleid wordt gevoerd in overeenstemming met de prudent-person regel, conform hetgeen terzake bij of krachtens de wet is bepaald. Kort gezegd houdt dit in dat de gelden van het fonds worden belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers en andere belanghebbenden. Het beleggingsdoel van het BPL is om met een voor het pensioenfonds acceptabel beleggingsrisico een zo hoog mogelijk rendement te behalen om de continuïteit van de pensioenregelingen zo goed mogelijk te garanderen. Daarbij wordt telkens gezien of risico's die naar verwachting geen of minder rendement opleveren geheel of gedeeltelijk kunnen worden uitgesloten.

In de statuten is bepaald dat de Stichting dient te beschikken over een minimaal vereist eigen vermogen en een vereist eigen vermogen, te berekenen volgens de bij of krachtens de wet gegeven regels. Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt 104,3 procent.

Het vereist eigen vermogen is het vermogen dat behoort bij de evenwichtssituatie van het fonds. In de evenwichtssituatie is het vereist eigen vermogen zodanig dat over één jaar met een zekerheid van 97,5 procent het fonds meer bezittingen heeft dan verplichtingen. De hoogte van het eigen vermogen in de evenwichtssituatie en dus van het vereist eigen vermogen, is afhankelijk van het risicoprofiel van het fonds.

Het vereist eigen vermogen bedraagt:

ULTIMO	IN PROCENTEN
2014	116,2
2013	116,1

Beleggingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Dat betekent dat de waardering afhankelijk is van bewegingen op de financiële markten. BPL loopt daardoor onder meer risico m.b.t. tot de prijs van de beleggingen, de valuta koersen, de rente en de liquiditeiten. De eerste stap in de risicobeheersing bestaat uit de kaders die volgen uit het Asset Liability Management(ALM) model. Hier wordt de verdeling tussen zakelijke en vastrentende waarden gekozen die past bij het karakter van het fonds. Tevens wordt dan gezien welke risico's het fonds wil uitsluiten of beperken (de-risiken). Vervolgens wordt er op basis van dat ALM model een benchmark vastgesteld, waarbij de onderdelen zakelijke- en vastrentende waarden specifieker worden ingevuld. Uitkomst is de strategische benchmark. Bij de keuze van de benchmark worden zaken als spreiding over regio's, sectoren en ratingklassen vastgelegd. De volgende stap in het risicobeleid is het vaststellen van de bewegingsruimte van de vermogensbeheerder. In de richtlijnen die aan de vermogensbeheerder worden opgelegd, wordt op het niveau van de asset klasse onder andere bepaald:

- Welke bewegingsruimte er toegestaan wordt (de tracking error) ten opzichte van de gekozen benchmark per asset klasse;
- Welke bandbreedtes er toegestaan worden t.o.v. de strategische mix.

Lees meer over de richtlijnen aan de vermogensbeheerder onder "Financieel beleid" op blz. 33.

Op basis van de richtlijnen, zal de vermogensbeheerder overgaan tot implementatie van de portefeuille. Tot slot dient de monitoring van de gehele portefeuille goed te zijn. BPL wordt hierover periodiek geïnformeerd. Dit gebeurt onder andere door de verslaglegging in de kwartaalrapportages van de vermogensbeheerder, alsmede de regelmatige ontmoetingen tussen het bestuur en de vermogensbeheerder.

RISICOBELID

De bepaling van de strategische benchmark wordt minimaal eenmaal per jaar herhaald, waarbij alle risico's van de gehele portefeuille in kaart worden gebracht.

SPECIFIEKE BELEGGINGSRISICO'S

RENTERISICO

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente. Maatstaf voor het meten van rentegevoeligheid is de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren van de kasstromen. Indien op balansdatum de duration van de beleggingen aanzienlijk korter is dan de duration van de verplichtingen is er sprake van een zogenaamde 'duration-mismatch'. Bij een rentestijging zal de waarde van beleggingen minder snel dalen dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur), met als gevolg dat de dekkingsgraad zal stijgen. Voor het fonds geldt dat bij een rentedaling de waarde van de beleggingen minder snel stijgt dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt. Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de duration-mismatch. Hierbij wordt gebruik gemaakt van renteswaps en swaptions. Een renteswap ruilt een te ontvangen vaste lange rente (vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie) tegen een te betalen variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Aan de ene kant verkleint dit de duration-mismatch, maar aan de andere kant wordt het fonds nu afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente. Het risico van een verdere rentedaling is tijdelijk af te dekken door middel van een swaption, waarvoor een premie betaald moet worden. Het afsluiten van een swap of een swaption kan dus mismatchrisico's afdekken, maar aan dit soort instrumenten zijn ook risico's verbonden (zoals het liquiditeits-, tegenpartij- en juridische risico). Vanwege de noodzakelijk beperking van deze risico's komen in deze markt vrijwel uitsluitend nog overeenkomsten tot stand op basis van bepaalde modelovereenkomsten. Het renterisico van de verplichtingen is eind 2014 strategisch voor 50 procent afgedekt. De effectieve afdekking gedurende 2014 bedroeg naar schatting 75 procent (tegen UFR). Dit wordt veroorzaakt doordat de renteafdekking gebaseerd is op de feitelijke rentetermijnstructuur, terwijl de voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd met behulp van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur, waarbij rekening gehouden wordt met driemaandsmiddeling en de Ultimate Forward Rate (UFR). Indien de effectieve afdekking wordt berekend op basis van de marktrente bedroeg deze over 2014 63,7 procent.

VALUTARISICO

Het strategische beleid van het fonds richt zich eind 2014 op het afdekken naar de euro van volgende valuta: de US Dollar (USD) voor 75 procent, de Australische Dollar (AUD), Hong Kong Dollar (HKD), Japanse Yen (JPY), Britse Pond (GBP) en de Zwitserse Frank (CHF). Eind 2014 wordt er voor circa 51,8 procent (2013: 57,5 procent) van de beleggingsportefeuille belegd buiten de euro zone, met name in de USD. Hiervan is voor 66,6 procent (2013: 62,3 procent) afgedekt naar de euro. De waarde van de per het einde van het verslagjaar uitstaande valutatermijncontracten bedroeg € 8,0 miljoen negatief (2013: € 4,3 miljoen). Het fonds ziet het valutabeleid niet als tactisch instrument en derhalve wijkt de werkelijke valuta afdekking niet te veel af van het strategisch beleid. Het bestuur beoordeelt periodiek of het strategisch valutabeleid nog passend is en of markten onevenwichtig zijn. Daarbij heeft het bestuur geen karakteristieken van onevenwichtige markten gedefinieerd, omdat dit zich niet laat voorspellen. Valuta's tonen stress als de volatiliteit fors stijgt, maar er is dan nog geen uitspraak te doen over de richting van de valuta's, alleen dat de schommelingen groter worden.

RISICOBELEID

PRIJSRISICO

Prijsrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waardewijzigingen plaatsvinden. Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, omdat alle beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk worden verwerkt in het saldo van baten en lasten. Het prijsrisico wordt gedempt door spreiding binnen de portefeuille (diversificatie). Het prijsrisico kan ook afgedekt worden door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

KREDIETRISICO

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars. Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het fonds. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door de vermogensbeheerder enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, wordt door het fonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand.

CONCENTRATIERISICO

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van de beleggingen ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de beleggingsportefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico. BPL hanteert bij beleggen een verdeling over verschillende asset categorieën en vervolgens worden de beleggingen verdeeld over verschillende fondsen die bepaalde limieten aanhouden. Op deze wijze wordt het concentratierisico binnen verantwoorde grenzen gehouden.

SYSTEEMRISICO

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

SPECIFIEKE FINANCIËLE INSTRUMENTEN (DERIVATEN)

Voor zover dat binnen de grenzen van het beleggingsbeleid van het fonds past maakt het fonds ook gebruik van financiële derivaten, voornamelijk bij het afdekken van het marktrisico. De economische effecten van de derivaten dienen meegenomen te worden in de berekening. Derivaten hebben als voornaamste risico het kredietrisico (het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen). Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met goed te boek staande partijen en te werken met onderpand.

R I S I C O B E L E I D

LIQUIDITEITSRISICO

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risico componenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Het liquiditeitsrisico doet zich het duidelijkst voor bij de portefeuille van Private Equity Funds, waarbij commitments zijn afgegeven die opgevraagd kunnen worden. Ook is er slechts een zeer beperkte secundaire markt in het verhandelen van het opgebouwde vermogen in de Private Equity Funds. Om liquiditeitsproblemen te voorkomen is de allocatie naar deze categorie beperkt tot 5 procent. Alle overige beleggingen zijn liquide tot zeer liquide. Verder zorgt de rente- en valuta-overlay ervoor dat het pensioenfonds op gezette tijden onderpand moet storten dat vrijgemaakt dient te worden uit de overige beleggingen. Dit brengt ook een liquiditeitsrisico met zich mee. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities, rekening houdend met directe beleggings-opbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

BELEGGINGSRISICO ALTERNATIEVE BELEGGINGEN

BPL belegt strategisch 5 procent van de totale beleggingen in private equity. Bij private equity wordt geïnvesteerd in niet beursgenoteerde ondernemingen. Het risico bestaat dat het bedrijf het slecht doet, waardoor de waarde van de investering daalt. Bij faillissement van de onderneming kan de investering in zijn geheel verloren gaan. De investering (plus behaalde winst door de waarde toename van de onderneming) vloeit weer teug naar het fonds als de onderneming wordt verkocht, ten beurse gaat of de belegging wordt verkocht aan een ander private equity fund. Het risico wordt beperkt door niet rechtstreeks in ondernemingen te beleggen maar in een viertal “fund of funds”.

VERZEKERINGSTECHNISCHE RISICO'S

Langlevenrisico

Het belangrijkste actuariële risico is het langlevenrisico (het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen). In verband met de publicatie van de nieuwe AG prognosetafel is het fonds ultimo 2014 overgegaan naar de prognosetafel AG 2014. Naar aanleiding van deze publicatie is de fondsspecifieke ervaringssterfte herzien.

Overlijdens- en het arbeidsongeschiktheidsrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een partnerpensioen moet toekennen waarvoor het fonds geen voorzieningen heeft getroffen. Dit betreft het niet nog opgebouwde deel van het partnerpensioen over de periode tussen de datum van overlijden en de pensioendatum van de overleden deelnemer. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij beroepsongeschiktheid en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ('scharereserve'). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Het fonds heeft het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico op stop-loss basis herverzekerd bij een externe, onder toezicht van DNB staande verzekeringsmaatschappij. Het eigen behoud is 125 procent van de premie bij volledige herverzekering.

RISICOBELEID

OPERATIONEEL RISICO

Operationele risico's zijn de risico's van onder andere een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, het opstellen van onjuiste rapportages en fraude. BPL beheerst deze risico's door het stellen van eisen aan de eigen organisatie, uitgebreid beschreven in de ABTN, en aan andere organisaties, waarmee BPL zaken doet. Overeenkomsten met andere organisaties worden periodiek geëvalueerd. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Bij uitbesteding worden de richtlijnen van De Nederlandsche Bank in acht genomen.

UITBESTEDINGSRISICO

Het bestuur heeft een aantal significante processen en taken aan professionele partijen uitbesteed. Hier is een risico aan verbonden. Het bestuur heeft mitigerende maatregelen ingesteld om toezicht te houden op deze partijen. Een overzicht van uitbesteede taken en de mitigerende maatregelen van het bestuur, is opgenomen op blz. 25.

CONTINUÏTEITSANALYSE MAART 2013

In maart 2013 heeft het bestuur door de actuaris een nieuwe continuïteitsanalyse laten maken. Doel van deze analyse is een beeld te krijgen van de te verwachten ontwikkeling van de genoemde risico's in de komende 15 jaar. Uit de stochastische analyse, gebaseerd op gegevens eind 2012 (geschatte dekkingsgraad 101,4 procent) kunnen de volgende verwachtingen worden ontleend:

- De gemiddelde dekkingsgraad stijgt van 101,4 procent eind 2012 naar circa 104 procent na 1 jaar en 124 procent na 15 jaar;
- Na 1 jaar is in 54 procent van alle scenario's kans op een dekkingstekort;
- Na 15 jaar is in circa 11 procent van alle scenario's kans op een dekkingstekort;
- Na 15 jaar is in circa 39 procent van alle scenario's sprake van een reservetekort (er vanuit gaande dat de vereiste dekkingsgraad dan 115 procent is);
- Het indexatieresultaat bedraagt 47 procent. Dit houdt in dat naar verwachting 47 procent van de stijging van de consumentenprijsindex aan toeslag kan worden gerealiseerd. Over 15 jaar leidt dit naar verwachting tot een koopkrachtverlies van in totaal 14 procent;
- De dekkingsgraad stijgt naar verwachting binnen de projectieperiode van 15 jaar boven de vereiste dekkingsgraad;
- De feitelijke premie is gemiddeld hoger dan de gedempte kostendekkende premie, maar lager dan de zuivere kostendekkende premie.

Deze verwachtingen worden meegenomen in het te voeren financiële beleid. In verband met de wijziging van de pensioenregeling per 1 januari 2015 en de invoering van het nieuwe FTK zal het bestuur in de loop van 2015 een nieuwe ALM-studie doen.

VOORUITZICHTEN

NIEUW FINANCIËEL TOETSINGSKADER (NFTK)

Op 1 januari 2015 is het Financieel Toetsingskader (FTK) gewijzigd. Omdat deze datum na het einde van het boekjaar 2014 ligt, hoeft er in de balans per 31 december 2014 nog geen rekening gehouden te worden met de gewijzigde wetgeving. Hieronder staan de belangrijkste aanpassingen vermeld, evenals het effect op de diverse grootheden.

AANPASSING RENTETERMIJNSTRUCTUUR

Per 1 januari 2015 is de rentetermijnstructuur (RTS) gewijzigd. Vanaf deze datum wordt in de RTS zoals gepubliceerd door DNB, niet langer uitgegaan van de driemaandsmiddeling. De huidige Ultimate Forward Rate (UFR) blijft voorsnog wel van toepassing. Als gevolg van de wijziging van de rentetermijnstructuur stijgt de technische voorziening per 1 januari 2015 van 852.101.000 naar 885.221.000. De dekkingsgraad neemt tegelijkertijd af van 108,3 procent naar 104,3 procent.

BELEIDSDEKKINGSGRAAD

Met ingang van de maandrapportage per 31 december 2014 dient het pensioenfonds naast de actuele dekkingsgraad tevens de beleidsdekkingsgraad te rapporteren. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de gemiddelde dekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad per eind 2014 bedraagt 108,4 procent.

VEREIST EIGEN VERMOGEN

Vanaf 1 januari 2015 is de methodiek voor de vaststelling van het vereist eigen vermogen (VEV) aangepast. Als gevolg van de wijziging van de methodiek stijgt het VEV op basis van de strategische mix van 14,9 procent naar 20,6 procent.

HERSTELPLAN

Het oorspronkelijke herstelplan is komen te vervallen. BPL verkeert in een situatie van reservetekort en zal daarom voor 1 juli 2015 een nieuw herstelplan moeten indienen dat voldoet aan het nieuwe FTK.

ONTWIKKELING GESCHATTE DEKKINGSGRAAD EN BELEIDSDEKKINGSGRAAD NA BALANSDATUM

GESCHATTE DEKKINGSGRAAD (IN PROCENTEN)		
EIND	ACTUEEL	BELEIDSDEKKINGSGRAAD
JANUARI	104,4	108,2
FEBRUARI	107,2	108,2
MAART	104,5	108,0
APRIL	105,8	107,8
MEI	108,1	107,7

BESTUURSZAKEN

GESCHIKTHEID

Het fonds hanteert een geschiktheidsplan dat inzicht geeft in de geschiktheid van het bestuur.

DEELNAME AB-LEDEN AAN CURSUSSEN, STUDIEDAGEN EN SEMINARS 2014

	NAAM ORGANISATIE (ONDERWERP)	D U Y Z E R	D E J O N G E	V D B E R G	K A Z E M I E R	V A N K U I K	R U I T E N	S C H O E	W I T T K A M P F
CURSUSSEN:									
30-01	SDB; COMMUNICATIE EN PENSION FUND GOVERNANCE	•		•			•		
12/13-06	SDB; FINANCIËLE BESTURING VAN EEN PENSIOENFONDS						•	•	
21-11	SDB; ACTUARIAAT						•		
SEMINARS									
08-01	NYENRODE; PENSIOENUITDAGING MET VISIE EN DURF				•				
14-01	DNB; HOUDBAARHEID BEDRIJFSMODEL	•							
16-01	ROBECO LIVE 2014; BELEGGINGSVISIE 2014	•				•			
24-01	DNB; RONDETAFLBIJeenKOMST BELANGENVERSTREngELING	•							
31-01	ROBECO; FACTOR INVESTING	•							
06-02	PGGM; PENSIOENDIALOOG	•	•	•					
27-02	ROBECO; PRIVATE EQUITY KENNISDELINGSSessIE			•					
05-03	CORESTONE; WERKBEZOEK	•	•	•	•	•	•		•
14-03	ROBECO; FIXED INCOME KENNISDELINGSSessIE			•					
26-03	MONTAE; STAND. PENSIOENFONDS	•							
02-04	ROBECO; SEMINAR NL ONDERNEMINGSFONDS								•
10-04	ROBECO; WORLD INVESTMENT FORUM				•				
20-05	DNB; IN GESPREK MET DE TOEZICHTHOUDER		•						
20-05	PGGM; PENSIOENDIALOOG	•							
21-05	AKKERMANS & PARTNERS; PENSIOENONTWIKKELINGEN		•	•					
21-05	PWC; RONDE TAFEL PF	•							
26-05	F&C; FINANCIAL INVESTIGATOR				•				
05-06	ROBECO; DC-REGELINGEN	•	•						
24-06	PENSIOENFEDERATIE; FTK EN PREMIEOVEREENKOMST				•				
10-07	BRIDGEVEST; VERANDER- EN TRANSITIECOMMUNICATIE					•			
02-09	PENSIOENFEDERATIE; THEMAMIDDAG ACTUALITEITEN				•				
11-09	DNB; PENSIOENSEMINAR, DE DEELNEMER IN BEELD	•	•						
19-09	ROBECO; SEMINAR FACTOR BELEGGEN	•							
09-10	IP NEDERLAND; BELEGGINGSBERAAD 2014				•				
06-11	PENSIOENFEDERATIE; CONGRES	•			•				
12-11	PGGM; PENSIOENDIALOOG			•					
18-11	PENSIOENFEDERATIE; COMMUNICATIE			•	•				
26-11	DNB; RONDE TAFEL SessIE	•							
04-12	PWC; SEMINAR IORP II	•							
11-12	IVP CONGRES					•			
18-12	PENSIOEN FEDERATIE; ALGEMENE LEDENVERGADERING						•		

BESTUURSZAKEN

EVALUATIE FUNCTIONEREN BESTUUR

Elk jaar evalueert het bestuur de individuele leden. Begin 2015 heeft een zelfevaluatie van het bestuur plaatsvonden. De zelfevaluatie vond plaats op basis van de handreiking evalueren van het functioneren van het bestuur van de Pensioenfederatie, onder begeleiding van een externe deskundige.

De volgende punten kwamen daarbij aan de orde:

- Verslag en stukken
- Geschiktheid, individueel en collectief
- Bestuurscultuur
- Beleidsmatige ondersteuning
- Besluitvorming
- Stakeholders

TOEZICHT EN VERANTWOORDING

Het dagelijks bestuur legt tijdens elke bestuursvergadering verantwoording af aan het algemene bestuur. Het algemeen bestuur legt jaarlijks verantwoording af door middel van het jaarverslag dat op de website, www.bploodsen.nl, wordt geplaatst en op verzoek aan (gewezen) deelnemers en gepensioneerden wordt toegezonden. Op BPL wordt toezicht uitgeoefend door het Intern toezichtsorgaan (per 1 juli 2014 aangeduid als Visitatiecommissie) en legt verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan. De inrichting van deze organen, alsmede hun taken, rechten en bevoegdheden zijn vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds. Een onderzoek van het intern toezicht vindt jaarlijks plaats. Zie voor het rapport van de Visitatiecommissie over 2014 bijlage 7 en de reactie van het bestuur daarop bijlage 8. Zie voor het oordeel van het Verantwoordingsorgaan over 2014 bijlage 9 en voor de reactie van het bestuur daarop bijlage 10.

WET VERSTERKING BESTUUR

Het bestuur heeft in verband met de Wet versterking bestuur pensioenfonds de governance geanalyseerd en over de wenselijke veranderingen en overleg gehad met de Algemene Raad van de NLc en met het Verantwoordingsorgaan. Een belangrijke uitkomst van deze gesprekken is geweest dat bij het fonds betrokkenen (bestuursleden, leden van het Verantwoordingsorgaan, deelnemers en pensioengerechtigden) sterk de gedachte leeft dat het fonds er voor de beroepsgroep moet zijn en dat het bestuur van het fonds ook dient te zijn samengesteld uit (ex-)leden van de beroepsgroep (voor en door (ex-)loodsen).

Het bestuur is van mening dat wanneer het fonds niet langer wordt bestuurd door bestuursleden die afkomstig zijn uit de beroepsgroep het draagvlak snel zal afnemen. Het bestuur heeft er daarom voor gekozen de huidige samenstelling van het bestuur niet te wijzigen. Wat betreft het intern toezicht heeft het bestuur ervoor gekozen om de Visitatiecommissie te handhaven. Het bestuur is van oordeel dat het intern toezicht de afgelopen periode goed heeft gewerkt. Een zwaardere vorm van intern toezicht kan de slagkracht van het bestuur verminderen en zal kostenverhogend werken. De adviesrechten van het Verantwoordingsorgaan zijn daarentegen uitgebreid. Dit sluit aan bij een bestuur “voor en door (oud)loodsen”.

Gelet op de afgelopen periode is het bestuur er van overtuigd geraakt dat de beroepsgroep in staat is om voldoende kandidaten voor bestuursfuncties en functies binnen het Verantwoordingsorgaan voort te brengen die bereid en geschikt zijn om het fonds te besturen. Voor specifieke deskundigheid wordt externe expertise ingehuurd. Het vorenstaande brengt met zich mee dat het aantal in de statuten aan te brengen wijzigingen beperkt is gebleven. Het Verantwoordingsorgaan heeft positief geadviseerd over de statutenwijziging en de daarin vervatte keuzes. Ook de ledenvergadering van de NLc heeft hiermee ingestemd. Bij de statutenwijziging zijn ook de noodzakelijke wijzigingen van de per 1 januari 2014 van kracht geworden Code Pensioenfonds meegenomen.

BESTUURSZAKEN

CODE PENSIOENFONDSEN

Het bestuur heeft in 2014 de Code Pensioenfondsen geanalyseerd en getoetst aan het huidige beleid van het fonds. Ten aanzien van de code geldt het principe van “comply or explain”. De Code kent 83 normen. Op een aantal punten voldoet het fonds niet of nog niet voldoende aan deze normen, waarbij de volgende uitleg wordt gegeven:

NORM 2

Het bestuur maakt heldere afspraken over zijn beleidsruimte. De afspraken over de beleidsruimte maakt het bestuur met de beroepspensioenvereniging die de pensioenregeling bij het pensioenfonds onderbrengt. Uitleg: de beleidsruimte is onderdeel van de uitvoeringsovereenkomst tussen het fonds en de NLc, bij BPL vastgelegd in het Pensioenstatuut. Bij de wijziging van Pensioenstatuut in verband met het nFTK wordt deze waar nodig nog meer expliciet gemaakt.

NORM 4

Het bestuur zorgt voor een noodprocedure om in spoedeisende situaties te kunnen handelen. Uitleg: het bestuur heeft inmiddels een formele noodprocedure vastgesteld.

NORM 36

Het bestuur bevordert dat de dienstverleners een klokkenluidersregeling hebben. Met een klokkenluidersregeling kunnen degenen die financieel afhankelijk zijn van de dienstverlener, zonder gevaar voor hun positie rapporteren over onregelmatigheden binnen de onderneming. Dit kan gaan om onregelmatigheden van algemene, van operationele en van financiële aard.

Uitleg: het bestuur gaat hieraan voldoen door opneming in het uitbestedingsbeleid en door hierop de aandacht te vestigen bij uitbestedingen.

NORM 47

Het bestuur en het VO leggen bij een vacature de eisen voor de vacante functie vast.

Uitleg: voor het bestuur is dit gerealiseerd d.m.v. profielschetsen, maar deze zijn er nog niet voor het lidmaatschap van het VO. Het bestuur kaart dit punt aan bij het VO.

NORM 59

Ieder bestuurslid heeft stemrecht.

Uitleg: dit blijkt impliciet uit de statuten en zal bij een eerstvolgende wijziging expliciet worden vastgelegd.

NORM 60

De zittingsduur van een bestuurslid is maximaal vier jaar. Een bestuurslid kan maximaal twee keer worden herbenoemd.

Uitleg: in afwijking op de Code is in de Pensioenverordening bepaald dat een bestuurslid maximaal drie keer kan worden herbenoemd. Het bestuur wijst er daarbij op dat de code Tabaksblad geen beperkingen kent voor herbenoemingen van bestuurders. Gelet op eisen die aan een bestuurder van een pensioenfonds worden gesteld en de relatief kleine groep van beroepsgenoten waaruit nieuwe bestuursleden in het geval van BPL moeten worden geworven acht het bestuur drie herbenoemingen verdedigbaar.

NORM 67

In het bestuur en het VO zitten ten minste één man en één vrouw.

Uitleg: de groep waaruit bestuursleden worden geworven (ex-loodsen, eind 2015 1139) bestaat voor meer dan 99 procent uit mannen. Dit verklaart waarom niet aan deze norm is voldaan.

BESTUURSZAKEN

NORM 82

Het bestuur is op de hoogte van de wet- en regelgeving en de gevolgen daarvan voor het pensioenfonds. Ook kent het bestuur de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de wet- en regelgeving in fondsdocumenten, besluitvormingsprocessen, procedures en de uitvoering.

Uitleg: het bestuur heeft geconstateerd dat de fondsdocumenten moeten worden geactualiseerd. Dit is een actiepunten voor 2015.

NORM 83

Het bestuur bewaakt dat het pensioenfonds de wet- en regelgeving en interne regels naleeft (steeds compliant is).

Uitleg: het in control statement (compliance rapportage) is verouderd. Deze wordt in 2015 geactualiseerd en vervolgens jaarlijks aangepast aan de actualiteit.

KLACHTEN- EN GESCHILLENPROCEDURE

Door een deelnemer (later ondersteund door 48 anderen deelnemers) werd bij het bestuur een kwestie van vermeende ongelijke behandeling aanhangig gemaakt. Het bestuur bestrijdt dat sprake is van ongelijke behandeling en heeft dit schriftelijk en door middel van twee voor deze groep deelnemers gehouden voorlichtingsbijeenkomsten duidelijk gemaakt. In juli 2010 hebben eisers hun zaak voorgelegd aan de Commissie Gelijke Behandeling. De commissie deed eind januari 2011 uitspraak en stelde daarbij BPL volledig in het gelijk. In 2012 startten de betreffende deelnemers (inmiddels 54) een gerechtelijke procedure. Inhoudelijk gaat het daarbij om dezelfde zaak als bij de Commissie Gelijke Behandeling. In een zeer uitvoerig vonnis van 30 oktober 2013 heeft de rechtbank te Rotterdam alle vorderingen van eisers afgewezen. Eisers hebben begin 2014 hoger beroep ingesteld bij het gerechtshof te Den Haag. Het gerechtshof te Den Haag heeft in zijn uitspraak van 12 mei 2015 BPL wederom volledig in het gelijk gesteld.

In 2014 behandelde de Ombudsman pensioenen een klacht van een gepensioneerde over het naar zijn mening ten onrechte verlagen van de aanspraak op partnerpensioen met het bijzonder partnerpensioen in verband met een scheiding. De Ombudsman stelde het BPL in het gelijk.

BPL en NLc zijn in 2014 betrokken in een rechtszaak met een FLP-gerechtigde over de vermindering van de FLP-uitkering met de arbeidsongeschiktheidsuitkering die de FLP-gerechtigde ontvangt. De rechtbank heeft in eerste aanleg ten aanzien van de betrokken FLP-gerechtigde geoordeeld dat de Financiële verordening Loodswezen op dat punt onverbindend is. BPL en NLc hebben hoger beroep ingesteld tegen die uitspraak. BPL blijft de huidige Financiële verordening Loodswezen toepassen totdat over deze kwestie een onherroepelijke gerechtelijke uitspraak is gedaan. De kosten van deze procedure en de mogelijke overige financiële gevolgen van het niet-verminderen van FLP-uitkeringen met WAZ-uitkeringen komen ten laste van de FLP-voorziening.

GEDRAGSCODE

Het bestuur hanteert een gedragscode en een daarop gebaseerde regeling relatiegeschenken, welke begin 2008 is aangepast aan de nieuwe wettelijke voorschriften. De AB-leden en de manager pensioenen tekenen jaarlijks een verklaring tot naleving.

BESTUURSZAKEN

COMPLIANCE

In 2009 heeft het bestuur een Compliance charter en een Compliance program opgesteld. Het Compliance charter bevat de uitgangspunten voor de inrichting van compliance. Het Compliance program hangt onder het Compliance charter en bevat de werkwijze en de bijbehorende structuur. De wijze waarop de compliance taken zijn belegd is vastgelegd in de nota Belegging compliance taken Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen. Genoemde documenten staan op de website. De compliance officer ziet toe op de uitbestedingsprocessen en registratie van nevenfuncties. De overige compliance taken, waaronder het toezien op de naleving van de wet- en regelgeving, zijn intern belegd bij het DB en manager pensioenen.

COMPLIANCE OFFICER

De taken en bevoegdheden van deze functionaris zijn vastgelegd in de nota Belegging compliance taken Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen. Zie ook in hoofdstuk Pension Fund Governance. Het verslag van de compliance officer over 2014 is opgenomen als bijlage 13.

EXTERN TOEZICHT

Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door DNB of AFM geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder. De vermogenspositie was eind 2008 zodanig dat een kortetermijn- en langetermijnherstelplan is opgesteld. De belanghebbenden bij het fonds zijn hierover in april 2009 schriftelijk en via de website geïnformeerd. Eind 2014 was nog sprake van een reservetekort. Als gevolg van de invoering van het nieuwe FTK zijn per 1 januari 2015 het korte- en langetermijnherstelplan vervallen.

CRISISPLAN

Het bestuur heeft in maart 2012 een financieel crisisplan opgesteld en heeft dat plan in 2013 geëvalueerd. Dit plan bevat een beschrijving van maatregelen die het fonds op korte termijn zou kunnen inzetten indien de dekkinggraad zich bevindt op of zich snel beweegt richting kritische waarden, waardoor het realiseren van de doelstelling van het fonds in gevaar komt. De in dit financiële crisisplan beschreven maatregelen geven een mogelijke inzet van sturingsmiddelen tijdens een financiële crisis weer. In het geval van een financiële crisis zal het bestuur weloverwogen beslissen of en in welke mate uitvoering zal worden gegeven aan de maatregelen, zoals beschreven in dit plan. Het is immers vooraf onmogelijk om alle facetten van een financiële crisissituatie volledig in te schatten.

BESTUURSZAKEN

Afhankelijk van de dekkingsgraad van het pensioenfonds zal het bestuur achtereenvolgens de volgende maatregelen inzetten:

FASE 1: DEKKINGSGRAAD DAALT BENEDEN VEREIST EIGEN VERMOGEN VAN 115,6%:

- HET BEPERKT TOEKENNEN VAN TOESLAGEN
- AFHANKELIJK VAN OMSTANDIGHEDEN AANPASSEN STRATEGISCHE BELEGGINGSMIX

FASE 2: DEKKINGSGRAAD DAALT BENEDEN MINIMAAL VEREIST EIGEN VERMOGEN VAN 104,3%

- CONFORM FASE 1
- PREMIE TENMINSTE GELIJK AAN MINIMALE PREMIE BIJ ONDERDEKKING: INDIEN NOODZAKELIJK EXTRA VERHOOGING
- FEITELIJKE PREMIE OF VERLAGING VAN DE PENSIOENOPBOUW (IN OVERLEG MET NLC)

FASE 3: DEKKINGSGRAAD DAALT BENEDEN KRITISCHE DEKKINGSGRAAD (AFHANKELIJK VAN DE HERSTELKRACHT VAN BPL, BEDROEG EIND 2012 93%):

- CONFORM FASE 2
- VERHOOGING PREMIEMARGE (IN OVERLEG MET NLC)
- IN GEVAL VAN ONVOLDENDE HERSTEL; HET KORTEN VAN PENSIOENAANSPRAKEN EN PENSIOENRECHTEN

Het bestuur acht het aanpassen van het beleggingsbeleid alleen opportuun indien de economische omstandigheden naar de mening van het bestuur zodanig zijn gewijzigd dat aanpassing van het strategisch beleggingsbeleid noodzakelijk is. Het bestuur ziet een dekkingsgraad van 80 procent als absolute ondergrens en richt het beleggingsbeleid zodanig in dat de kans dat de dekkingsgraad lager dan 80 procent wordt zeer beperkt is. Het financieel crisisplan wordt jaarlijks getoetst op actualiteit en indien nodig aangepast.

BTW-ONTWIKKELINGEN

De pensioensector heeft het afgelopen jaar te maken gekregen met een aantal belangrijke btw-ontwikkelingen. De ATP Pensionservice A/S ('ATP') uitspraak van het Europese Hof van Justitie ('HvJ') over de btw-behandeling van beheer van het vermogen van een pensioenfonds en de PPG Holdings BV cs ('PPG') uitspraak van het HvJ over de mogelijkheid tot aftrek van voorbelasting op operationele kosten van een pensioenfonds, zijn daar voorbeelden van. Daarnaast is per 1 januari 2015 de btw-vrijstelling (de 'koepelvrijstelling') voor werkzaamheden met betrekking tot pensioenadministratie vervallen, waardoor de btw-druk verder is toegenomen voor deze sector. Kijkend naar deze recente ontwikkelingen en de impact die deze ontwikkelingen hebben op de btw-positie en financiële positie van pensioenfondsen heeft BPL de gevolgen van deze ontwikkelingen in kaart gebracht. In dit kader heeft BPL de volgende acties ondernomen.

ATP Pensionservice A/S uitspraak

In het recente arrest ATP van het HvJ is naar voren gekomen dat een pensioenfonds – onder voorwaarden – kan kwalificeren als een gemeenschappelijk beleggingsfonds. Om te kwalificeren als gemeenschappelijk beleggingsfonds moet er volgens het HvJ in het fonds worden belegd volgens het beginsel van risicospreiding en dient het beleggingsrisico te worden gedragen door de deelnemers. In het geval een pensioenfonds kwalificeert als gemeenschappelijk beleggingsfonds, is het (vermogens)beheer hiervan vrijgesteld van btw.

BESTUURSZAKEN

Op 5 december 2014 heeft ook de Nederlandse rechter zich uitgelaten over de exacte reikwijdte en impact van de uitspraak in het ATP arrest. Deze zaak ligt nu voor bij de Hoge Raad, die zich hierover zal moeten buigen. In de brief van de Staatssecretaris van Financiën van 19 september 2014, met daarin zijn visie over het ATP-arrest, geeft de Staatssecretaris aan dat ieder pensioenfonds samen met haar fiscaal adviseur en inspecteur dient te bepalen en af te stemmen of het fonds kan kwalificeren als gemeenschappelijk beleggingsfonds.

Na analyse van de pensioenregelingen die BPL uitvoert en andere relevante informatie over het pensioenfonds is BPL met ondersteuning door een externe deskundige tot de conclusie gekomen dat er voldoende punten zijn waaruit kan worden afgeleid dat BPL voldoet aan de criteria om te kwalificeren als een gemeenschappelijk beleggingsfonds. Om deze reden heeft BPL bij de belastingdienst een verzoek ingediend om BPL aan te merken als gemeenschappelijk beleggingsfonds waarvan het beheer is vrijgesteld van btw. Dit zou onder andere tot gevolg hebben dat BPL geen btw zal zijn verschuldigd over de vermogensbeheerdiensten die zij vanaf 2012 afneemt van Pimco Europe Ltd., gevestigd in het Verenigd Koninkrijk. Daarnaast kan hiermee de btw-druk op de kosten van de administrateur, Aon Hewitt, worden voorkomen.

PPG Holdings BV cs

Op basis van rechtspraak van het HvJ in het PPG-arrest zijn er aanknopingspunten om (mogelijk) btw op operationele kosten bij het pensioenfonds te besparen. Dit geldt mogelijk zowel voor het verleden als voor de toekomst. BPL heeft de Belastingdienst tevens verzocht om te bevestigen dat zij de voorbelasting op haar operationele kosten in aftrek kan brengen. Indien de Belastingdienst hiermee instemt, zal dit onder andere tot gevolg hebben dat BPL voor de periode 2009 tot en met heden (maar ook naar de toekomst toe) de voorbelasting op de operationele kosten (exclusief vermogensbeheer) die aan haar in rekening zijn gebracht volledig kan terug krijgen van de Belastingdienst. Voor de periode 2009 tot en met 2013 gaat het om een potentieel bedrag aan teruggaaf van EUR 279.622. Per 2014 kan tevens potentieel een jaarlijkse btw-besparing worden gerealiseerd van ongeveer EUR 50.000 - 80.000 per jaar.

Reactie van de Belastingdienst

De Belastingdienst heeft ingediende verzoeken van BPL in eerste instantie afgewezen. De verwachting is dat gerechtelijke vervolgprocedures nodig zullen zijn om uitsluitel te krijgen over bovengenoemde verzoeken. Gezien de hoeveelheid pensioenfondsen die bezwaar maken, dan wel hebben gemaakt, op basis van eerder genoemde uitspraken van het HvJ tegen de door hen ingediende btw-aangiften, kunnen mogelijk verschillende zogenoemde “class-action” rechtszaken worden gestart waar meerdere pensioenfondsen zich bij kunnen aansluiten. Op deze manier kunnen de kosten van de gerechtelijke vervolgprocedures over meerdere pensioenfondsen worden verdeeld. BPL zal in overleg met de externe adviseur bezien of het zinvol tot een vervolgprocedure te besluiten of daarbij aan te sluiten.

PENSIOENBELEID

KENMERKEN PENSIOENREGELINGEN

Bij BPL bestaan drie regelingen:

- Pensioenstatuut 1988
- Pensioenstatuut 2004
- Reglement aspirant-registerloodsen

LEVENSLANG OUDERDOMSPENSIOEN, PENSIOENSTATUUT 1988 VANAF PENSIOENERING OP 65-JARIGE LEEFTIJD

Het ouderdomspensioen wordt gedurende het deelnemerschap opgebouwd op basis van een middellood-achtige regeling. De pensioengrondslag voor het ouderdomspensioen, die jaarlijks door het bestuur wordt vastgesteld, is voor alle deelnemers gelijk. Per deelnemersjaar is het ouderdomspensioen 1,5 procent van de pensioengrondslag. Indien er meer dan 30 deelnemersjaren zijn, is het opbouwpercentage gelijk aan 45 gedeeld door dat aantal deelnemersjaren. Door het toegepaste percentage van 1,5 procent wordt indirect rekening gehouden met een AOW-aftrek. De deelnemingsjaren tussen de FLP-datum en de pensioendatum tellen voor 50 procent mee. Vanaf 2011 kan het bestuur besluiten dat een verhoging van de pensioengrondslag slechts geldt voor toekomstige deelnemersjaren.

LEVENSLANG OUDERDOMSPENSIOEN, PENSIOENSTATUUT 2004 MET PENSIOENLEEFTIJD 60 (OF VERVROEGDE PENSIONERING VOOR 60 JAAR)

Het ouderdomspensioen wordt gedurende het deelnemerschap opgebouwd op basis van een middellood-achtige regeling. De pensioengrondslag voor het ouderdomspensioen, die jaarlijks door het bestuur wordt vastgesteld, is voor alle deelnemers gelijk. Ieder deelnemersjaar wordt 2 procent van de voor dat jaar geldende pensioengrondslag aan ouderdomspensioen opgebouwd.

TIJDELIJK OUDERDOMSPENSIOEN, PENSIOENSTATUUT 2004 MET PENSIOENLEEFTIJD 60 (OF VERVROEGDE PENSIONERING VOOR 60 JAAR)

Het tijdelijke ouderdomspensioen wordt gedurende het deelnemerschap opgebouwd op basis van een middelloodregeling en uitgekeerd tot en met de maand waarin de gepensioneerde 65 jaar wordt. De pensioengrondslag voor het tijdelijk ouderdomspensioen, die jaarlijks door het bestuur wordt vastgesteld, is voor alle deelnemers gelijk. Ieder deelnemersjaar wordt 0,7 procent van de voor dat jaar geldende pensioengrondslag aan tijdelijk ouderdomspensioen opgebouwd.

LEVENSLANG PARTNERPENSIOEN

Voor alle (gewezen) deelnemers/gepensioneerden geldt een levenslang partnerpensioen. Op het moment van ingang bedraagt dit pensioen 70 procent van het op de pensioendatum te bereiken dan wel van het ingegane ouderdomspensioen. In geval van Pensioenstatuut 2004 wordt bij bereiken 65-jarige leeftijd partner dit percentage 45. Onder bepaalde voorwaarden is uitruil van partnerpensioen mogelijk. De door het bestuur op advies van de actuaaris vastgestelde uitruilfactoren zijn vastgelegd in de beide pensioenstatuten. Een verzoek van de deelnemer voor uitruil dient mede te worden ondertekend door de partner. Om te waarborgen dat dit een bewuste keuze is van partijen, wordt dit verzoek slechts door het fonds geaccepteerd als het in een notariële akte is vastgelegd.

TIJDELIJK PARTNERPENSIOEN (PENSIOENSTATUUT 1988)

Voor alle deelnemers aan het pensioenstatuut 1988 geldt een tijdelijk partnerpensioen (uitkering tot de 65-jarige leeftijd van de partner). Op het moment van ingang bedraagt dit pensioen 12,5 procent van het bij

PENSIOENBELEID

overlijden geldende levenslange partnerpensioen. Dit pensioen wordt verhoogd met een door het bestuur vast te stellen bedrag ter compensatie voor een (mogelijk) Anw-hiaat (in 2014: € 10.437).

WEZENPENSIOEN

Het wezenpensioen bedraagt bij Pensioenstatuut 1988 14 procent van het op de pensioendatum te bereiken dan wel van het reeds ingegaan ouderdompensioen. Bij Pensioenstatuut 2004 is dit percentage 9 procent. Het wezenpensioen eindigt uiterlijk bij het bereiken van de 21-jarige leeftijd van de wees dan wel bij het bereiken van de 27-jarige leeftijd, indien en zolang de wees studeert en/of tenminste 45 procent invalide is. Voor de gewezen deelnemer blijft een premievrije aanspraak op wezenpensioen bestaan.

ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSPENSIOEN

Voor alle deelnemers geldt een arbeidsongeschiktheidspensioen op risicobasis dat uitgekeerd wordt indien en zolang de deelnemer beroepsongeschikt is. De uitkering geschiedt tot uiterlijk de FLP-datum (Pensioenstatuut 1988) c.q. de pensioenrekendatum (Pensioenstatuut 2004). Dit pensioen gaat niet eerder in dan nadat de deelnemer 104 weken ononderbroken arbeidsongeschikt is geweest. Op het moment van ingang bedraagt dit pensioen 75 procent (Pensioenstatuut 1988) resp. 54 procent (Pensioenstatuut 2004) van de geldende pensioengrondslag. Bij ingang van het pensioen vóór het zesde deelnemersjaar geldt een lager oplopend percentage. Op dit pensioen worden wettelijke uitkeringen alsmede andere arbeids- of beroepsinkomsten geheel dan wel gedeeltelijk in mindering gebracht.

KENMERKEN REGLEMENT ASPIRANT-REGISTERLOODSEN

Gedurende de opleidingsperiode wordt voor hen het overlijdens- en invaliditeitsrisico gedekt op basis van een speciaal voor deze groep vastgesteld pensioenreglement. De pensioengrondslag is voor alle deelnemers gelijk aan het 12-voud van de maandelijkse vergoeding aan aspirant-registerloodsen. Voor alle deelnemers geldt een levenslang nabestaandenpensioen ter grootte van 49 procent van de laatstelijk geldende pensioengrondslag. Het wezenpensioen bedraagt per kind 20 procent van het geldende nabestaandenpensioen. Het invaliditeitspensioen bedraagt 100 procent van de laatstelijk geldende pensioengrondslag. Bij algehele of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid komt een pensioenpremie beschikbaar waarmee levenslang ouderdoms-annex nabestaandenpensioen wordt opgebouwd.

WIJZIGINGEN IN 2014

In 2014 zijn de Pensioenstatuten 1988 en 2004 gewijzigd in respectievelijk Pensioenstatuut 1988 (geldend vanaf 1 januari 2015) en Pensioenstatuut 2015. De gewijzigde regelingen zijn op 1 januari 2015 ingegaan.

PENSIOENBELEID

PENSIOENSTATUUT 2015

SOORT PENSIOEN	PENSIOENSTATUUT 2015 (NIEUW)	PENSIOENSTATUUT 2004 (OUD)
TIJDELIJKE OUDERDOMSPENSIOEN 60-65	OPBOUW: N.V.T.	OPBOUW: 0,7%
LEVENSLANG OUDERDOMSPENSIOEN	OPBOUW: 1,875% PER JAAR PENSIOENGRONDSLAG: € 87.358 PER JAAR (GEMAXIMEERD PENSIOENGEVEND INKOMEN VAN € 100.000 MINUS FRANCHISE VAN €12.642) PENSIOENREKENDATUM: EERSTE DAG VAN DE MAAND, VOLGENDE OP DE MAAND WAARIN U DE LEEFTIJD VAN 67 JAAR BEREIKT PENSIOENDATUM: EERSTE DAG VAN DE MAAND WAARIN DE INSCHRIJVING IN HET LOODSENREGISTER UITERLIJK WORDT DOORGEHAALD OP GROND VAN DE DEELNEMINGS- EN INSCHRIJVINGSVERORDENING REGISTERLOODSEN 2014 (THANS 60 JAAR)	OPBOUW: 2% PER JAAR PENSIOENGRONDSLAG: € 128.547 PER JAAR PENSIOENREKENDATUM: EERSTE DAG VAN DE MAAND, VOLGENDE OP DE MAAND WAARIN U DE LEEFTIJD VAN 55 JAAR BEREIKT PENSIOENDATUM: EERSTE DAG VAN DE MAAND, VOIGENDE OP DE MAAND WAARIN U DE LEEFTIJD VAN 60 JAAR BEREIKT.
LEVENSLANG PARTNERPENSIOEN	70% VAN HET TE BEREIKEN JAARLIJKSE OUDERDOMSPENSIOEN OP PENSIOENREKENDATUM	70% VAN HET TE BEREIKEN JAARLIJKSE OUDERDOMSPENSIOEN OP PENSIOENDATUM. HET GENOEMDE PERCENTAGE VAN 70 IS 45 ZODRA DE PARTNER DE LEEFTIJD VAN 65 HEEFT BEREIKT
TIJDELIJKE PARTNERPENSIOEN	€13.500 PER JAAR	N.V.T.
ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSPENSIOEN	DEKKING TOT PENSIOENDATUM (THANS 60 JAAR)	DEKKING TOT PENSIOENREKENDATUM (55 JAAR)

PENSIOENBELEID

PENSIOENSTATUUT 1988 (GELDEND VANAF 1 JANUARI 2015)

SOORT PENSIOEN	PENSIOENSTATUUT 1988 (NIEUW)	PENSIOENSTATUUT 1988 (OUD)
OUDERDOMSPENSIOEN	OPBOUW: 1,875% PER JAAR BIJ MEER DAN 30 DEELNEMERSJAREN WORDT DE OPBOUW NAAR EVENRE- DIGHEID VERLAAGD PENSIOENGRONDSLAG: € 87.358 PER JAAR (GEMAXIMEERD PEN- SIOENGEVEND INKOMEN VAN € 100.000 MINUS FRANCHISE VAN € 12.642) PENSIOENREKENDATUM: EERSTE DAG VAN DE MAAND, VOL- GENDE OP DE MAAND WAARIN U DE LEEFTIJD VAN 67 JAAR BEREIKT. PENSIOENDATUM: EERSTE DAG VAN DE MAAND, VOL- GENDE OP DE MAAND WAARIN U DE LEEFTIJD VAN 65 JAAR BEREIKT (ONGE- WIJZIGD) GEDURENDE DE FLP-PERIODE 55-65 GELDT EEN OPBOUW VAN 50%.	OPBOUW: 1,5% PER JAAR BIJ MEER DAN 30 DEELNEMERSJAREN WORDT DE OPBOUW NAAR EVENRE- DIGHEID VERLAAGD PENSIOENGRONDSLAG: € 92.067 PER JAAR PENSIOENREKENDATUM: N.V.T. PENSIOENDATUM: EERSTE DAG VAN DE MAAND, VOL- GENDE OP DE MAAND WAARIN U DE LEEFTIJD VAN 65 JAAR BEREIKT. GEDURENDE DE FLP-PERIODE 55-65 GELDT EEN OPBOUW VAN 50%.
LEVENSLANG PARTNERPENSIOEN	70% VAN HET TE BEREIKEN JAARLIJKSE OUDERDOMSPENSIOEN OP PENSIOEN- REKENDATUM	70% VAN HET TE BEREIKEN JAARLIJKSE OUDERDOMSPENSIOEN OP PENSIOEN- DATUM
TIJDELIJKE PARTNERPENSIOEN	€ 13.500 PER JAAR	12,5% VAN HET LEVENSLANGE PARTNER- PENSIOEN PLUS EEN TOESLAG VAN € 10.437 PER JAAR

ACTUARIËLE ANALYSE

ANALYSE VAN HET RESULTAAT (X 1.000 EURO)

In het boekjaar 2014 is een positief resultaat behaald van 36.866.

Het resultaat uitsplitst naar de diverse bronnen:

RESULTAAT OP	2014	2013
WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR	-32.502	1.966
BELEGGINGSOPBRENGST VERSUS BENODIGDE INTEREST	72.337	18.079
PREMIES	-1.069	1.055
FLP	-20	0
FLEXIOEN	-35	-131
WAARDEOVERDRACHT	202	4
KOSTEN	339	412
UITKERINGEN	-39	-90
TOESLAGVERLENING	-2.210	0
STERFTE	-542	-847
ARBEIDSONGESCHIKTHEID	718	735
HERVERZEKERING	-27	-30
AANPASSING ACTUARIËLE GRONDSLAGEN	-1.361	0
MUTATIES EN CORRECTIES	1.075	998
TOTAAL RESULTAAT	36.866	22.151

RESULTAAT OP BELEGGINGEN (X 1.000 EURO)

Het beleggingsresultaat bestaat uit de beleggingsopbrengsten enerzijds en de wijziging van de technische voorziening door de wijziging van de rentetermijnstructuur en de benodigde interest anderzijds. Over het boekjaar 2014 is een beleggingsrendement behaald van 23,15 procent. Wanneer het beleggingsrendement door wijziging van de rente hieruit wordt onttrokken, bedroeg het rendement circa 10,2 procent. Voor de toevoeging van rente aan de technische voorziening was in 2014 0,379 procent benodigd. Per saldo zijn de beleggingsopbrengsten minus de benodigde interest gelijk aan 72.337.

RESULTAAT DOOR WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR

Het renterisico van de verplichtingen is strategisch voor 50 procent afgedekt. De effectieve afdekking gedurende 2014 bedroeg 75 procent (tegen UFR). Dit wordt veroorzaakt doordat de renteafdekking gebaseerd is op de feitelijke rentetermijnstructuur, terwijl de voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd met behulp van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur, waarbij rekening gehouden wordt met

ACTUARIEËLE ANALYSE

driemaandsmiddeling en de Ultimate Forward Rate (UFR). Indien de effectieve afdekking wordt berekend op basis van de marktrente bedroeg deze over 2014 63,7 procent. Aangezien de rente in 2014 is gedaald heeft de wijziging van de rente geleid tot een negatief resultaat van naar schatting 32.502.

RESULTAAT OP PREMIES

RESULTAAT OP PREMIES	2014	2013
RESULTAAT OP PENSIOENOPBOUW EN RISICODEKKING	-4.026	-2.145
SOLVABILITEITSOPSLAG	2.957	3.200
TOTAAL	-1.069	1.055

RESULTAAT OP FLEXIOEN

De gehanteerde omzettingfactoren zijn gebaseerd op een rente van 3,5 procent. Het resultaat is negatief, omdat de feitelijke rente in 2014 lager was dan 3,5 procent.

RESULTAAT OP WAARDEOVERDRACHT (X 1.000 EURO)

Het resultaat op waardeoverdrachten kan worden gesplitst in:

Resultaat inkomende waardeoverdrachten elders: 26

Resultaat inkomende waardeoverdrachten FLP: 176

Het resultaat inkomende waardeoverdracht FLP betreft de inkoop van extra ouderdomspensioen gefinancierd uit de bestaande FLP voorziening voor één arbeidsongeschikte persoon. Bij de vaststelling van deze koopsom is uitgegaan van DNB rentetermijnstructuur per 31 oktober 2014 en een dekkingsgraadopslag per 31 oktober 2014. De werkelijke inkoop is gebaseerd op de stand per 31 december 2014. Doordat de gehanteerde rentetermijnstructuur bij de vaststelling van de koopsom lager was dan de rentetermijnstructuur bij de werkelijke inkoop leidt dit tot een positief resultaat van 176.

RESULTAAT OP KOSTEN

Op basis van de Wet verplichte beroepspensioenregeling dient in de premie een opslag voor uitvoeringskosten opgenomen te worden die gebaseerd is op de jaarlijks te betalen uitvoeringskosten verminderd met de vrijgevallen excassokosten. In 2011 is besloten de opslag voor uitvoeringskosten in de premie vast te stellen op 6 procent van de actuarieel benodigde koopsom voor pensioenopbouw, uitgaande van de gedempte rentevoet van 4 procent. Het resultaat op kosten was in 2014 positief. Door het bestuur is in 2014 besloten om een deel van de algemene kosten toe te rekenen aan de kosten vermogensbeheer. De verdeelsleutel is gelijk gehouden aan vorig jaar. Indien er bij de algemene kosten geen rekening wordt gehouden met de verdeelsleutel was het resultaat op kosten 65 negatief geweest.

RESULTAAT OP TOESLAGVERLENING

De toeslagverlening voor (in)actieve deelnemers wordt gebaseerd op de ontwikkeling van de consumenten prijsindex, alle huishoudens, (niet afgeleid) over de periode september tot september van het voorafgaande jaar. De ontwikkeling van de maatstaf bedraagt 0,88 procent.

ACTUARIËLE ANALYSE

Gegeven de dekkingsgraad eind december 2014 heeft het bestuur besloten over 2014 30 procent van de maatstaf als toeslag toe te kennen. Per 1 januari 2015 is een onvoorwaardelijke toeslag van 0,26 procent verleend aan de (in)actieve deelnemers.

RESULTAAT OP STERFTE

De afgelopen drie jaren is een negatief resultaat op sterfte behaald. In het onderstaande overzicht wordt het resultaat op sterfte gesplitst in een resultaat op langlevens en een resultaat op kortlevens. Het resultaat op langlevens geeft weer in hoeverre de werkelijke daling van de voorziening langlevens (ouderdomspensioenen, ingegaan partnerpensioenen en ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioenen) als gevolg van overlijden overeenkomt met de verwachting op basis van de gekozen overlevingsgrondslagen. Het resultaat op kortlevens (uitgesteld partnerpensioenen) wordt bepaald door de werkelijke toename van de voorziening als gevolg van toekenning partnerpensioenen te vergelijken met de verwachte toename van de voorziening plus de betaalde risicopremies voor partnerpensioenen.

RESULTAAT OP STERFTE (X 1.000 EURO)	2014	2013	2012
VERWACHTE VRIJVAL VOORZIENING	-5.060	-4.844	-4.166
WERKELIJKE VRIJVAL DOOR OVERLIJDEN (LANGLEVEN)	3.232	4.874	1.532
RESULTAAT LANGLEVEN	-1.828	30	-2.634
BESCHIKBARE RISICOPREMIE VOORZIENING	2.434	2.485	2.265
BESCHIKBARE RISICOKOOPSOM	151	176	183
WERKELIJKE VRIJVAL VOORZIENING LATENT PARTNERPENSIOEN	983	1.533	807
TOENAME VOORZIENING A.G.V. TOEKENNING PARTNERPENSIOEN	-2.282	-5.071	-1.355
RESULTAAT KORTLEVEN	1.286	-877	1.900
TOTAAL STERFTERESULTAAT	-542	-847	-734

Op langlevens is het afgelopen jaar een verlies gemaakt. In 2014 zijn acht gepensioneerde deelnemers overleden. Op kortlevens is een winst gemaakt. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het aantal toekenningen partnerpensioenen lager is dan in voorgaande jaar. In 2014 is voor 8 (ex-)partners een nabestaandenpensioen ingegaan na overlijden van acht gepensioneerde deelnemers. Het totale verlies op sterfte is verminderd ten opzichte van voorgaande jaren.

AANPASSING ACTUARIËLE GRONDSLAGEN

In 2014 heeft het Actuarieel Genootschap de prognosetafel AG 2014 gepubliceerd. Naar aanleiding van deze publicatie is de fondsspecifieke ervaringssterfte herzien. Tevens is ultimo 2014 de opslag voor excasokosten verhoogd van 0,5 procent naar 0,75 procent. De voorziening pensioenverplichtingen is als gevolg van deze wijzigingen gestegen. Dit heeft een negatief resultaat van 1.361 op actuariële grondslagen als gevolg.

ACTUARIËLE ANALYSE

AANPASSING ACTUARIËLE GRONDSLAGEN	
WIJZIGING AG PROGNOSETAFEL	1.316
WIJZIGING ERVARINGSSTERFTE	-/- 567
WIJZIGING OPSLAG VOOR EXCASSOKOSTEN	-/- 2.110
TOTAAL	-1.361

MUTATIES EN CORRECTIES

MUTATIES EN CORRECTIES (X 1.000 EURO)	
KORTEN UITKERING I.V.M. NIEUW AANGEGAAN HUWELIJK	297
VERVROEGDE PENSIONERING	275
OVERIGE OORZAKEN	503
TOTAAL	1075

Korten uitkering i.v.m. nieuw aangegaan huwelijk (X 1.000 euro)

In 2014 is de partner van een overleden aspirant deelnemer opnieuw in het huwelijk getreden. Hierdoor is conform het pensioenreglement voor aspirant-registerloodsen het tijdelijk partnerpensioen verlaagd. Dit leidt tot een daling van de voorziening met 297.

Overige oorzaken (X 1.000 euro)

De overige oorzaken worden onder meer verklaard door een aantal correctieposten met betrekking tot de primo voorziening. Deze correctieposten leiden tot een positief resultaat van 503.

PENSION FUND GOVERNANCE

Door de invoering van de Wet verplichte beroepspensioenregeling per 1 januari 2007 zijn de STAR-principes voor goed pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance, 'PFG') verankerd in het wettelijke kader. Deze Principes zijn per 1 januari 2014 vervangen door de Code Pensioenfondsen. In 2007 is een Verantwoordingsorgaan en een intern toezichtorgaan (afzonderlijk orgaan) ingesteld. Het intern toezichtorgaan heet vanaf 1 juli 2014 visitatiecommissie.

VISITATIECOMMISSIE

Het intern toezicht wordt uitgeoefend door jaarlijkse visitatie door de Visitatiecommissie. De jaarlijkse visitatie vindt plaats door de Visitatiecommissie die bestaat uit ten minste drie onafhankelijke leden. De leden van die Visitatiecommissie worden benoemd door het bestuur op bindende voordracht van het Verantwoordingsorgaan. De leden van de Visitatiecommissie worden ontslagen door het bestuur op bindend advies van het Verantwoordingsorgaan. Leden van het bestuur en leden van het Verantwoordingsorgaan zijn niet benoembaar als lid van de Visitatiecommissie. Benoeming als lid van de Visitatiecommissie vindt plaats voor een termijn van ten hoogste vier jaren. Na afloop van de benoemingstermijn is eenmaal herbenoeming mogelijk.

De Visitatiecommissie heeft tot taak:

- Toezicht te houden op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in de Stichting;
- Toe te zien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het Verantwoordingsorgaan en in het jaarverslag.

Voor de uitoefening van bovengenoemde taken heeft de Visitatiecommissie recht op:

- Alle informatie die het nodig acht om zijn taak goed te kunnen uitvoeren;
- Overleg met het bestuur, actuaris en accountant.

Het bestuur kan de Visitatiecommissie verzoeken in het bijzonder aandacht te besteden aan nader te noemen onderwerpen.

VERANTWOORDINGSORGAAN

Het bestuur legt verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Het Verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het door het bestuur vastgestelde concept van het jaarverslag, de jaarrekening, alsmede andere informatie, waaronder de bevindingen van de Visitatiecommissie over het door het bestuur uitgevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes voor de toekomst. Dit oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, bekend gemaakt en in het jaarverslag van de Stichting opgenomen.

Het Verantwoordingsorgaan heeft ten minste de volgende rechten:

- Het recht op overleg met het bestuur en de Visitatiecommissie;
- Het recht op overleg met de externe accountant en de externe actuaris;
- Het recht op informatie;
- Het recht op een schriftelijke en beargumenteerde reactie op zijn oordeel over het door het bestuur uitgevoerde beleid.

Het Verantwoordingsorgaan heeft het recht advies uit te brengen over:

- Het beleid inzake beloningen, waaronder begrepen het vaststellen en wijzigen van de

PENSION FUND GOVERNANCE

- vergoedingsregeling voor bestuursleden;
- Het wijzigen van het beleid ten aanzien van het Verantwoordingsorgaan;
- De vorm, inrichting en samenstelling van het interne toezicht;
- Het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure;
- Vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid;
- Wijzigen van de statuten en reglementen (waaronder begrepen het pensioenreglement of het Pensioenstatuut) van de Stichting;
- Vaststellen van het jaarverslag;
- Verminderen van de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten indien toepassing wordt gegeven aan artikel 129 Wet verplichte beroepspensioenregeling;
- Het vaststellen of wijzigen van een langetermijnherstelplan of kortetermijnherstelplan;
- Gehele of gedeeltelijke overdracht van pensioenverplichtingen van de Stichting of de overname van pensioenverplichtingen door de Stichting;
- Liquidatie van de Stichting;
- Samenvoeging van de Stichting met een ander pensioenfonds.

Indien het Verantwoordingsorgaan van oordeel is dat het bestuur niet naar behoren functioneert, kan het met twee/derde meerderheid van de stemmen besluiten tot het indienen van een verzoek bij de Ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam om:

- Een onderzoek door een of meer onafhankelijke onderzoekers te bevelen naar het beleid van en de gang van zaken van het pensioenfonds;
- Het functioneren van het bestuur als zodanig te toetsen.

Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit zes leden. De deelnemers en gepensioneerden zijn formeel vanaf 1 juli 2014 evenredig op basis van onderlinge getalsverhoudingen in het Verantwoordingsorgaan vertegenwoordigd. Deze evenredige samenstelling zal, conform afspraken met het Verantwoordingsorgaan, in de loop van 2015 worden gerealiseerd. Als dan zal het Verantwoordingsorgaan bestaan uit 2 leden vanuit de deelnemers, benoemd door de NLc en 4 leden vanuit de gepensioneerden, benoemd door de Vereniging van Nederlandse oud-Loodsen.

OORDEEL VERANTWOORDINGSORGAAN

Het oordeel van het Verantwoordingsorgaan over gevoerde beleid in 2014 is opgenomen in bijlage 9 van dit jaarverslag. De reactie daarop van het bestuur is opgenomen in bijlage 10 van dit jaarverslag.

COMPLIANCE

BELEGGING COMPLIANCE TAKEN

Het bestuur heeft J. Heldoorn aangesteld als compliance officer.

COMPLIANCE TAKEN BELEGD BIJ DE COMPLIANCE OFFICER

Aan de gedragscode wordt ontleend:

- De compliance officer is belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van de voor BPL geldende gedragscode. Indien de compliance officer daartoe aanleiding heeft kan hij insiders verplichten op eerste verzoek alle informatie te vertrekken omtrent enige door hen verrichte privé beleggingstransacties. De compliance officer controleert of de privé beleggingstransacties aan de toepasselijke regels, voorschriften en aanwijzingen voldoen.

PENSION FUND GOVERNANCE

De compliance officer adviseert verbonden personen over de uitleg en toepassing van bepalingen zoals die zijn opgenomen in de voor BPL geldende gedragscode. Hij is bevoegd een voor de verbonden persoon bindende uitspraak te doen.

- De compliance officer legt een lijst aan van alle verbonden personen die als “insider” worden aangemerkt. De compliance officer deelt onverwijld aan de op de lijst opgenomen verbonden personen mee dat zij als insider zijn aangemerkt en hij stelt hen op de hoogte van de gevolgen van de aanwijzing als insider.
- De compliance officer dient eveneens een lijst met alle bedrijven en instellingen waarmee het pensioenfonds zaken doet op te stellen en deze regelmatig te actualiseren; deze lijst wordt aan de verbonden personen ter beschikking gesteld.
- De compliance officer rapporteert rechtstreeks aan de voorzitter, zowel voor de dagelijkse gang van zaken als in het geval zich een bijzondere omstandigheid heeft voorgedaan.
- De compliance officer en de voorzitter, waaraan hij rapporteert, zijn gehouden tot geheimhouding van informatie verstrekt door verbonden personen of derden. De geheimhouding kan worden doorbroken in het geval een goede uitoefening van zijn functie daartoe noodzaakt.
- De compliance officer documenteert zijn werkmethoden en werkzaamheden en administreert en archiveert alle informatie die hem door verbonden personen (de meldingen privé beleggingstransacties inbegrepen) of derden is verstrekt in het kader van deze gedragscode. Hij bewaart afschriften van alle schriftelijke overeenkomsten en jaarlijkse verklaringen die verbonden personen hem moeten verstrekken (waarin zij verklaren zich aan de gedragscode te zullen houden). Tevens administreert en archiveert de compliance officer alle door hem verleende autorisaties, verrichte controles en onderzoeken en de genomen acties, alsmede overige van belang zijnde informatie, memoranda en correspondentie.
- De compliance officer dient verklaringen van nevenfuncties (jaarlijks, aan te leveren door de bestuursleden) en verklaringen over cursussen, giften, etc. te verzamelen en te administreren. De compliance officer draagt zorg voor de administratie en registratie van de betreffende formulieren ten behoeve van de toezichthouder.

Aan het Compliance program wordt ontleend:

De compliance officer adviseert het bestuur t.a.v. het uitbestedingsbeleid en bij de totstandkoming van uitbestedingscontracten. Hij toetst daarbij aan alle wettelijke regels en voorschriften. Hij brengt zijn advies schriftelijk of mondeling uit, waarbij hij in het laatste geval aanwezig is bij de behandeling in het bestuur.

Compliance taken belegd bij DB en manager pensioenen (hierna DB+)

- Het proactief signaleren van relevante ontwikkelingen in wet- en regelgeving en het vertalen van deze ontwikkelingen voor het fonds. Het bevorderen dat de kennis hierover waar nodig wordt geïmplementeerd en geborgd in de bestuurlijke en bedrijfsprocessen.
- Het DB+ geeft vorm aan de organisatie en de bedrijfscultuur en levert een bijdrage aan de ontwikkeling van de individuele medewerker. Tevens draagt het DB+ zorg voor het op peil houden van de kennis en vaardigheden van de medewerkers, die ondersteunend aan de bedrijfsdoelstellingen zijn.
- Het DB+ houdt actief contact met de relevante kenniscentra binnen en buiten de organisatie op centraal en decentraal niveau zoals met toezichthouders.
- Het DB+ onderzoekt of de implementatie en naleving van wet- en regelgeving op een juiste wijze wordt uitgevoerd met als doel het vormen van een oordeel en het treffen van adequate maatregelen.
- Het DB+ borgt tevens de correcte en tijdige afhandeling van klachten.
- Het DB+ rapporteert aan het bestuur van het pensioenfonds over de stand van zaken m.b.t. tot compliance.

PENSION FUND GOVERNANCE

Één keer per jaar wordt gerapporteerd over:

- De stand van zaken met betrekking tot de implementatie, de werking en de effectiviteit van de benoemde compliance aandachtsgebieden;
- Inzicht in de relatie en contacten met de toezichthouders;
- Ontwikkelingen bij en aanbevelingen van toezichthouders;
- Overzicht van meldingen uit hoofde van meldingsverplichtingen aan toezichthouders, inclusief geconstateerde overtredingen van regels;
- Overzicht van rapportages aan de toezichthouders;
- Eventuele compliance-incidenten en de voortgang op eerder gerapporteerde compliance-incidenten. Een compliance incident vloeit voort uit een niet-integere en/of frauduleuze handeling van een belanghebbende of uit een gebeurtenis waarbij door ontoereikende of falende interne processen, mensen of systemen of door externe gebeurtenissen een materieel direct of indirect verlies ontstaat.

BESTUURSBESLUITEN EX ARTIKEL 21 STATUTEN

Onderdeel van Pensionfund Governance is openheid over bestuursbesluiten. In bijlage 5 worden de besluiten weergegeven die met toepassing van artikel 21 van de Statuten door het bestuur zijn genomen, te weten:

- Besluit verkiezing compliance officer:
- Besluit verkiezingstermijnen functie voorzitter, secretaris/penningmeester, compliance officer:
- Besluit vergoedingen en presentiegelden:
- Besluit taakverdeling tussen DB/AB:
- Besluit machtiging tekenbevoegdheid Manager Pensioenen.

COMMUNICATIE

BPL heeft zijn communicatiebeleid beschreven. Onderdeel van dit beleid is het communicatieplan, waarin gedetailleerd staat beschreven op welke wijze en in welke gevallen met belanghebbenden worden geïnformeerd. Dit plan is opgenomen als bijlage II van dit jaarverslag. Het communicatiebeleid staat op www.bploodsen.nl. Voor aspirant-deelnemers wordt in elke regio 1 of meerdere keren per jaar een voorlichtingsbijeenkomst gehouden over BPL en de inhoud van de pensioenregeling. In 2014 is voor deelnemers en gepensioneerden via meerdere nieuwsbrieven informatie verstrekt over wijziging van de Pensioenstatuten. In het kader van het bevorderen van het pensioenbewustzijn en het stimuleren van de dialoog over het FTK zijn er tevens meerdere regionale voorlichtingsbijeenkomsten gehouden. De website is toegankelijk zonder wachtwoord en er wordt gepoogd per belanghebbende in lagen relevante en juiste informatie aan te bieden om het pensioenbewustzijn te vergroten. Er wordt maandelijks informatie verstrekt over de dekkingsgraad van het fonds en middels een nieuwsbrief kan iedereen op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen van het fonds.

NEVENFUNCTIES

BPL dient verantwoording af te leggen over de door bestuursleden vervulde nevenfuncties. Zie hiervoor de tabel op blz. 23.

KOSTENTRANSPARANTIE

In navolging van de Aanbevelingen Uitvoeringskosten 2013 - Nadere uitwerking kosten vermogensbeheer, herziene versie met aanvullingen van de Pensioenfederatie en de publicatie “Begin van kostentransparantie in jaarverslagen pensioenfondsen” in juli 2014 van de AFM geeft BPL hieronder inzicht in de uitvoeringskosten.

PENSION FUND GOVERNANCE

Er wordt in genoemde publicaties onderscheid gemaakt tussen de volgende drie kostensoorten:

- Kosten van pensioenbeheer;
- Kosten van vermogensbeheer: dit betreft de integrale kosten voor vermogensbeheer, inclusief kosten begrepen in onderliggende fondsen, advieskosten en een deel van de algemene kosten.
- Transactiekosten: er worden drie categorieën onderscheiden, te weten:
In- en uitstapkosten van fondsen;
Aan- en verkoopkosten bij directe beleggingen;
Acquisitiekosten.

De gegevens zijn hieronder weergegeven in de door de Pensioenfederatie aanbevolen format. Tevens is het bruto fondsrendement en het rendement volgens de benchmark toegevoegd.

	2014	2013
KOSTEN PENSIOENBEHEER IN EURO'S PER DEELNEMER*	504	452
KOSTEN PENSIOENBEHEER IN % VAN DE PREMIESOM **	3,72	2,7
KOSTEN VERMOGENSBEHEER IN % VAN HET GEMIDDELD BELEGD VERMOGEN ***	0,55	0,50
KOSTEN VERMOGENSBEHEER IN EURO'S INCL. KOSTEN BEWAARBANK ****	4.778.166	3.802.585
TRANSACTIEKOSTEN IN % VAN HET GEMIDDELD BELEGD VERMOGEN (GESCHAT) ***	0,11	0,08
TRANSACTIEKOSTEN IN EURO'S	912.766	613.441
RENDEMENT:		
FONDS	23,2%	0,2%
BENCHMARK	23,7%	1,1%

TOELICHTING

KOSTEN PENSIOENBEHEER:

BPL is een klein beroepspensioenfonds met een relatief klein aantal deelnemers en gepensioneerden, waarbij alle kosten pensioenbeheer ten laste komen van het fonds.

KOSTEN VERMOGENSBEHEER

De kosten vermogensbeheer zijn in 2014 gestegen ten opzichte van 2013. Dit is het gevolg van een verdere verbetering in de kostentransparantie van de Private Equity (fund-in-fund)beleggingen. In 2014 zijn namelijk voor het eerst ook de beheerkosten van de onderliggende PE-fondsen meegenomen. Indien hiervoor wordt gecorrigeerd zou in 2014 sprake zijn van een lichte daling van de gemiddelde vermogensbeheerkosten ten opzichte van 2013.

TRANSACTIEKOSTEN

De transactiekosten voor 2014 zijn conform de indeling van de pensioenfederatie berekend. Bij de fondsbeleggingen zijn uitsluitend de in- en uitstapkosten meegenomen. In 2013 was nog voor een belangrijk deel uitgegaan van de door de vermogensbeheerders en beleggingsfondsen opgegeven transactiekosten. In 2014 zijn voor het eerst ook de transactiekosten in de 'Core Liability Hedging' portefeuille en de kosten van de

PENSION FUND GOVERNANCE

valuta-overlay meegenomen. In de 'Core Liability Hedging' portefeuille zijn relatief veel transacties gedaan als gevolg van het geleidelijk verlagen van de renteafdekking. Daarnaast zijn in 2014 een aantal allocatie- en managerwijzigingen doorgevoerd, zoals de verkoop van beursgenoteerd vastgoed en de opname van High Yield in de portefeuille. De gerapporteerde transactiekosten zijn in 2014 dan ook hoger dan in 2013. Het fonds is van mening dat de gemaakte kosten opwegen tegen het verwachte extra rendement als gevolg van de doorgevoerde wijzigingen.

KOSTEN IN RELATIE TOT RENDEMENT

Het fonds streeft naar een goede pensioenvoorziening, met waar mogelijk jaarlijks geïndexeerde uitkeringen. Voor het realiseren van deze doelstelling is het behalen van beleggingsrendement een belangrijke voorwaarde, uiteraard binnen een bij het fonds passend risicoprofiel. Het fonds is zich ervan bewust, dat kosten een drukkend effect hebben op het beleggingsrendement. In de afweging van de verschillende beleggingsalternatieven speelt daarom de hoogte van de bijkomende kosten een belangrijke rol. Tegelijkertijd is het fonds van mening, dat hogere kosten in sommige gevallen acceptabel zijn als daarmee een naar verwachting hoger (netto) rendement kan worden gerealiseerd. Dit is bijvoorbeeld de reden waarom een aanzienlijk deel van de beleggingsportefeuille 'actief' wordt beheerd. Over het algemeen resulteert dit weliswaar in hogere vermogensbeheerkosten dan indien de portefeuille geheel 'passief' zou worden ingericht, maar daar staat naar verwachting van het bestuur een hoger netto (na kosten) rendement tegenover. Ook kunnen bepaalde beleggingscategorieën uitsluitend tegen relatief hoge kosten worden ingevuld, maar vanuit rendements- en/of diversificatieredenen toch aantrekkelijk zijn. Een voorbeeld hiervan is Private Equity. Ondanks de relatief hoge kosten verwacht het bestuur dat de beleggingen in deze categorie over de hele looptijd een hoger rendement (na kosten) opleveren dan vergelijkbare beleggingsmogelijkheden. Het fonds is van mening, dat er in de portefeuille samenstelling een goede balans is gevonden tussen het verwachte rendement, de risico's en de kosten van vermogensbeheer.

- * Hierbij is uitgegaan van de kosten pensioenbeheer van € 642.773 over boekjaar 2014, respectievelijk € 571.329 over boekjaar 2013. Bij de bepaling van de pensioenuitvoeringskosten in Euro's per deelnemer is uitgegaan van de som van deelnemers, gepensioneerden en ex-partners met een ingegaan ouderdomspensioen (2014: 1.275; 2013: 1.264).
- ** Hierbij is uitgegaan van een premiesom van € 17.259.564 over boekjaar 2014, respectievelijk € 20.830.000 over boekjaar 2013.
- *** Gemiddeld belegd vermogen in 2014: € 863.397.458
Gemiddeld belegd vermogen in 2013: € 752.978.891
- **** Kosten bewaarbank (KASBANK) waren in 2014 € 319.577, respectievelijk € 237.199 in 2013.

HOEK VAN HOLLAND, 12 JUNI 2015

J.W. DUYZER, VOORZITTER

R. DE JONGE, SECRETARIS/PENNINGMEESTER

P.J.J. VAN DEN BERG

L. KAZEMIER

M.A. VAN KUIK

H.J.T. RUIJTEN

P.B. SCHOE

J A A R R E K E N I N G

J A A R R E K E N I N G

BALANS PER 31 DECEMBER 2014 (IN EURO'S) NA BESTEMMING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN

ACTIVA	2014	2013
4 BELEGGINGEN VOOR RISICO FONDS		
ZAKELIJKE WAARDEN	417.720.000	280.336.000
VASTRENTENDE WAARDEN	516.112.000	423.460.000
VASTGOED BELEGGINGEN	0	40.803.000
DERIVATEN	44.498.000	37.352.000
OVERIGE BELEGGINGEN	22.696.000	-2.972.000
TOTAAL	1.001.026.000	778.979.000
LENINGEN AAN LOODSEN	260.923	301.763
TOTAAL	1.001.286.923	779.280.763
5 BELEGGINGEN VOOR REKENING EN RISICO DEELNEMERS		
VASTGOEDBELEGGINGEN	111.633	101.758
AANDELEN	1.526.276	1.691.561
VASTRENTENDE WAARDEN	1.687.103	1.756.720
OVERIGE BELEGGINGEN	778.364	804.075
TOTAAL	4.103.376	4.354.114
6 VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA	31.259	74.352
7 LIQUIDE MIDDELEN		
ABN-AMRO BANK / ROBECO	1.682	17.179.818
TOTAAL	1.682	17.179.818
TOTAAL ACTIVA	1.005.423.240	800.889.047
PASSIVA		
8 STICHTINGSKAPITAAL EN RESERVES		
MINIMAAL VEREIST VERMOGEN	36.681.000	31.303.000
ALGEMENE RESERVE	34.112.523	2.625.009
TOTAAL	70.793.523	33.928.009
9 TECHNISCHE VOORZIENINGEN		
VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTING	852.101.000	726.966.000
OVERIGE VOORZIENINGEN	84.057	0
TOTAAL	852.185.057	726.966.000
10 VOORZIENING VOOR REKENING EN RISICO DEELNEMERS		
PREMIE(FLEXIOEN)REGELING	4.103.376	4.354.114
TOTAAL	4.103.376	4.354.114
11 OVERIGE VOORZIENINGEN		
VOORZIENING KAPITAALDEKKING FLP	13.259.239	15.644.849
TOTAAL	13.259.239	15.644.849
12 OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA	65.082.045	19.996.075
TOTAAL PASSIVA	1.005.423.240	800.889.047

J A A R R E K E N I N G

REKENING VAN BATEN EN LASTEN OVER 2014 (IN EURO'S)

BATEN	2014	2013
15 BELEGGINGSOPBRENGSTEN		
DIRECTE BELEGGINGSOPBRENGSTEN	8.316.124	7.028.776
INDIRECTE BELEGGINGSOPBRENGSTEN	168.797.301	-792.291
BELEGGINGSKOSTEN	-2.372.361	-4.416.026
OVERIGE BELEGGINGSOPBRENGSTEN	2.728.350	22.289
TOTAAL	177.469.414	1.842.749
16 BIJDRAGEN VAN LOODSEN	17.822.625	21.130.106
TOTAAL BATEN	195.292.039	22.972.855
LASTEN		
17 PENSIOENUITKERINGEN	35.173.985	34.896.232
18 PENSIOENBEHEER	642.773	571.327
19 MUTATIE BALANSPOST VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN	125.135.000	-26.552.000
20 MUTATIE BALANSPOST OVERIGE VOORZIENINGEN	84.057	0
21 MUTATIE BALANSPOST VOORZIENING VOOR RISICO DEELNEMERS	-250.739	-1.273.094
22 VOORZIENING KAPITAALDEKKING FLP	-2.385.610	-6.850.680
23 HERVERZEKERINGEN		
PREMIES HERVERZEKERING INCLUSIEF RENTE	27.059	29.953
TOTAAL LASTEN	158.426.525	821.738
SALDO LASTEN/BATEN	36.865.514	22.151.117
BESTEMMING SALDO		
TOEVOEGING MINIMAAL VEREIST EIGEN VERMOGEN	5.378.000	-1.229.000
ONTTREKKING/TOEVOEGING ALGEMENE RESERVE	31.487.514	23.380.117
SALDO LASTEN/BATEN	36.865.514	22.151.117

J A A R R E K E N I N G

KASSTROOMOVERZICHT 2014 (IN EURO'S)

KASSTROMEN UIT PENSIOENACTIVITEITEN	REF:	2014	2013
ONTVANGEN PREMIES	16	17.282.425	19.643.591
ONTVANGEN I.V.M. OVERDRACHT VAN RECHTEN	16	540.200	1.486.515
BETAALDE PENSIOENUITKERINGEN	17	-35.244.021	-34.979.567
BETAALDE PENSIOENUITVOERINGSKOSTEN	18	-642.773	-571.329
ONTVANGEN UITKERINGEN VAN HERVERZEKERAARS	17	70.036	83.335
BETAALDE PREMIES HERVERZEKERING	22	-27.058	-29.953
TOTAAL KASSTROOM UIT PENSIOENACTIVITEITEN		-18.021.191	-14.367.408
KASSTROMEN UIT BELEGGINGSACTIVITEITEN			
VERKOPEN BELEGGINGEN		18.349.425	16.647.000
ONTVANGEN DIRECTE BELEGGINGSOPBRENGSTEN		-15.134.009	6.031.369
AANKOPEN BELEGGINGEN		0	12.645.624
BETAALDE KOSTEN VERMOGENSBEHEER	15	-2.372.361	-3.802.585
TOTAAL KASSTROOM UIT BELEGGINGSACTIVITEITEN		843.055	31.521.408
NETTO KASSTROOM		-17.178.136	17.154.000
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN		-17.178.136	17.154.000
SALDO LIQUIDE MIDDELEN 01-01-2014		17.179.818	25.818
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN		-17.178.136	17.154.000
SALDO LIQUIDE MIDDELEN 31-12-2014		1.682	17.179.818

J A A R R E K E N I N G

ANALYSE VAN HET RESULTAAT (BEDRAGEN IN EURO'S X 1.000)

In het boekjaar 2014 is een positief resultaat behaald van 36.866. Een uitsplitsing van dit resultaat wordt weergegeven in de onderstaande tabel.

ANALYSE VAN HET RESULTAAT (X 1.000 EURO)	2014	2013
WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR	-32.502	1.966
BELEGGINGSOPBRENGST VERSUS BENODIGDE INTEREST	72.337	18.079
FLP	-20	0
PREMIES	-1.069	1.055
FLEXIOEN	-35	-131
WAARDEOVERDRACHT	202	4
KOSTEN	339	412
UITKERINGEN	-39	-90
TOESLAGVERLENING	-2.210	0
STERFTE	-542	-847
ARBEIDSONGESCHIKTHEID	718	735
HERVERZEKERING	-27	-30
AANPASSING ACTUARIELE GRONDSLAGEN	-1.361	0
MUTATIES EN CORRECTIES	1.075	998
TOTAAL RESULTAAT	36.866	22.151

Het resultaat is ontstaan door enerzijds de ontwikkeling van de technische voorziening en anderzijds de ontwikkeling van het vermogen.

TOELICHTING OP DE BALANS EN STAAT VAN BATEN EN LASTEN

ALGEMEEN

1.1 Activiteiten

Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL), statutair gevestigd in Rotterdam, is opgericht op 1 september 1988. De Stichting is ingeschreven bij het stichtingenregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41130603. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 23 juni 2014.

Het pensioenfonds is een beroepspensioenfonds. Op basis van twee uitkeringsregelingen (pensioenstatuut 1988 en pensioenstatuut 2004) verwerven de deelnemers een financiële aanspraak ten behoeve van de gevolgen van (vervoegde) pensionering en overlijden. Deze regelingen bieden ook een dekking in geval van arbeidsongeschiktheid.

J A A R R E K E N I N G

Het pensioenfonds voert tevens een premie(flexioen)regeling uit, welke onderdeel is van pensioenstatuut 1988. Het fonds draagt zorg voor uitbetaling van het functioneel leeftijdspensioen. FLP-uitkeringen worden in mindering gebracht op de voorziening FLP.

1.2 Missie, visie en strategie

BPL heeft zijn missie, visie en strategie beschreven. Het beleid van het bestuur is hiermee in overeenstemming. Dit beleid is vastgelegd in beleidsdocumenten, waarvan de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) de belangrijkste is. Hierin zijn het te voeren beleid, waaronder de financiële opzet en de grondslagen waarop het beleid berust, gemotiveerd beschreven. Het beleid is erop gericht met een bij het karakter van het fonds passend risico een optimaal resultaat te behalen, mede in aanmerking genomen de voorwaardelijk geïndexeerde verplichtingen van het fonds.

De ABTN is het laatst gewijzigd op 10 februari 2014.

1.3 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Voor de opstelling van het kasstroomoverzicht is de directe methode gehanteerd. Hierbij worden alle ontvangsten en uitgaven als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

1.4 Verbonden personen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook sleutelfunctionarissen in het management van BPL en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

2. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's. De beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

In verband met de publicatie van de nieuwe AG prognosetafel is het fonds ultimo 2014 overgegaan naar de prognosetafel AG 2014. Naar aanleiding van deze publicatie is de fondsspecifieke ervaringssterfte herzien. Tevens is ultimo 2014 de opslag voor excassokosten verhoogd van 0,5 procent naar 0,75 procent. De voorziening pensioenverplichtingen is als gevolg van deze wijzigingen gestegen. De technische voorziening is hierdoor gestegen met € 1.361.000.

J A A R R E K E N I N G

STIJGING TECHNISCHE VOORZIENING (IN EURO'S)	
WIJZIGING AG PROGNOSETAFEL	-1.316.000
WIJZIGING ERVARINGSSTERFTE	567.000
WIJZIGING OPSLAG VOOR EXCASSO	2.110.000
TOTAAL TOENAME	1.361.000

2.3 Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2.4 Opname van actief, verplichting, bate of last

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

2.5 Vreemde valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van het pensioenfonds.

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetair activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

2.6 Beleggingen voor risico pensioenfonds

Vastgoedbeleggingen

Voor beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen is de marktwaarde de per balansdatum geldende beurskoers. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde vastgoedbeleggingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van de niet-beursgenoteerde vastgoedbelegging per balansdatum. Onroerend goed in ontwikkeling wordt gewaardeerd op basis van gedane uitgaven, inclusief bouwrente, waarbij wordt getoetst of die uitgaven tot waardewijzigingen leiden. Na oplevering worden (her) ontwikkelde objecten naar actuele waarde geherwaardeerd.

J A A R R E K E N I N G

Zakelijke waarden

Zakelijke waarden zijn gewaardeerd op marktwaarde per balansdatum. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsinstellingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van het niet-beursgenoteerde aandeel per balansdatum.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde participaties in beleggingsinstellingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van het niet-beursgenoteerde aandeel per balansdatum. De lopende interest op vastrentende waarden wordt gepresenteerd als onderdeel van de marktwaarde van de vastrentende waarden.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde, zijnde herbeleggingen vanuit securities landing en repo.

Derivaten

Derivaten worden in de jaarrekening opgenomen tegen marktwaarde. Indien geen marktwaarde beschikbaar is, wordt de waarde bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen. Indien een derivatenpositie negatief is wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

2.7 Beleggingen voor risico deelnemers

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico van deelnemers zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor risico van het pensioenfonds worden aangehouden.

2.8 Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

2.9 Liquide middelen

Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

2.10 Stichtingskapitaal en reserves

Het Minimaal Vereist Eigen Vermogen is vastgesteld conform artikel II van het Besluit Financieel Toetsingskader. Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen. De statutaire reserves en de overige wettelijke reserves die het pensioenfonds conform artikel 2:389 en artikel 2:390 BW vormt, blijken op grond van artikel 2:373 lid I BW afzonderlijk uit de balans.

J A A R R E K E N I N G

2.11 Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (VPV) wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt. De VPV komt volledig voor risico van het fonds. Er vindt geen herverzekering plaats van in de VPV verwerkte pensioenverplichtingen. Bij de berekening van de VPV is uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenregelingen en de opgebouwde en ingegane pensioenen. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenen en ingegane pensioenen worden geïndexeerd. Alle per balansdatum doorgevoerde indexaties zijn in de berekening begrepen. Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met beroepsongeschiktheid. Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen. De voor de VPV geldende technische grondslagen staan vermeld in paragraaf 9.2.

2.12 Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers

Dit betreft de verplichtingen uit hoofde van de beschikbare-premieregeling voor deelnemers. Het beleggingsrisico ligt bij de deelnemers. De voorziening voor rekening en risico deelnemers is gewaardeerd volgens dezelfde grondslagen die gelden voor de waardering van de corresponderende beleggingen risico deelnemers.

2.13 Overige voorzieningen

Hieronder valt de voorziening kapitaaldekking FLP. Deze is opgenomen tegen de oorspronkelijke stortingen, inclusief het daarover toe te rekenen rendement.

2.14 Overige schulden en overlopende passiva

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

3. GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

3.1 Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

3.2 Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan deelnemers in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

J A A R R E K E N I N G

3.3 Premiebijdragen risico deelnemers

Dit betreft ontvangen (vrijwillige spaar)bijdragen van deelnemers in het kader van de beschikbare (flexioen) premieregeling. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.4 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In) directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huur-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Beleggingskosten

Onder beleggingskosten worden de externe kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d.

3.5 Beleggingsresultaten risico deelnemers

De grondslagen voor bepaling van het resultaat betreffende beleggingsresultaten risico deelnemers zijn gelijk aan de grondslagen voor bepaling van het resultaat betreffende beleggingsresultaten risico pensioenfonds.

3.6 Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan de pensioengerechtigden uitgekeerde bedragen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.7 Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.8 Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De mutatie pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds betreft de wijzigingen in de waarde van de technische voorziening.

3.9 Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers betreft de wijzigingen in de waarde van de technische voorziening voor risico deelnemers.

J A A R R E K E N I N G

4. BELEGGINGEN VOOR RISICO FONDS

IN EURO'S	VASTGOED BELEGGINGEN	ZAKELIJKE WAARDEN	VASTRENTEN- DEWAARDEN	DERIVATEN	OVERIGE	TOTAAL
STAND PER 1 JANUARI 2013	40.241.667	309.410.981	418.132.561	74.489.865	0	842.275.074
AANKOPEN	6.500.000	78.314.774	7.953.238	7.953.238	0	100.721.250
VERKOPEN	0	-82.895.037	0	0	0	-82.895.037
OVERIGE MUTATIES	0	1.630.007	-5.213.396	-17.755.396	0	-21.338.785
WAARDEONTWIKKELING	-5.938.667	-26.124.725	2.587.597	-27.335.707	-2.972.000	-59.783.502
STAND PER 31 DECEMBER 2013	40.803.000	280.336.000	423.460.000	37.352.000	-2.972.000	778.979.000
AANKOPEN	0	128.641.186	183.664.900	0	0	312.306.086
VERKOPEN	-46.900.239	-42.427.911	-205.424.491	-17.078.948	0	-294.752.641
OVERIGE MUTATIES	0	0	4.731.346	-1.173.00	0	4.731.346
WAARDEONTWIKKELING	6.097.239	51.170.725	109.680.245	25.397.948	25.668.000	199.762.209
STAND PER 31 DECEMBER 2014	0	417.720.000	516.112.000	44.498.000	22.696.000	1.001.026.000

VASTGOEDBELEGGINGEN (IN PROCENTEN)	2014	2013
ONROERENDGOEDFONDSEN	0	67,4
BEHEER & ONTWIKKELING ONROEREND GOED	0	29,5
OVERIG	0	3,1
AANKOPEN	0	0
TOTAAL	0	100

ZAKELIJKE WAARDEN (IN EURO'S)	2014	2013
PRIVATE EQUITY AANDELEN	35.546.000	27.410.000
BEURSGENOTEERDE EN NIET-BEURSGENOTEERDE AANDELENBELEGGINGSFONDSEN	382.174.000	252.925.000
BEURSGENOTEERDE EN NIET-BEURSGENOTEERDE BELEGGINGSFONDSEN COMMODITIES	0	0
BEURSGENOTEERDE EN NIET-BEURSGENOTEERDE HEDGEFONDSEN	0	1.000
STAND PER 31 DECEMBER	417.720.000	280.336.000

Het pensioenfonds heeft in totaal € 0 (2013: € 0) aan aandelen uitgeleend. Sommige onderliggende fondsen doen dit wel.

J A A R R E K E N I N G

VASTRENTENDE WAARDEN (IN EURO'S)	2014	2013
OBLIGATIES	231.091.000	180.864.000
NIET-BEURSGENOTEERDE BELEGGINGSINSTELLINGEN	285.021.000	242.596.000
STAND PER 31 DECEMBER	516.112.000	423.460.000

Het pensioenfonds heeft in totaal € 0 (2013: € 0) aan vastrentende waarden uitgeleend.

DERIVATEN (IN EURO'S)	2014	2013
VALUTADERIVATEN	0	7.979.000
SWAPTIONS	0	16.273.000
INTEREST RATE SWAPS	43.734.000	11.163.000
OVERIGE	764.000	1.937.000
STAND PER 31 DECEMBER	44.498.000	37.352.000

LENINGEN AAN LOODSEN (IN EURO'S)	2014	AANTAL
LOODSEN NOORD	11.345	1
LOODSEN IJMOND	56.722	5
LOODSEN RIJNMOND	136.133	12
LOODSEN SCHELDEMONDEN	56.723	5
STAND PER 31 DECEMBER	260.923	23

Leningen aan loodsen zijn persoonlijke leningen (kapitaal inbreng) die verstrekt zijn aan loodsen, die lid zijn van een van de maatschappen van registerloodsen. De leningen hebben een oorspronkelijke looptijd tot 1 december 1997 en kunnen stilzwijgend telkenmale voor 60 maanden worden verlengd. Indien de betreffende loods uit de associatie treedt is de lening direct opeisbaar. Vanaf 2006 is het ook mogelijk om de lopende lening tussentijds af te lossen. De rente is gelijk aan de eurobasisrente plus 2%-punt per 1 januari van elk jaar (2014: 6,00%).

IN EURO'S	2014	2013
STAND PER 1 JANUARI	301.763	449.242
AFLOSSINGEN	-40.840	147.479
STAND PER 31 DECEMBER	260.923	301.763

J A A R R E K E N I N G

Methodiek bepaling marktwaarde

Voor de meerderheid van de beleggingen van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen (direct of afgeleid). Echter, bepaalde beleggingen zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingsmodellen en -technieken. Onderstaand een overzicht van de beleggingen, uitgesplitst naar methode van waardebepaling

BEDRAGEN X € 1.000 EURO	DIRECT MARKTNOTERING	AFGELEIDE MARKTNOTERING	WAARDERING O.B.V. MODELLEN	TOTAAL
ZAKELIJKE WAARDEN	0	288.211	129.509	417.720
VASTRENTENDE WAARDEN	246.970	248.458	20.684	516.112
DERIVATEN	0	44.498	0	44.498
OVERIGE	22.696	0	0	22.696
TOTAAL PER 31 DECEMBER	269.666	581.167	150.193	1.001.026

5. BELEGGINGEN VOOR RISICO DEELNEMERS

IN EURO'S	2014	2013
STAND PER 1 JANUARI	4.354.114	5.627.208
STORTINGEN	6.227	11.908
ONTTREKKINGEN	-540.082	-1.485.204
RESULTAAT	283.117	200.202
STAND PER 31 DECEMBER	4.103.376	4.354.114

De beleggingen - volgens de persoonlijke 'asset-mix' van de loodsen - van hun individuele deel van de pensioenopbouw worden op een aparte totaalrekening van het fonds bijgehouden. Per balansdatum zijn de totaalbedragen:

CATEGORIEËN (IN EURO'S)	2014	2013
NOORD	173.160	215.148
IJMOND	738.259	793.920
RIJNMOND	1.796.792	1.778.030
SCHELDEMONDEN	1.030.935	1.121.426
FLP-GERECHTIGDEN	156.097	248.147
OVERIGE (VEREVENINGS FLEXIOEN)	208.133	197.443
TOTAAL	4.103.376	4.354.114

Deze beleggingen worden gewaardeerd op de beurswaarde per balansdatum.

J A A R R E K E N I N G

De indeling over de (advies)mixen was eind 2014 als volgt:

INGEDEELD IN:	DEELNEMERS	WAARDE (EURO'S)
MIX 1	0	0
MIX 2	0	0
MIX 3	4	13.563
MIX 4	31	420.578
MIX 5	40	1.398.787
MIX 6	14	727.132
MIX 7	11	521.381
MIX 8	5	207.802
MIX 9	4	109.143
MIX 10	6	260.743
VRIJE MIX	13	444.247
TOTAAL	128	4.103.376

6. VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

IN EURO'S	2014	2013
TE ONTVANGEN AANVULLING FLP	0	34.906
REKENING-COURANT LOODSENORGANISATIES	7.936	19.180
TE ONTVANGEN DIVIDENDBELASTING	5.208	2.980
OVERIGE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA	18.115	17.285
STAND PER 31 DECEMBER	31.259	74.352

Alle overige vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

7. LIQUIDE MIDDELEN

IN EURO'S	2014	2013
KAS- EN BANKSALDI	1.682	532.818
LIQUIDE MIDDELEN ROBECO	0	16.647.000
STAND PER 31 DECEMBER	1.682	17.179.818

De liquide middelen bestaan uit direct opeisbare kas- en banksaldi.

J A A R R E K E N I N G

8. STICHTINGSKAPITAAL EN RESERVES

STICHTINGSKAPITAAL (IN EURO'S)	2014	2013
MINIMAAL VEREIST EIGEN VERMOGEN	36.681.000	31.303.000
ALGEMENE RESERVE	34.112.523	2.625.009
STAND PER 31 DECEMBER	70.793.523	33.928.009

MINIMAAL VEREIST EIGEN VERMOGEN (IN EURO'S)	2014	2013
STAND PER 1 JANUARI	31.303.000	32.532.000
MUTATIE MINIMAAL VEREIST EIGEN VERMOGEN	5.378.000	-1.229.000
STAND PER 31 DECEMBER	36.681.000	31.303.000

ALGEMENE RESERVE (IN EURO'S)	2014	2013
STAND PER 1 JANUARI	2.625.009	-20.755.108
RESULTAATSBESTEMMING	31.487.514	23.380.117
STAND PER 31 DECEMBER	34.112.523	2.625.009

Minimaal Vereist Eigen Vermogen

Het Minimaal Vereist Eigen Vermogen wordt berekend conform het Besluit Financieel Toetsingskader en bedraagt 4,3 procent van de voorziening pensioenverplichting, te weten € 36.681.000. Het pensioenfonds heeft op 30 maart 2009 een herstelplan bij DNB ingediend. Volgens de prognose van de dekkingsgraad was de dekkingsgraad per 31 december 2014 ingeschat op 108,3 procent. De dekkingsgraad ultimo 2014 is gelijk aan de verwachte dekkingsgraad ultimo 2014 op basis van het oorspronkelijke herstelplan. Het herstelplan is per 1 januari 2015 vervallen.

Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld als extra waarborg om aan de verplichtingen te kunnen blijven voldoen. Het saldo van de algemene reserve van € 34.112.523 en het Minimaal Vereist Eigen Vermogen van € 36.681.000, te weten € 70.793.523, ligt lager dan het vereist eigen vermogen van € 137.800.000 per 31-12-2014 (is 16,2% van de voorziening pensioenverplichting).

9. TECHNISCHE VOORZIENINGEN

9.1 Toeslagverlening

Uw pensioenfonds probeert elk jaar uw pensioen / opgebouwde pensioen te verhogen met de prijsontwikkeling. Uw pensioen / opgebouwde pensioen is dit jaar met 0,26 procent verhoogd. Uw pensioenfonds heeft uw pensioen / opgebouwde pensioen de afgelopen drie jaar verhoogd. Over het jaar 2014 met 0 procent. De prijzen gingen toen met 2,45 procent omhoog. Over het jaar 2013 met 0 procent. De prijzen gingen toen met 2,3 procent omhoog. Over het jaar 2012 met 0 procent. De prijzen gingen toen met 2,7 procent omhoog. Uw pensioenfonds betaalt de toekomstige verhogingen van uw pensioen/opgebouwde pensioen uit beleggingsrendement. U hebt in geval van een verhoging en de verwachting voor de komende jaren niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst.

J A A R R E K E N I N G

9.2 Grondslagen voorziening pensioenverplichtingen risico fonds

TECHNISCHE GRONDSLAGEN PENSIOENFONDS (j601)																	
MODIFIED DURATION:																	
- TOTALE TECHNISCHE VOORZIENING	15,8																
- TECHNISCHE VOORZIENING DEELNEMERS	23,7																
- TECHNISCHE VOORZIENING GEPENSIONEERDEN	11,9																
GEBRUIKTE METHODE DISCONTERING	DNB RENTETERMIJNSTRUCTUUR 31-12-2014																
GEHANTEERDE OVERLEVINGSTAFEL	PROGNOSETAFEL AG 2014																
GEHANTEERDE STARTKOLOM	STARTJAAR 2015																
GEHANTEERDE LEEFTIJDSCORRECTIES	BIJ HET VASTSTELLEN VAN DE VOORZIENING PER 31 DECEMBER 2014 IS REKENING GEHOUDEN MET DE FONDSSPECIEKE STERFTEKANSEN DOOR LEEFTIJDsafhankelijke correctiefactoren te hanteren. AANGESLOTEN IS BIJ DE EXTERNE MAATSTAF “HOOG OPGELEID”. <table><tr><td>LEEFTIJD</td><td>MAN</td><td>VROUW</td></tr><tr><td>35</td><td>63,3 %</td><td>59,8 %</td></tr><tr><td>50</td><td>65,9 %</td><td>60,5 %</td></tr><tr><td>65</td><td>69,8 %</td><td>62,7 %</td></tr><tr><td>80</td><td>73,8 %</td><td>65,0 %</td></tr></table>		LEEFTIJD	MAN	VROUW	35	63,3 %	59,8 %	50	65,9 %	60,5 %	65	69,8 %	62,7 %	80	73,8 %	65,0 %
LEEFTIJD	MAN	VROUW															
35	63,3 %	59,8 %															
50	65,9 %	60,5 %															
65	69,8 %	62,7 %															
80	73,8 %	65,0 %															
GEHANTEERDE KOSTENOPSLAG VOORZIENING	0,75%. (ULTIMO 2014 IS DE OPSLAG VERHOOGD VAN 0,5% NAAR 0,75%)																
ZIJN DE TECHNISCHE GRONDSLAGEN GEWIJZIGD?	JA																
TOELICHTING	I.V.B.M. DE PUBLICATIE VAN DE NIEUWE AG PROGNOSETAFEL IS HET FONDS ULTIMO 2014 OVERGEGAAN NAAR DE PROGNOSETAFEL AG 2014. NAAR AANLEIDING VAN DEZE PUBLICATIE IS DE FONDSSPECIEKE ERVARINGSSTERFTE HERZIEN.																
OVERIGE RELEVANTE TECHNISCHE GRONDSLAGEN:																	
PARTNERSYSTEEM	ONBEPaald MAN / VROUW																
GEHUWDHEIDSFREQUENTIE	100% TOT DE PENSIOENLEEFTIJD, DAARNA BEPAALDE PARTNERSYSTEEM																
LEEFTIJDVERSCHIL MAN/VROUW	3 JAAR																
BETALINGSWIJZE	CONTINU																
UITKERING WEZENPENSIOEN	TOT 21 JAAR. INDIEN CONFORM REGLEMENT RECHT OP WEZENPENSIOEN BLIJFT BESTAAN NA LEEFTIJD 21 TOT 27																
UITKERING ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSPENSIOEN	TOT LEEFTIJD 55																
VASTSTELLING LEEFTIJD	DEELNEMER WORDT VERONDERSTELD TE ZIJN GEBOREN OP 1 JULI																
UITRUIFACTOREN	SEKSENEUTRAAL, VASTGESTELD O.B.V. GRONDSLAGEN VAN HET FONDS																
OPSLAG VOOR UITVOERINGSKOSTEN IN PREMIE	6 % VAN DE GEDEMPTE PREMIE																

J A A R R E K E N I N G

9.3 Voorziening pensioenverplichtingen naar categorieën belanghebbenden

(X 1.000 EURO)	2014	2013
ACTIEVEN EN ARBEIDSONGESCHIKTEN	279.855	225.658
GEWEZEN DEELNEMERS	1.142	874
PENSIOENGERECHTIGDEN	571.104	500.434
TOTAAL	852.101	726.966

IN AANTALLEN	2014	2013
ACTIEVEN EN ARBEIDSONGESCHIKTEN	475	488
GEWEZEN DEELNEMERS	5	5
PENSIOENGERECHTIGDEN	795	773
TOTAAL	1.275	1.266

9.4 Verloop voorziening pensioenverplichtingen risico fonds

(X 1.000 EURO)	2014	2013
TECHNISCHE VOORZIENINGEN VOOR RISICO FONDS BEGIN BOEKJAAR	726.966	753.519
BENODIGDE INTERESTTOEVOEGING 2014: 0,379% EN 2013: 0,351%)	2.757	2.653
ACTUARIEEL BENODIGD VOOR PENSIOENOPBOUW (COMING SERVICE)	16.631	18.022
INKOMENDE WAARDEOVERDRACHTEN	248	83
INKOOP UIT FLEXIOEN	575	1.618
INKOOP UIT FLP	601	0
VERLEENDE TOESLAGEN	2.210	0
UITKERINGEN	-30.565	-28.114
VRIJVAL EXCASSOKOSTEN UIT VOORZIENING	-153	-141
SCHATTINGSWIJZE UFR	0	0
WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR	131.852	-20.698
OVERLIJDEN	693	1.023
ARBEIDSONGESCHIKTHEID	0	0
CORRECTIES EN MUTATIES	-1.075	-999
WIJZIGING ACTUARIËLE (STERFTE)GRONDSLAGEN	-749	0
WIJZIGING OPSLAG VOOR EXCASSOKOSTEN (VAN 0,5% NAAR 0,75%)	2.110	0
TOTAAL TOENAME	125.135	-26.553
TECHNISCHE VOORZIENINGEN VOOR RISICO FONDS EINDE BOEKJAAR	852.101	726.966

J A A R R E K E N I N G

9.5 Overige voorzieningen

OVERIGEVOORZIENINGEN (X 1.000)	2014	2013
STAND PER 1 JANUARI	0	0
STORTINGEN	84	0
ONTTREKKINGEN	0	0
STAND PER 31 DECEMBER	84	0

De overige voorzieningen betreft een door het pensioenfonds overgenomen verplichting van de NLBV voor de betaling van FLP uitkeringen na 2018.

10. VOORZIENING VOOR RISICO DEELNEMERS

VOORZIENING VOOR RISICO DEELNEMERS X 1.000 EURO)	2014	2013
STAND PER 1 JANUARI	4.354	5.627
SPAARBIJDRAGEN	0	0
STORTINGEN	6	12
BELEGGINGSOPBRENGSTEN	283	200
OVERGENOMEN PENSIOENVERPLICHTINGEN	0	0
UITKERINGEN	-540	-1.485
STAND PER 31 DECEMBER	4.103	4.354

De voorziening voor risico deelnemers is gelijk aan de waarde van de beleggingen voor rekening risico deelnemers.

11. OVERIGE VOORZIENINGEN

VOORZIENING KAPITAALDEKKING FLP (X 1.000 EURO)	2014	2013
STAND PER 1 JANUARI	15.645	22.496
ONTTREKKING / DOTATIE LOODSEN	-4.550	-6.692
UITRUIJ FLP VOOR PENSIOENEN	-861	0
JURIDISCHE KOSTEN	-167	-14
RENDEMENTSBIJSCHRIJVING	3.192	-145
STAND PER 31 DECEMBER	13.259	15.645

Vanaf 2013 zijn door de NLBV geen stortingen meer gedaan en worden de lopende uitkeringen en kosten ten laste gebracht van de voorziening. Per 31-12-2014 bedraagt de voorziening kapitaaldekking FLP € 13.259.239.

J A A R R E K E N I N G

12. OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA (IN EURO'S)	2014	2013
REKENING-COURANT LOODSENORGANISATIES	53.862	558.467
CREDITEUREN	73.215	69.103
AF TE DRAGEN LOONBELASTING EN SOCIALE LASTEN	943.918	960.470
TE BETALEN ACTUARISKOSTEN	6.800	35.497
ONTVANGEN ONDERPANDEN DERIVATENPOSITIES *	8.316.000	18.354.000
LIQUIDE MIDDELEN ROBECO *	55.638.000	0
OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA (LOOPTIJD < 1 JAAR)	50.250	18.538
STAND PER 31 DECEMBER	65.082.045	19.996.075
* TER DEKKING VAN DE WAARDE VAN DE DERIVATENPOSITIES HEEFT HET FONDS ONDERPANDEN ONTVANGEN IN DE VORM VAN CONTANTEN. DEZE ONDERPANDEN KUNNEN BIJ VERKOOP OF WAARDEDALING VAN DE POSITIES WORDEN TERUGGEVRAAGD DOOR DE TEGENPARTIJ.		

13. RISICOBEBEER

Een samenvatting van het hoofdstuk Risicobeleid: beheersing van de verschillende risico's die het fonds loopt.

Solvabiliteitstoets (bedragen x 1.000 euro)

Voor de vaststelling van het Vereist Eigen Vermogen is uitgegaan van de in de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling van 19-12-2006 beschreven standaard methode. Voor BPL is de standaard methode op de volgende punten aangevuld: in verband met het actieve beheer in de aandelenportefeuille is SIO-actief beheer toegevoegd overeenkomstig de handreiking van DNB.

Basisgegevens

In onderstaande tabellen zijn de voor de vaststelling van het Vereist Eigen Vermogen gehanteerde gegevens weergegeven. De strategische mix 2015 is als basis genomen voor het strategisch Vereist Eigen Vermogen.

BELEGGINGSMIX PER 31-12-2014 (IN PROCENTEN)	STRATEGISCH	WERKELIJK
AANDELEN ONTWIKKELDE MARKTEN	32,5	37,6
NIET-BEURSGENOTEERDE AANDELEN, INCL. HEDGEFUNDs / PRIVATE EQUITY	5,0	4,1
AANDELEN OPKOMENDE MARKTEN	5,0	3,8
INDIRECT VASTGOED	0,0	0,0
DIRECT VASTGOED	0,0	0,0
COMMODITIES	0,0	0,0
TOTAAL ZAKELIJKE WAARDEN	42,5	45,5
STAATSOBLIGATIES	17,5	16,8
CREDITS	40,0	33,7
SWAPS EN LIQUIDE MIDDELEN	0,0	4,0
TOTAAL VASTRENTENDE WAARDEN	57,5	54,5
VALUTA-EXPOSURE ALS PERCENTAGE TOTALE BELEGGINGEN	16,6	17,2

J A A R R E K E N I N G

Berekening

In het standaard model wordt de evenwichtssituatie van het fonds vastgesteld door middel van een iteratief proces, waarbij het Vereist Eigen Vermogen gelijk wordt gesteld aan de zogenaamde wortelformule:

$$\sqrt{(S_1^2 + S_2^2 + 2 \cdot 0,5 \cdot S_1 S_2 + S_3^2 + S_4^2 + S_5^2 + S_6^2)}$$

Hierbij staat:

S1 voor het renterisico

S2 voor het risico zakelijke waarden

S3 voor het valutarisico

S4 voor het grondstoffenrisico

S5 voor het kredietrisico

S6 voor het verzekeringstechnisch risico

In het standaardmodel geldt dat het liquiditeitsrisico (S7), het concentratierisico (S8) en het operationeel risico (S9) 0 procent bedragen. Door het toevoegen van S10, actief beheer is de wortelformule als volgt aangepast.

$$\sqrt{(S_1^2 + S_2^2 + 2 \cdot 0,5 \cdot S_1 S_2 + S_3^2 + S_4^2 + S_5^2 + S_6^2 + S_{10}^2)}.$$

In het navolgende worden de diverse risico's vastgesteld.

SI, renterisico

	AFDEKKING
STRATEGISCH	50% OP MARKTRENT
WERKELIJKE	O.B.V. OBLIGATIES EN SWAPS

Strategisch wordt een renteafdekking van 50 procent op marktrente nagestreefd, conform beleggingsplan 2015.

Voor de berekening van SI is uitgegaan van de volgende kasstromen:

- Beleggingen in Robeco fondsen en obligaties in het discretionaire mandaat
- Bedrijfsobligaties van de externe managers
- Discretionaire swaps

Het renterisico (SI) is vastgesteld voor al deze categorieën.

	STRATEGISCH	WERKELIJK
TOENAME TECHNISCHE VOORZIENING	55.517	55.517
TOENAME VASTRENTENDE WAARDEN	34.931	29.652
SI, TOTAAL	20.586	25.865

J A A R R E K E N I N G

S2, risico zakelijke waarden

In de onderstaande tabel is het totale risico voor zakelijke waarden weergegeven. Er is in tegenstelling tot vorig jaar geen rekening gehouden met actief beheer in S2. Conform de nieuwe methodiek voor het nFTK, hebben wij, ter bevordering van de vergelijkbaarheid, de methodiek voor het actief beheer aangepast naar de methodiek voor het nFTK.

CATEGORIE	DALING	STRATEGISCH	WERKELIJK
ONTWIKKELDE MARKTEN EN INDIRECT VASTGOED	25,0%	80.809	94.423
NIET BEURSGENOTEERDE AANDELEN	30,0%	14.691	12.099
OPKOMENDE MARKTEN	35,0%	17.434	13.417
DIRECT VASTGOED	15,0%		
S2, TOTAAL, REKENING HOUDEND MET 75% CORRELATIE		104.975	112.842

S3, valutarisico

In de onderstaande tabel is het totale valutarisico weergegeven, berekend volgens de standaardmethode. Het strategische valuta exposure (valuta exposure van de benchmark) is 16,6 procent.

	DALING	STRATEGISCH	WERKELIJK
S3, TOTAAL VALUTARISICO	20%	32.517	34.053

S4, grondstoffenrisico

In onderstaande tabel is het totale grondstoffenrisico weergegeven, berekend volgens de standaardmethode.

	DALING	STRATEGISCH	WERKELIJK
S4, TOTAAL GRONDSTOFFENRISICO	30%	0	0

S5, kredietrisico

Het kredietrisico wordt in de standaardmethode vastgesteld door de daling van de waarde van de bedrijfsobligaties vast te stellen als gevolg van de toename van de 'creditspread' van 40 procent. In de onderstaande tabel is het totale kredietrisico weergegeven, berekend volgens de standaardmethode. Voor het bepalen van het kredietrisico wordt gebruik gemaakt van de kasstromen zoals opgegeven door Robeco.

	STRATEGISCH	WERKELIJK
S5, TOTAAL KREDIETRISICO	21.536	19.021

S6, verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico is vastgesteld conform optie A van de handreiking van DNB. Hierbij is de volgende onderverdeling aangehouden:

J A A R R E K E N I N G

	AANTAL	VPV GEWOGEN LEEFTIJD	VPV
ALLEEN LEVENSLANG PENSIOEN	125	65,5	44.375
PP O.B.V. OPGEBOUWD OP, OPBOUW	682	66,2	530.758
PP O.B.V. UITZICHT OP, OPBOUW	462	49,5	276.968

Het verzekeringstechnisch risico bedraagt 28.116.

S10, actief beheer risico

Onder het nFTK is het actief beheer risico toegevoegd aan de methodiek voor het vaststellen van het VEV. Voor het vaststellen van dit risico heeft DNB reeds een handleiding gepubliceerd. Wij hebben daarom besloten om het actief beheer ook per eind 2014 al mee te nemen op deze voorgestelde methodiek. Deze methodiek wijkt af van de door ons voorheen gehanteerde methodiek, waarbij we de schokken bij S2 middels de tracking error per categorie verhogen. De door DNB gehanteerde methodiek leidt tot een lager VEV ten opzichte van de door ons gehanteerde methodiek. Er ontstaat daardoor een daling ten opzichte van vorig jaar door toepassing van de nieuwe methodiek voor het actief beheer risico.

	STRATEGISCH	WERKELIJK
S10, TOTAAL ACTIEF BEHEER RISICO	17.237	18.869

Totaal Vereist Eigen Vermogen

Het Vereist Eigen Vermogen bedraagt ultimo 2014 16,2 procent en bestaat uit de volgende componenten:

2014	STRATEGISCH	WERKELIJK
S1 RENTERISICO	20.586	25.865
S2 ZAKELIJKE WAARDEN RISICO	104.975	112.842
S3 VALUTARISICO	32.517	34.053
S4 GRONDSTOFFENRISICO	0	0
S5 KREDIETRISICO	21.536	19.021
S6 VERZEKERINGSTECHNISCH RISICO	28.116	28.116
S10 ACTIEF RISICO	17.237	18.869
DIVERSIFICATIE	-97.635	-100.966
TOTAAL, REKENING HOUDEND MET DE WORTELFORMULE	127.332	137.800
VOORZIENING VOOR REKENING PENSIOENFONDS	852.101	852.101
VEREISTE DEKKINGSGRAAD	14,9%	16,2%

J A A R R E K E N I N G

Vergelijking Vereist Eigen Vermogen (VEV) jaarwerk 2014 met jaarwerk 2013:

IN PROCENTEN	STRATEGISCH	WERKELIJK
VEV 31-12-2013	16,9	16,1
ONTWIKKELING RENTE EN KASSTROMEN	-0,1	1,0
ONTWIKKELING SPREADS	0,0	- 0,1
BALANS (ZAKELIJK VS. VASTRENTEND)	0,0	1,1
DG EN S6	0,0	0,1
ACTIEF RISICO	-1,3	- 1,4
LEVERAGE EN LIQUIDITEIT	-0,3	- 0,2
VALUTARISICO	-0,3	- 0,4
VEV 31-12-2014	14,9	16,2

Beleggingsrisico

BPL voldoet aan de eisen die de Wet verplichte beroepspensioenregeling stelt aan beleggingen. De risico-beheersing bestaat uit de kaders die volgen uit het Asset Liability Management(ALM) model. Hier wordt de verdeling tussen zakelijke en vastrentende waarden gekozen die past bij het karakter van het fonds. Tevens wordt dan bezien welke risico's het fonds wil uitsluiten of beperken (de-risiken). Dit resulteert in vaststelling van de strategische benchmark en de opstelling van de beleggingsrichtlijnen van het fonds. Op basis van de richtlijnen zal de vermogensbeheerder overgaan tot implementatie van de portefeuille. De resultaten van beleggingen worden gemonitord op basis van periodieke rapportages. De bepaling van de strategische benchmark wordt minimaal eenmaal per jaar opnieuw bezien.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente. Maatstaf voor het meten van rentegevoeligheid is de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren van de kasstromen.

DURATION VAN DE VASTRENTENDE WAARDEN (ZONDER DERIVATEN)	8,4
DURATION VAN DE VASTRENTENDE WAARDEN (MET DERIVATEN)	8,6
DURATION VAN DE (NOMINALE) PENSIOENVERPLICHTINGEN	15,8

De modified duration is berekend op basis van de gehele portefeuille, waarbij aan equities, hedge funds, private equity en commodities een duration van "0" toegekend is. Indien de duration van de beleggingen aanzienlijk korter is dan de duration van de verplichtingen is er sprake van een zogenaamde 'duration-mismatch'. Bij een rentestijging zal de waarde van beleggingen minder snel dalen dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur), met als gevolg dat de dekkingsgraad zal stijgen. Voor het fonds geldt dat bij een rentedaling de waarde van de beleggingen minder snel stijgt dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt. Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen

J A A R R E K E N I N G

van de duration-mismatch. BPL heeft het renterisico eind 2014 strategisch voor 50 procent afgedekt door gebruikmaking van investment-grade bedrijfsobligaties, Euro Staatsobligaties (AAA en AA) en swaps.

OBLIGATIES NAAR LOOPTIJD (IN EURO'S)	2014	2013
RESTERENDE LOOPTIJD ≤ 1 JAAR	12.457.928	13.740.000
RESTERENDE LOOPTIJD > 1 JAAR EN < 5 JAAR	87.043.092	82.226.000
RESTERENDE LOOPTIJD ≥ 5 JAAR	341.695.123	301.916.000
STAND PER 31 DECEMBER	441.196.143	397.882.000

Valutarisico

Het strategische beleid van de Stichting richt zich eind 2014 op het afdekken naar de euro van volgende valuta: de US Dollar (USD) voor 75, de Australische Dollar (AUD), Hong Kong Dollar (HKD), Japanse Yen (JPY), Britse Pond (GBP) en de Zwitserse Frank (CHF). Eind 2014 wordt er voor circa 51,8 (2013: 57,5) van de beleggingsportefeuille belegd buiten de eurozone, met name in de USD. Hiervan is voor 66,6 (2013: 62,3) afgedekt naar de euro. De waarde van de per het einde van het verslagjaar uitstaande valutatermijncontracten bedroeg € 8,0 miljoen negatief (2013: € 4,3 miljoen).

VALUTAPOSITIE VOOR EN NA AFDEKKING DOOR VALUTADERIVATEN EIND 2014 IN EURO'S			
VALUTA	VOOR AFDEKKING	VALUTADERIVATEN	NETTOPOSITIE (NA)
USD	314.859.681	-232.688.241	82.171.440
BRITSE POND	31.764.409	-25.766.390	5.998.019
JAPANSE YEN	23.858.925	-31.637.775	-7.778.850
OVERIGE	121.841.347	-40.392.988	81.448.359

Prijrisico

Prijrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen waardewijzigingen plaatsvinden. Het prijsrisico wordt gedempt door spreiding binnen de portefeuille (diversificatie). Het prijsrisico kan ook afgedekt worden door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het fonds. Er wordt door de vermogensbeheerder enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementsysteem functioneert. Posities van het fonds worden adequaat afgedekt door onderpand. Monitoring van dit risico vindt plaats door regelmatig te kijken naar de partijen met wie BPL zaken doet en de daaraan verbonden risico's in kaart te brengen. Zo kan BPL, waar nodig, tijdig actie ondernemen.

J A A R R E K E N I N G

De verdeling * van de beleggingen naar sector:

IN PROCENTEN	2014	2013
OVERHEIDSINSTELLINGEN	26,6	46,89
FINANCIËLE INSTELLINGEN	23,7	22,00
HANDELS- EN INDUSTRIËLE BEDRIJVEN	18,4	16,54
SERVICEORGANISATIES	22,0	5,74
ANDERE INSTELLINGEN	9,3	8,63
STAND PER 31 DECEMBER	100	100

De verdeling * naar regio:

IN PROCENTEN	2014	2013
MATURE MARKETS	85,00	82,29
BRIC-LANDEN	4,00	3,40
ANDERE OPKOMENDE MARKTEN	6,00	11,36
ANDERE	5,00	2,95
STAND PER 31 DECEMBER	100	100

* De doorkijk geldt niet voor beleggingen in private equity, swaps, swaptions en liquiditeiten.

VERDELING VASTRENTENDE WAARDEN IN EURO'S	2014	2013
AAA	202.122.000	120.574.000
AA	40.916.000	36.004.000
A	69.852.000	70.399.000
BBB	118.809.000	126.055.000
LAGER DAN BBB	55.795.000	38.415.000
GEEN RATING	28.618.000	32.013.000
STAND PER 31 DECEMBER	516.112.000	423.460.000

GEEN RATING:

NON-RATED BONDS: € 1.824.000

BANKSALDI EN UITSTAANDE CALLGELDEN: € 26.794.000

J A A R R E K E N I N G

Concentratierisico

BPL hanteert bij beleggen een verdeling over verschillende assetcategorieën en vervolgens worden de beleggingen verdeeld over verschillende fondsen die bepaalde limieten aanhouden. Op deze wijze wordt het concentratierisico binnen verantwoorde grenzen gehouden.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor zover dat binnen de grenzen van het beleggingsbeleid van het fonds past maakt het fonds ook gebruik van financiële derivaten, voornamelijk bij het afdekken van het marktrisico.

Het gebruik van derivaten brengt in veel gevallen kredietrisico met zich mee (het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen). Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met goed te boek staande partijen en te werken met onderpand.

Liquiditeitsrisico

In het verslagjaar 2014 waren de inkomende gelden lager dan het totaal van de betalingen (uitkeringen en kosten), waardoor elk maand beleggingen te gelde moesten worden gemaakt.

Beleggingsrisico alternatieve beleggingen

BPL belegt strategisch 5% van de totale beleggingen in private equity. Het risico wordt beperkt door niet rechtstreeks in ondernemingen te beleggen maar in een drietal “fund of funds”.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

De actuariële risico's zijn het langleven-, overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico.

Langlevenrisico

In verband met de publicatie van de nieuwe AG prognosetafel is het fonds ultimo 2014 overgegaan naar de prognosetafel AG 2014. Naar aanleiding van deze publicatie is de fondsspecifieke ervaringssterfte herzien.

Overlijdens- en het arbeidsongeschiktheidsrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor het fonds geen voorzieningen heeft getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een beroepsongeschiktheidspensioen ('scharereserve'). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het fonds heeft het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico op stop-loss basis herverzekerd bij een externe, onder toezicht van DNB staande verzekeringsmaatschappij. Het eigen behoud is 125% van de premie bij volledige herverzekering. Deze verzekering expireert eind 2018.

Risico's m.b.t. premie, dekkingsgraad en indexatie komende 15 jaar

Begin 2011 heeft het bestuur door de actuaris een nieuwe ALM-studie laten maken. Doel van deze studie is een beeld te krijgen van de te verwachten ontwikkelingen en risico's m.b.t. indexatie, premie en dekkingsgraad over 15 jaar bij verschillende economische scenario's (circa 1.000). In maart 2013 heeft het bestuur

J A A R R E K E N I N G

door de actuaris een nieuwe continuïteitsanalyse laten maken. Doel van deze analyse is een beeld te krijgen van de te verwachten ontwikkeling van de genoemde risico's in de komende 15 jaar. De verwachtingen uit deze analyses zijn meegenomen in het te voeren financiële beleid.

Operationeel risico

De operationele risico's zijn de risico's van onder andere een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, het opstellen van onjuiste rapportages en fraude. BPL beheerst deze risico's door het stellen van eisen aan de eigen organisatie, uitgebreid beschreven in de ABTN, en aan andere organisaties, waarmee BPL zaken doet. Overeenkomsten met andere organisaties worden periodiek geëvalueerd. Bij uitbesteding worden de richtlijnen van De Nederlandsche Bank in acht genomen.

14. NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Commitments Private Equity

In onderstaande tabel staan de per 31-12-2014 nog openstaande commitments:

PE-FONDSEN	COMMITMENT		OPGEROEPEN	RESTANT COMMITMENT	
ROBECO INST. EUROPEAN PRIVATE EQUITY FUND I	29-04-2003	16.000.000	10.671.039	5.328.961	EUR
ROBECO INST. EUROPEAN PRIVATE EQUITY FUND II	25-02-2005	16.000.000	16.000.000	0	EUR
ROBECO CLEAN TECH PRIVATE EQUITY II	22-12-2006	12.000.000	12.000.000	0	USD
ROBECO RESPONSIBLE PRIVATE EQUITY II	26-05-2009	20.000.000	13.437.414	6.562.586	EUR

Verwachte kosten uit hoofde van contract met AON-Hewitt

Het contract met AON-Hewitt loopt naar verwachting tot 1 juli 2015. De uit hoofde daarvan verschuldigde kosten worden geschat op € 76.000.

15. BELEGGINGSOPBRENGSTEN RISICO PENSIOENFONDS

IN EURO'S	2014	2013
INTEREST, DIVIDEND, ETC. (DIRECT)	8.316.124	7.028.776
KOERSRESULTATEN (INDIRECT)	168.797.301	-792.291
BELEGGINGSKOSTEN	-2.372.361	-4.416.026
OVERIGE BELEGGINGSOPBRENGSTEN	2.728.350	22.289
TOTAAL	177.469.414	1.842.749

J A A R R E K E N I N G

KOERSRESULTATEN (INDIRECT)

IN EURO'S	2014	2013
GEREALISEERD BELEGGINGSOPBRENGST	51.354.122	38.031.411
ONGEREALISEERD BELEGGINGSOPBRENGST	117.443.179	-38.823.702
TOTAAL	168.797.301	-792.291

BELEGGINGSKOSTEN

IN EURO'S	2014	2013
FIDUCIAIRE KOSTEN EN MANAGERSFEE	1.557.250	3.074.575
KASBANK (BEWAARLOON, KOSTEN TRANSACTIES, PERFORMANCE METING EN ADMINISTRATIE)	319.577	237.199
BELEGGINGSADVIESKOSTEN S&V	91.319	73.022
ALGEMENE KOSTEN VERMOGENSBEHEER	404.215	417.789
TOTAAL	2.372.361	3.802.585

OVERIGE BELEGGINGSOPBRENGSTEN

IN EURO'S	2014	2013
RENTE LENING LOODSEN	17.093	22.285
RENTELASTEN BANK	-6	4
KORTING OP VERMOGENSBEHEERSKOSTEN	2.711.263	0
TOTAAL	2.728.350	22.289

16. BIJDRAGEN VAN LOODSEN

IN EURO'S	2014	2013
PREMIES REGISTERLOODSEN	17.107.848	20.232.860
PREMIES ASPIRANTEN	80.276	200.583
PREMIES VAN FLP-GERECHTIGDEN	71.440	396.676
TOTAAL PREMIES	17.259.564	20.830.119
MUTATIE VOORZIENING FLEXIOENSPAARREGELING	-250.739	-1.273.094
FLEXIOEN ONTVANGSTEN	540.200	1.486.515
INKOMENDE WAARDEOVERDRACHTEN	273.600	86.566
TOTAAL	17.822.625	21.130.106

J A A R R E K E N I N G

PREMIES (X 1.000 EURO)	2014	2013
ONTVANGEN PREMIE	17.260	20.830
GEDEMPTE KOSTENDEKKENDE PREMIE	16.981	17.066
ZUIVERE KOSTENDEKKENDE PREMIE	21.286	22.975

SAMENSTELLING KOSTENDEKKENDE PREMIE (X 1.000 EURO)	ZUIVER	GEDEMP
ACTUARIEEL BENODIGD VOOR INKOOP NIEUWE AANSPRAKEN	16.631	12.968
RISICO PREMIE OVERLIJDEN	151	131
RISICOPREMIE AOP	718	718
OPSLAG VOOR VEREIST EIGEN VERMOGEN	2.957	2.335
OPSLAG VOOR UITVOERINGSKOSTEN	829	829
RESULTAAT OP KOSTEN	0	0
TOTALE KOSTENDEKKENDE PREMIE	21.286	16.981

Over het boekjaar 2014 is in totaal € 17.259.564 aan premie ontvangen (exclusief flexioenpremie). De feitelijk ontvangen premie is hoger dan de gedempte premie en lager dan de zuiver kostendeekkende premie.

17. PENSIOENUITKERINGEN

IN EURO'S	2014	2013
PENSIOENUITKERINGEN FLP	4.569.609	6.692.246
OUDERDOMSPENSIOEN	16.148.806	15.222.187
NABESTAANDENPENSIOEN	2.039.354	1.825.112
WEZENPENSIOEN	49.689	54.198
OVERBRUGGINGSPENSIOEN	10.453.355	9.090.333
ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSPENSIOEN	79.809	87.312
OVERLIJDENSUITKERING	0	17.925
UITKERING ANW-HIAAT	166.992	199.173
FLEXIOENUITKERING	1.309.385	1.386.428
BIJZONDER NABESTAANDENPENSIOEN	175.574	140.835
UITKERING 30+ REGELING	176.827	174.987
FLEXIOENPREMIE INVALIDITEITSPENSIOEN	4.585	5.496
TOTAAL	35.173.985	34.896.232

J A A R R E K E N I N G

18. PENSIOENBEHEER

IN EURO'S	2014	2013
1. MANAGEMENT/SECRETARIAAT	60.046	61.711
2. ADVIESKOSTEN ACTUARIS	36.503	24.847
3. JAARWERK ACTUARIS	17.043	24.439
4. CERTIFICERING	4.674	4.447
5. PROJECTKOSTEN	38.637	44.341
6. (JURIDISCHE) ADVIESKOSTEN	130.204	30.536
7. DRUKWERK/ PUBLICATIE	16.657	6.934
8. ACCOUNTANT	17.545	12.000
9. HUISVESTINGS- EN KANTOORKOSTEN	22.575	29.034
10. AUTOMATISERINGSKOSTEN	15.000	15.000
11. KOSTEN FINANCIËLE ADMINISTRATIE	5.000	5.000
12. DEELNEMERSADMINISTRATIE	135.962	166.802
13. DE NEDERLANDSCHE BANK	10.330	11.155
14. BESTUURSKOSTEN	74.698	72.957
15. SCHOLING BESTUUR	31.915	33.881
16. DIVERSE KOSTEN	25.984	28.243
TOTAAL	642.773	571.327

Volgens bovenstaande tabel bedragen de totale kosten voor pensioenbeheer € 642.773.

Kosten pensioenbeheer per deelnemer over 2014: € 504.

Totale kosten pensioenbeheer in procenten van de feitelijk premie over 2014 (€ 17.259.564): 3,72 procent.

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountants honoraria ten laste van het resultaat gebracht:

IN EURO'S	2014	2013
CONTROLE VAN DE JAARREKENING	35.090	24.000
FISCALE ADVISERING	33.838	6.958
TOTAAL HONORARIA ACCOUNTANT	68.928	30.958

J A A R R E K E N I N G

Toelichting

- 2 De hoogte van deze post is afhankelijk van de mate van ondersteuning aan het AB en DB en de gevraagde adviezen en kan daarom van jaar tot jaar verschillen.
- 5 Onder de projectkosten zijn opgenomen de advieskosten in het kader van de werkgroep nieuwe pensioenregeling, Pensioenstatuut 2015 en rapport toekomstverkenning. Hiervan zijn in totaal € 37.408 verantwoord onder kosten pensioenbeheer.
- 6 De (juridische) advieskosten betreft de inzet van Brauw Blackstone Westbroek voor advies inzake Governance. Tevens inzet PWC voor advies BTW dienstverlening en inzet advocaat van Clifford Chance voor advies in het kader van een gerechtelijke procedure.
- 8 Betreft alleen de kosten voor controle van de jaarrekening en de jaarstaten. Geen advieskosten.
- 11 In 2013 en 2014 is er sprake van een coulancekorting (€ 4.000 per jaar, t/m 2015).
- 12 Vanaf 2013 vallen onder de kosten deelnemersadministratie ook de kosten voor de uitkeringen- administratie en eenmalige implementatiekosten. Daarnaast nog extra werkzaamheden geweest voor NAW-gegevens, aanpassen tool, extra UPO voor gepensioneerden (incl. kosten printen), risicobereidheidsonderzoek en overgang naar SEPA.
- 14 Onder deze post vallen de kosten voor AB- en DB-vergaderingen (vacatievergoeding, reiskosten en overige kosten).
- 15 Onder deze post vallen de kosten van het opleidingsinstituut plus de vacatievergoeding en reiskosten voor scholingsdagen.
- 16 Onder de diverse kosten vallen onder andere de kosten voor het verantwoordingsorgaan, intern toezicht, heffing AFM, contributie UVB en de gecombineerde bestuurders- en beroepsaansprakelijkheidsverzekering.

19. MUTATIE BALANSPOST VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN

	2014	2013
STAND BEGIN BOEKJAAR	726.966	753.519
BENODIGDE INTERESTTOEVOEGING 2014: 0,379% EN 2013 0,351%)	2.757	2.653
ACTUARIEEL BENODIGD VOOR PENSIOENOPBOUW (COMING SERVICE)	16.631	18.022
INKOMENDE WAARDEOVERDRACHTEN	248	83
INKOOP UIT FLEXIOEN	575	1.618
INKOOP UIT FLP	601	0
VERLEENDE TOESLAGEN	2.210	0
UITKERINGEN	-30.565	-28.114
VRIJVAL EXCASSOKOSTEN UIT VOORZIENING	-153	-141
WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR	131.852	-20.698
OVERLIJDEN	693	1.023
CORRECTIES EN MUTATIES	-1.075	-999
WIJZIGING ACTUARIËLE GRONDSLAGEN	-749	0
WIJZIGING OPSLAG VOOR EXCASSOKOSTEN (VAN 0,5% NAAR 0,75%)	2.110	0
TOTAAL TOENAME	125.135	-26.553
STAND EINDE BOEKJAAR	852.101	726.966

J A A R R E K E N I N G

20. MUTATIE BALANSPOST OVERIGE VOORZIENINGEN

(X 1.000 EURO)	2014	2013
OVERGENOMEN FLP VERPLICHTING	84	0
TOTAAL	84	0

21. MUTATIE BALANSPOST VOORZIENING VOOR REKENING EN RISICO DEELNEMERS

(X 1.000 EURO)	2014	2013
STORTINGEN	6	12
BELEGGINGSOPBRENGSTEN	283	200
UITKERINGEN	-540	-1.485
TOTAAL	-251	-1.273

22. MUTATIES VAN BALANSPOST VOORZIENING KAPITAALDEKKING FLP

(X 1.000 EURO)	2014	2013
UITRUIJ FLP VOOR PENSIOENEN	-861	0
JURIDISCHE KOSTEN	-167	-14
ONTTREKKING / DOTATIE LOODSEN	-4.550	-6.692
RENDEMENT	3.192	-145
TOTAAL	-2.386	-6.851

23. HERVERZEKERINGEN

Het overlijdensrisico voortvloeiende uit het reglementaire nabestaandenpensioen, alsmede uit het wezen- en arbeidsongeschiktheidspensioen en de eenmalige uitkering bij overlijden van een deelnemer of een pensioentrekkende, indien van toepassing, wordt op stop-loss basis gedekt bij een herverzekeraar. De met ingang van 1 januari 2014 van toepassing zijnde contractuele afspraak dienaangaande komt er op neer dat indien de totale schade tijdens de (5-jarige) contractperiode 125% van de totale risicopremie bij volledige herverzekering zou overschrijden, het meerdere door de herverzekeraar aan het pensioenfonds wordt uitbetaald.

J A A R R E K E N I N G

IN EURO'S	2014	2013
PREMIES HERVERZEKERING	27.000	29.894
RENTE HERVERZEKERING	58	59
TOTAAL	27.058	29.953

VERGOEDING BESTUURDERS:			
NAAM/FUNCTIE	PRESENTIEGELDEN *	KM-VERGOEDING*	OVERIG **
J.W. DUYZER, VOORZITTER	63.750	11.829	1.400
P.J.J. VAN DEN BERG, LID	21.000	8.298	560
H.J.T. RUIJTEN, LID	15.375	2.614	560
L. KAZEMIER, LID	17.625	9.109	560
R. DE JONGE, SECRETARIS/PENNINGMEESTER	34.875	5.794	1.100
P.B. SCHOE, LID	15.750	4.202	560
M.VAN KUIK, LID	16.875	2.035	560
M. LOUWERENS	375	143	0
TOTAAL	185.625	44.024	5.300

* IN BPL ALS KOSTEN OPGENOMEN PRESENTIEGELDEN VAN REGISTERLOODSEN WORDEN VERGOED AAN DE BETREFFENDE MAATSCHAP. KM-VERGOEDINGEN WORDEN VERGOED AAN DE DESBETREFFENDE BESTUURSLEDEN ZELF.

** HIERONDER WORDT VERSTAAN EEN VERGOEDING VOOR HET GEBRUIK VAN EEN LAPTOP, COMPUTER EN KANTOORBENODIGDHEDEN.

OVERIGE GEGEVENS

RESULTAAT BESTEMMING

Het bestuur heeft besloten het resultaat voor het jaar 2014 ten gunste te brengen van de algemene reserve.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Op 1 januari 2015 is het Financieel Toetsingskader (FTK) gewijzigd. Omdat deze datum na het einde van het boekjaar 2014 ligt, hoeft er in de balans per 31 december 2014 nog geen rekening gehouden te worden met de gewijzigde wetgeving. Hieronder staan de belangrijkste aanpassingen vermeld, evenals het effect op de diverse grootheden.

AANPASSING RENTETERMIJNSTRUCTUUR

Per 1 januari 2015 is de rentetermijnstructuur (RTS) gewijzigd. Vanaf deze datum wordt in de RTS zoals gepubliceerd door DNB, niet langer uitgegaan van de driemaandsmiddeling. De huidige Ultimate Forward Rate (UFR) blijft vooralsnog wel van toepassing. Als gevolg van de wijziging van de rentetermijnstructuur stijgt de technische voorziening per 1 januari 2015 van 852.101.000 euro naar 885.221.000 euro. De dekkinggraad neemt tegelijkertijd af van 108,3 procent naar 104,3 procent.

BELEIDSDEKKINGSGRAAD

Met ingang van de maandrapportage per 31 december 2014 dient het pensioenfonds naast de actuele dekkinggraad tevens de beleidsdekkinggraad te rapporteren. De beleidsdekkinggraad wordt berekend als de gemiddelde dekkinggraad over de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkinggraad per eind 2014 bedraagt 108,4 procent.

VEREIST EIGEN VERMOGEN

Vanaf 1 januari 2015 is de methodiek voor de vaststelling van het vereist eigen vermogen (VEV) aangepast. Als gevolg van de wijziging van de methodiek stijgt het VEV op basis van de strategische mix van 14,9 procent naar 20,6 procent.

HERSTELPLAN

Het oorspronkelijke herstelplan is komen te vervallen.

BPL verkeert in een situatie van reservetekort en zal daarom voor 1 juli 2015 een nieuw herstelplan moeten indienen dat voldoet aan het nieuwe FTK.

OVERIGE GEGEVENS

ACTUARIËLE VERKLARING CERTIFICEREND ACTUARIS

OPDRACHT

Door de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen te Rotterdam is aan Ruigrok Actuariële Consultancy BV de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Wet verplichte beroepspensioenregeling over het boekjaar 2014.

GEGEVENS

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

WERKZAAMHEDEN

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds. Mijn oordeel is gebaseerd op het Financieel Toetsingskader zoals dat op balansdatum van toepassing was. De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

OORDEEL

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar niet lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een reservetekort. Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij er van overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, met uitzondering van artikel 127. Daarbij is bepalend de mate van waarschijnlijkheid dat het pensioenfonds zal kunnen voldoen aan de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, in aanmerking nemend het streven inzake toeslagen, zoals aan verzekerden meegedeeld en de in wet- en regelgeving opgenomen criteria. De vermogenspositie van de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen is naar mijn mening niet voldoende vanwege het reservetekort.

WIERINGERWAARD, 19 JUNI 2015

DRS. P.J.G. RUIGROK AAG

VERBONDEN AAN RUIGROK ACTUARIËLE CONSULTANCY B.V.

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLE VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

VERKLARING BETREFFENDE DE JAARREKENING

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2014 van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen te Rotterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en de rekening van baten en lasten over 2014 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET BESTUUR

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het stichtingskapitaal en de reserves en het saldo van baten en lasten getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

OOORDEEL

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het stichtingskapitaal en de reserves van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen per 31 december 2014 en van het saldo van baten en lasten over 2014 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE BIJ OF KRACHTENS DE WET GESTELDE EISEN

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

AMSTERDAM, 19 JUNI 2015. PRICEWATERHOUSECOOPERS ACCOUNTANTS N.V. ORIGINEEL GETEKEND DOOR DRS. H.C. VAN DER RIJST RA

BEGRIPPEN

STERFTETAFEL/OVERLEVINGSTAFEL

Een sterftetafel geeft aan wat de levens- en sterftekansen zijn, afhankelijk van de reeds bereikte leeftijd. Aan de hand van de sterftetafels kan men de gemiddelde levensduur berekenen. Dit is het aantal jaren dat men statistisch volgens de gegeven tafel nog zal blijven leven.

De ontwikkeling van de gemiddelde levensduur voor 65-jarigen na de Tweede Wereldoorlog:

WAARNEMINGSPERIODE	GEMIDDELDE LEVENSDUUR IN JAREN VAN EEN 65-JARIGE	
	MAN	VROUW
STERFTETAFEL		
1947-1949	13,9	14,4
1951-1955	14,1	14,9
1956-1960	14,1	15,4
1961-1965	14,0	16,0
1966-1970	13,7	16,4
1971-1975	13,6	16,9
1976-1980	13,8	18,0
1981-1985	14,1	18,5
1985-1990	14,3	18,9
1990-1995	14,7	19,0
1995-2000	15,0	19,1
2000-2005	15,8	19,5
OVERLEVINGSTAFEL		
2005-2050 (STARTJAAR 2010) *	19,0	21,1
2010-2060 (STARTJAAR 2012) *	22,0	24,7
2012-2062 (STARTJAAR 2014) *	22,6	24,9
AG2014 (startjaar 2015) *	22,0	25,4

* Voor iemand die 65 jaar wordt in het betreffende startjaar, inclusief fondsspecifieke correctiefactoren.

ACTUARIEEL

Aanduiding van berekeningen ten aanzien van pensioen of financiering, waarbij (wiskundige) rekentechniek, levenskansen, rekenrente, inschattingen van toestroom beroepsgenoten en dergelijke een rol spelen.

ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve wordt gevormd in gunstige jaren als extra waarborg om aan de verplichtingen te kunnen blijven voldoen. Hierbij valt onder meer ook te denken aan indexaties, aanpassing leeftijdsterugstelling en arbeidsongeschiktheidsrisico's.

ASSET LIABILITY MANAGEMENT (ALM)

Asset Liability Management is het aanbrengen en vervolgens bewaken van een optimale samenhang tussen pensioenbeleid, premie- en beleggingsbeleid, waarna de laatste twee zo optimaal mogelijk worden afgestemd op de pensioenverplichtingen.

ASSET-MIX

De vastgestelde “asset-mix” is een procentuele verdeling van het te beleggen vermogen over diverse beleggingscategorieën onder meer aandelen/fondsen, onroerend goed/fondsen, vastrentende waarden en liquide middelen. De mix is vermeld onder Financieel beleid, onderdeel Beleggingen.

BACKSERVICE

Dit begrip wordt gehanteerd in verschillende betekenissen:

- het pensioengedeelte dat betrekking heeft op achterliggende dienstjaren;
- de koopsom voor het hierboven omschreven pensioengedeelte, dan wel voor de verhoging van dit pensioen als uitvloeisel van een pensioengrondslagstijging;
- eventuele achterstand over achterliggende jaren gefinancierde pensioenen, respectievelijk de daarvoor benodigde kosten of reserve.

BENCHMARK

Een objectieve maatstaf waarmee de eigen prestaties van de belegger kunnen worden gemeten. Een bekende maatstaf is bijvoorbeeld het totaalrendement van de gehele Amsterdamse aandelenmarkt, zoals die wordt gemeten middels de CBS-herbeleggingsindex.

COMINGSERVICE

Dit is het pensioengedeelte dat betrekking heeft op toekomstige deelnemersjaren. Ook worden de daarmee gepaard gaande kosten wel met deze term aangeduid.

CONTANTE WAARDE

De contante waarde van toekomstige pensioenverplichtingen is het bedrag dat nu nodig is om op de pensioen-datum aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Het wordt berekend met behulp van de overlevingstafels en de rekenrente (rentetermijnstructuur van DNB). De contante waarde van een verzameling pensioenverplichtingen voor een groep deelnemers is voldoende om aan de verplichtingen te voldoen, indien over het vermogen een interest wordt gekweekt gelijk de rekenrente en het sterfte- c.q. overlevingspatroon bij de betreffende groep in overeenstemming is met de overlevingstafels.

CONTINUÏTEITSANALYSE

De continuïteitsanalyse wordt verplicht gesteld in het Financieel Toetsingskader (FTK), onderdeel van de

Wet verplichte beroepspensioenregeling. Het is een middel voor pensioenfondsen om inzicht in de financiële risico's op langere termijn en de sturingskracht van hun beleidsinstrumenten te verkrijgen, om keuzes ten aanzien van de feitelijke premie en toeslag te onderbouwen en indien van toepassing om als basis te dienen voor een langetermijnherstelplan. Pensioenfondsen dienen tenminste een keer in de drie jaar een continuïteitsanalyse te maken.

INHAALPREMIE

De inhaalpremie is dat deel van de premie dat betrekking heeft op de financiering van de achterstand in de backservice.

KAPITAALDEKKINGSSTELSEL

Dit is het financieringssysteem waarbij reserves worden gevormd voor de pensioenverplichtingen. De berekening van de voorziening pensioenverplichtingen vindt plaats op basis van de actuariële grondslagen. Alle levensverzekeringsmaatschappijen en vrijwel alle pensioenfondsen werken op basis van het kapitaaldekkingssysteem.

KORTINGSMAATREGEL

Een kortingsmaatregel betreft een gelijke procentuele vermindering van alle opgebouwde en ingegane pensioenen. BPL zal pas tot een kortingsmaatregel overgaan als alle sturingsmiddelen, inclusief de mogelijkheid van een extra premiestorting, zijn uitgeput. Een extra premiestorting zal alleen in het herstelplan worden opgenomen als de NLC deze schriftelijk heeft toegezegd. Het bestuur zal de mogelijkheid van een extra premiestorting tijdig met de NLC bespreken.

LEEFTIJDSCORRECTIE HOGER OPGELEIDEN

Uit onderzoek, o.a. door het CBS, is gebleken dat de sterftekans voor hoger opgeleiden lager ligt dan de sterftekans voor een gemiddelde Nederlander. Onder hoger opgeleiden wordt verstaan personen met een HBO of universitaire opleiding. BPL-deelnemers hebben tenminste een HBO-opleiding genoten. Bij berekening van de voorziening dient BPL hiermee rekening te houden. Dit gebeurt door de gemiddelde sterftekans, die volgt uit de geldende prognosetabels, te vermenigvuldigen met een correctiefactor, welke is afgeleid van de levensverwachting van hoger opgeleiden ten opzichte van de gemiddelde Nederlander. Voorbeeld: De gemiddelde sterftekans van een 35-jarige mannelijke deelnemer op basis van de geldende prognosetabels bedraagt: 0,05994 procent. De correctiefactor voor een 35-jarige man bedraagt: 64,23 procent. Bij berekening van de voorziening wordt dan gerekend met een sterftekans van 0,03850 procent (0,05994 procent x 64,23 procent).

OMSLAGSTELSEL

Hierbij worden de binnenkomende gelden terstond aangewend voor pensioenuitkeringen. Het belangrijkste voorbeeld van dit stelsel vormt de AOW. Voor ons fonds wordt ook het FLP als zodanig gefinancierd.

OVERBRUGGINGSPENSIOEN

Een overbruggingspensioen wordt uitgekeerd boven op het levenslange ouderdomspensioen, tot aan de 65-jarige leeftijd. De overbrugging dient als compensatie voor de AOW-uitkering. In deze situatie gaat het levenslange ouderdomspensioen dus al vóór de 65-jarige leeftijd in. BPL kent een overbruggingspensioen in het reglement 2004.

PENSION FUND GOVERNANCE

Pension Fund Governance (PFG) is een systeem van checks and balances dat de kwaliteit van het pensioen-

bestuur moet stimuleren en transparant maken. Dit moet leiden tot meer vertrouwen in de pensioensector.

PERFORMANCE

Performance is de procentuele waardeverandering van het gemiddeld belegd vermogen.

PREMIE

- Feitelijke premie: de op jaarbasis van de deelnemers totaal ontvangen premies.
- Zuivere kostendekkende premie: de op jaarbasis benodigde premie, berekend op basis van de rentetermijnstructuur (marktrente) en is daardoor gevoelig voor renteveranderingen, met een opslag voor solvabiliteit op basis van het vereist eigen vermogen.
- Gedempte kostendekkende premie: de op jaarbasis benodigde premie, berekend op basis van een disconteringsvoet, welke wordt ontleend aan het te verwachten rendement op beleggingen (bij BPL 4 procent) met een opslag voor solvabiliteit op basis van het vereist eigen vermogen.
- Minimale premie bij onderdekking: de op jaarbasis benodigde premie, berekend op basis van de rentetermijnstructuur (marktrente) en is daardoor gevoelig voor renteveranderingen, met een opslag voor buffervorming op basis van het minimaal vereist eigen vermogen.

Pensioenfondsen zijn verplicht genoemde premies in het jaarverslag te publiceren.

VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN

De voorziening pensioenverplichtingen het bedrag dat op de balans van de verzekeringsinstelling of het pensioenfonds wordt opgenomen ter dekking van de reeds gefinancierde pensioengedeelten. Een andere (oudere) term hiervoor is wiskundige reserve of premiereserve. Onder FTK wordt dit de technische voorzieningen genoemd.

REKENRENTE

De rekenrente is de rentevoet waarmee bij het vaststellen van tarieven en voorziening pensioenverplichtingen rekening wordt gehouden. Hiermee wordt geanticipeerd op het rendement dat naar verwachting op premies en reserves zal worden gemaakt. De voorziening pensioenverplichtingen dient contant gemaakt te worden tegen een door De Nederlandsche Bank voorgeschreven rentetermijnstructuur. Het uitgangspunt daarbij is de marktrente. Vanaf ultimo 2011 geldt voor de berekening van de voorziening ultimo maand de driemaands gemiddelde marktrente over de afgelopen periode. Vanaf september 2012 heeft De Nederlandsche Bank de UFR (ultimate forward rate) verwerkt in de door pensioenfondsen te hanteren rentetermijnstructuur. Op grond van de UFR is de rentetermijnstructuur voor looptijden tot 20 jaar nog gebaseerd op de driemaands gemiddelde marktrente. Voor looptijden vanaf 21 jaar wordt de driemaands gemiddelde marktrente geleidelijk aangepast aan de UFR, die eind september 2012 is vastgesteld op 4,2 procent.

REËLE RENTE

De rente die op de kapitaalmarkt bereikt wordt, verminderd met het inflatiepercentage.

RIJPINGSGRAAD

Verhouding premievrijen en gepensioneerden t.o.v. actieve deelnemers. Als de rijpingsgraad stijgt neemt het gereserveerde pensioenvermogen in verhouding tot de premiesom toe. Daardoor wordt de bijdrage van de beleggingsrendementen belangrijker voor de financiële positie van een fonds en wordt het moeilijker om een ongewenste ontwikkeling van de dekkingsgraad bij te sturen door premie-aanpassing.

STOP-LOSS

Dit slaat op een verzekeringsvorm waarbij het deel van de schade dat boven een afgesproken maximum uitgaat door de herverzekeraar wordt vergoed.

TRACKING ERROR

Met de tracking error wordt een indicatie gegeven van de mate van afwijking tussen het rendement van een beleggingsportefeuille en de waardeontwikkeling van een benchmark. De achtergrond van dit begrip is dat er verschillende stijlen voor vermogensbeheer bestaan. Aan het ene uiterste staat passief vermogensbeheer, waarbij gepoogd wordt een benchmark zo nauwkeurig mogelijk te volgen. Aan het andere uiterste staat actief vermogensbeheer, waarbij op basis van een visie op toekomstige koersontwikkelingen met enige regelmaat aan- en verkoopbeslissingen genomen worden. In het eerste geval zal het rendement van de portefeuille nagenoeg overeenkomen met dat van de benchmark. In het tweede geval zullen de maandelijkse verschillen veel groter zijn, en kan het heel goed zijn dat er afwijkingen van een procentpunt of meer bestaan. Over een langere periode beschouwd, is het uiteraard de bedoeling dat actief vermogensbeheer meer oplevert dan de benchmark. De grotere onzekerheid behoort immers beloond te worden met extra rendement.

Bij het meten van de tracking error wordt per beschouwde periode (meestal een maand) gekeken wat het rendement van de portefeuille en het rendement van de gevolgde benchmark is. Het verschil wordt gekwadeerd. De waarnemingen over een aantal perioden (variërend van 12 tot 36 maanden) worden opgeteld, en gedeeld door het aantal waarnemingen. Uit dit resultaat wordt de wortel getrokken (om de eerdere kwadratering te elimineren). Het hieruit resulterende getal is de tracking error over deze periode. Aangezien de rendementsverschillen in procenten luiden, luidt de tracking error ook in procenten.

In de afspraken met de vermogensbeheerder wordt zoveel mogelijk een maximale na te streven tracking error opgenomen. Hoe lager de tracking error, hoe meer erop vertrouwd kan worden dat het rendement is gekoppeld aan de waardeontwikkeling van de benchmark. Bij een hogere tracking error heeft de vermogensbeheerder een grotere vrijheid om van de benchmark af te wijken, met zowel de kans op een beter resultaat dan de benchmark als de kans op een lager resultaat. De voor BPL op totaal portefeuille niveau en per assetcategorie na te streven maximale tracking error zijn, indien van toepassing, vermeld in het hoofdstuk beleggingen.

SWAP

Een swap is een derivaat dat in de financiële wereld wordt gebruikt om het renterisico af te dekken, waarbij de lange rente wordt geruild voor de korte rente.

SWAPTION

Een swaption is een optie op een swap.

AFDEKKEN (HEDGEN) VALUTA RISICO

Pensioenfondsen in Nederland beleggen over in het algemeen ook in niet Euro genoteerde waardepapieren. Als de valuta van deze waardepapieren daalt ten opzichte van de Euro betekent dit voor een fonds, dat zijn verplichtingen in Euro's heeft vastgesteld, een vermindering van zijn vermogen en daardoor een lagere dekingsgraad. Dit risico kan worden afgedekt door middel van hedging naar de Euro.

De kosten van hedging zijn vrij beperkt. Het indekken gebeurt via valuta termijncontracten. Deze kosten niets. Het enige "kostenaspect" is het feit dat de koers waartegen op termijn verkocht/gekocht wordt, bepaald wordt door het renteververschil tussen beide valuta.

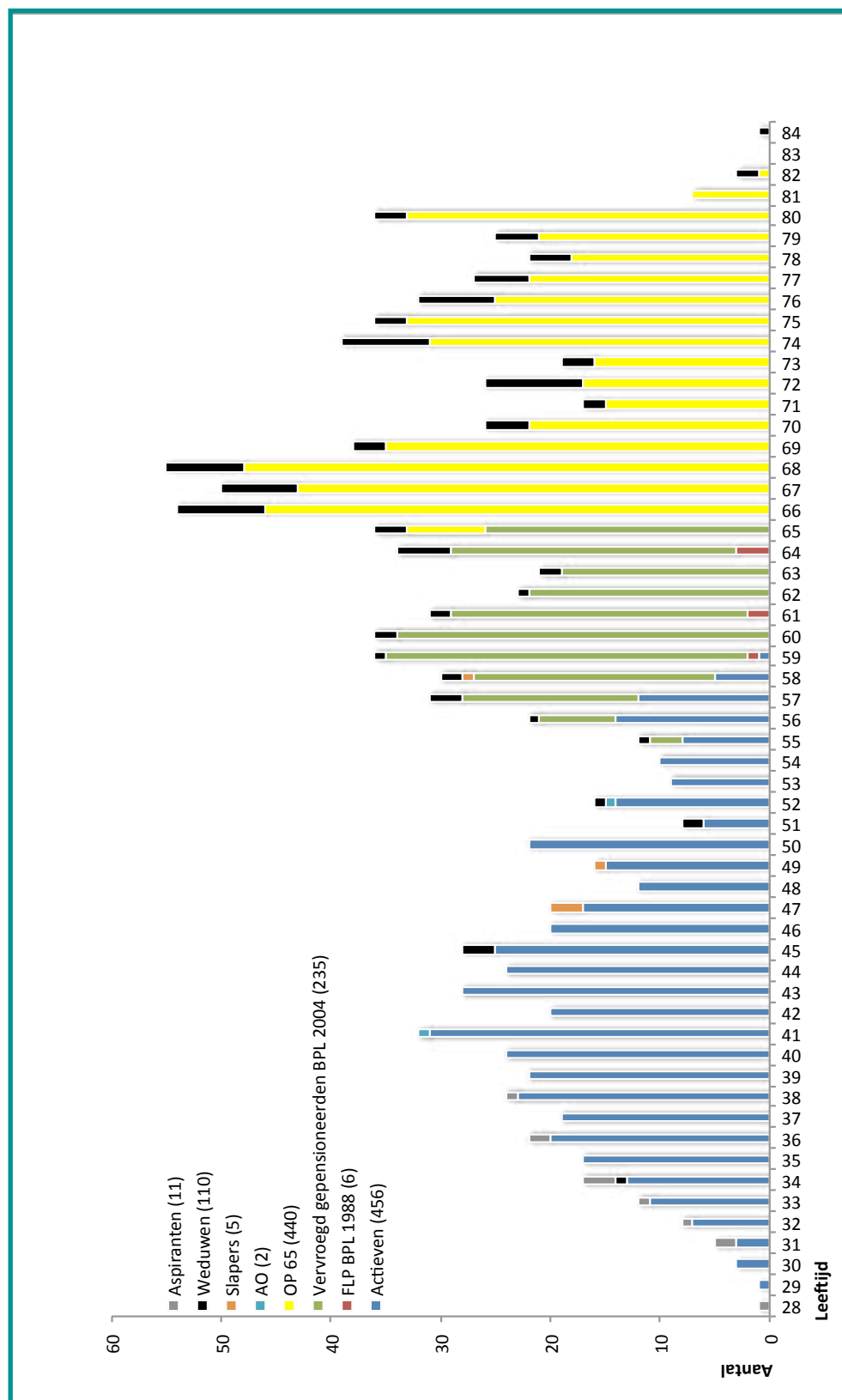
2

BIJLAGE

VERGELIJKING INDEXATIE BPL, ABP EN KOOPVAARDIJ 1989-2015

BPL			ABP		KOOPVAARDIJ	
M.I.V.	MUTATIE	MUTATIE CUMULATIEF	MUTATIE	MUTATIE CUMULATIEF	VERHOOGING	MUTATIE CUMULATIEF
	%	%	%	%	%	%
1989	1	1,00	0,7	0,70	0	0,00
1990	2,1	3,12	2,6	3,32	1,5	1,50
1991	3,1	6,32	3,4	6,83	5	6,58
1992	3,3	9,83	3	10,04	3,8	10,62
1993	3,1	13,23	1	13,14	3,8	14,83
1994	1,3	14,70	0	13,14	1,8	16,90
1995	2,2	17,23	0,48	13,68	2,3	19,58
1996	3,1	20,86	0,81	15,35	1,1	20,90
1997	3,9	25,57	0,62	17,23	2,5	23,92
1998	3,6	30,09	1,24	19,98	2,5	27,02
1999	2,8	33,74	1,31	24,06	2,5	30,20
2000	6,6	42,56	0,76	26,72	3	34,10
2001	3,1	46,98	2,07	29,35	4	39,47
2002	3,2	51,69	4,14	34,70	0	39,47
2003	0	51,69	3,79	39,81	0	39,47
2004	0	51,69	1,77	42,28	0	39,47
2005	0	51,69	0,12	42,45	0,65	40,37
2006	0,8	52,90	0,17	42,69	0,65	41,28
2007	1,1	54,58	2,80	46,69	1,37	43,22
2008	4,3	61,30	2,05	49,69	2,38	46,63
2009	0	61,30	0	49,69	1,18	48,36
2010	0	61,30	0,28	50,12	0	48,36
2011	0	61,30	0	50,12	0	48,36
2012	0	61,30	0	50,12	0	48,36
2013	0	61,30	-0,5	49,37	0	48,36
2014	0	61,30	0,5	50,12	0	48,36
2015	0,26	61,72	0	50,12	0,29	48,79

Leeftijdverdeling BPL eind 2014, totaal 1275 personen::

4

BIJLAGE

PREMIE(FLEXIOEN) REGELING

Eind 2014 golden de volgende adviesmixen:

ADVIESMIXEN	Mix 1	Mix 2	Mix 3	Mix 4	Mix 5	Mix 6	Mix 7	Mix 8	Mix 9	Mix 10
LEEFTIJD	<25	25-34	35-44	45-49	50-54	55-56	57-58	59-60	61-62	63-64
BELEGGINGSHORIZON	>40	31-40	21-30	16-20	11-15	9-10	7-8	5-6	3-4	1-2
AANDELEN (IN PROCENTEN)										
ROBECO EMERGING MARKETS EQUITIES I-SHARES	15	15	15	10	5	5				
ROBECO PROPERTY EQUITIES I-SHARES	5	5	5	5	5					
ROBECO	40	35	25	20	15	10	10	5	5	
ROBECO EUROPEAN CONSERVATIVE EQUITIES I-SHARES	15	15	15	15	15	10	10	10	5	5
ALTERNATIEVE BELEGGINGEN										
SARASIN COMMODITIES	10	10	10	10	10	10	5			
OBLIGATIES (IN PROCENTEN)										
ROBECO HIGH YIELD BONDS IH SHARES	10	10	10	10	10	5	5			
RORENTO DH EUR	5	10	20	30	40	40	40	30	20	10
ROBECO ALL STRATEGY EURO BONDS IHHI						5	5	10	10	10
LIQUIDITEITEN										
FLEXIOEN SPAARREKENING						15	25	45	60	75
TOTAAL	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ZORGPLICHT

In het kader van de zorgplicht hebben rekeninghouders de mogelijkheid te kiezen voor de volgende service-niveaus:

STANDAARD: VOLLEDIG BEHEER

Standaard worden de pensioenpremies voor u belegd in een beleggingsmix die past bij uw leeftijd. Een beleggingsmix is een combinatie van aandelen, obligaties en spaarproducten. Automatisch past Robeco de mix aan het aantal jaren dat u tot uw pensionering aan. Geleidelijk wordt een steeds groter deel van uw pensioenkapitaal in obligaties en op een spaarrekening bij Robeco gezet. Kijk op www.robeco-flexioen.nl om de precieze verdeling te zien over de beleggingscategorieën per leeftijdsgroep. Deze vorm van pensioenbeleggen valt onder serviceniveau 'Volledig Beheer'.

EIGEN BEHEER

U kunt er ook voor kiezen af te wijken van de standaard. Dit valt onder serviceniveau 'Eigen Beheer'. In dat geval stelt u zelf een beleggingsportefeuille samen. Deze portefeuille kunt u vervolgens gedurende uw opbouwperiode naar eigen inzicht aanpassen. U heeft de keuze uit Robeco beleggingsfondsen die voor Flexioen deelnemers beschikbaar zijn. Daarnaast is het mogelijk om beleggingsfondsen en indextrackers van andere vermogensbeheerders dan Robeco te kiezen. Kiest u voor zelf beleggen, dan heeft Robeco een extra wettelijke zorgplicht. U moet een beleggersprofiel van uzelf opstellen, waaruit blijkt hoeveel risico u kunt en wilt lopen. Robeco controleert vervolgens minimaal één keer per jaar of uw beleggingen nog aansluiten bij de mix die volgens uw pensioenfonds bij u past. Valt uw beleggingsmix buiten de bandbreedtes, dan informeert Robeco u over hoe de portefeuille kan worden aangepast. Op www.robeco-flexioen.nl vindt u meer informatie over zelf beleggen of bellen met 0900-0226. Voor informatie over bovenstaande serviceniveaus en de beleggingsfondsen kan telefonisch contact worden opgenomen met Robeco Direct via telefoonnummer 0900-0226 (lokaal tarief) of door in te loggen op www.robeco.nl/pensionproviders

FLEXIOENOPTIES

Deelnemers kunnen kiezen uit verschillende mogelijkheden om hun flexioenkapitaal om te zetten in een aanvullend pensioen.

PENSIOENSTATUUT 1988 (GELDEND VANAF 1 JANUARI 2015):

Omzetting in een tijdelijke (5 of 10 jaar) aanvulling, naar keuze met of zonder partnerpensioen, of een levenslange aanvulling met of zonder dekking partnerpensioen, ingaande 65 jaar.

PENSIOENSTATUUT 2015

Op de vervoegde pensioendatum kan het flexioenkapitaal worden omgezet (door interne waardeoverdracht) in extra pensioenen (levenslang pensioen ingaande 67 jaar met bijbehorend levenslang partnerpensioen). Indien niet gebruik wordt gemaakt van deze optie dient het flexioenkapitaal op de vervoegde pensioendatum te worden aangewend voor een tijdelijke aanvulling tot 60, 65 jaar of 67 jaar naar keuze met of zonder partnerpensioen. Het flexioenkapitaal kan ook worden aangewend voor pensioen via een verzekeraar, mits de verzekeraar een vrijwaringverklaring afgeeft. De dekking van partnerpensioen bij tijdelijke aanvullingen houdt in dat, indien betrokkene tijdens de uitkeringsperiode komt te overlijden, het kapitaal, verminderd met de uitkeringen beschikbaar komt voor de inkoop van een aanvulling aan de nabestaande. De nabestaande kan dan kiezen voor een tijdelijke aanvulling tot haar 65e of een levenslange aanvulling. In geval dat gekozen is voor een tijdelijke aanvulling zonder partnerpensioen stopt, in geval van overlijden van betrokkene, de aanvullende pensioenuitkering met de dag van overlijden. De dekking partnerpensioen bij levenslange aanvullingen voorziet bij overlijden in de uitkeringsperiode in een levenslang aanvullend partnerpensioen van 70 procent van de aanvulling die betrokkene laatstelijk voor overlijden genoot.

4

BIJLAGE

Tarief flexioenopties voor het jaar 2015, uitgaande van inkoop op uw 55e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 IN- KOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2015 (INTERNE WAARDEOVERDRACHT)	52,55
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	213,32
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	215,23
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	114,74
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	116,69
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 67 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	98,45
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 67 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	100,45

Tarief flexioenopties voor het jaar 2015, uitgaande van inkoop op uw 56e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER € 1.000 IN- KOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2015 (INTERNE WAARDEOVERDRACHT)	51,67
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER € 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	262,74
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	264,89
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	125,65
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	127,78
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 67 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	105,86
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 67 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	108,04

4

BIJLAGE

Tarief flexioenopties voor het jaar 2015, uitgaande van inkoop op uw 57e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER € 1.000 IN- KOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2015 (INTERNE WAARDEOVERDRACHT)	50,81
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER € 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	345,17
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	347,65
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	139,31
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	141,64
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 67 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	114,77
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 67 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	117,15

Tarief flexioenopties voor het jaar 2015, uitgaande van inkoop op uw 58e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER € 1.000 IN- KOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2015 (INTERNE WAARDEOVERDRACHT)	49,96
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER € 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	510,10
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	513,12
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	156,88
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	159,44
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 67 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	125,67
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 67 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	128,27

4

BIJLAGE

Tarief flexioenopties voor het jaar 2015, uitgaande van inkoop op uw 59e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER € 1.000 IN- KOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2015 (INTERNE WAARDEOVERDRACHT)	49,11
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER € 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	1.005,08
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	1.009,41
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	180,33
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	183,16
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 67 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	139,31
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 67 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	142,16

Tarief flexioenopties voor het jaar 2015, uitgaande van inkoop op uw 60e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER € 1.000 INKOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2015 (INTERNE WAARDEOVERDRACHT)	48,27
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER € 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	213,20
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	216,36
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 67 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	156,87
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 67 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	160,01

De tarieven voor tussenliggende leeftijden worden doormiddel van interpolatie bepaald.

4

BIJLAGE

Tarief flexioenopties voor het jaar 2015, uitgaande van inkoop op uw 65e voor Pensioenstatuut 1988 (geldend vanaf 1 januari 2015):

INKOOP OP UW 65e IN PENSIOEN (IN EURO'S)	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER € 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 5 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	213,00
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 5 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	218,28
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 10 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	115,03
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 10 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	120,42
LEVENS-LANGE AANVULLING MET PARTNERPENSIOEN	40,05
LEVENS-LANGE AANVULLING ZONDER PARTNERPENSIOEN	48,92

INDEXATIE

Ingegane flexioenuitkeringen worden op dezelfde wijze aangepast als pensioenen uit de basisregeling.

BESLUITEN EX ARTIKEL 21 STATUTEN VAN BPL

BESLUIT VERKIEZING COMPLIANCE OFFICER

(AB 8 november 2011)

Het bestuur kiest een compliance officer.

BESLUIT VERKIEZINGSTERMIJNEN FUNCTIE VOORZITTER, SECRETARIS / PENNINGMEESTER, COMPLIANCE OFFICER

(AB september 2005)

De maximale verkiezingstermijn bedraagt 6 jaar. Herververkiezing is terstond mogelijk. Herbenoeming als bestuurslid conform artikel 6, lid 4 van de Statuten wordt niet als onderbreking van voornoemde termijn beschouwd.

BESLUIT VERGOEDINGEN EN PRESENTIEGELDEN CONFORM ARTIKEL 6, LID 5 VAN DE STATUTEN

(AB december 2004)

Presentiegeld- en onkostenregeling voor BPL-bestuursleden per 1-1-2013

Presentiegeld bestuursvergaderingen

(AB december 2004, laatstelijk gewijzigd in AB december 2012)

Per vergadering: € 750 voor bestuursleden, die geen vergoeding dan wel compensatie krijgen vanuit hun regionale maatschap. De vergoeding wordt gegeven voor alle reguliere AB-vergaderingen, DB-vergaderingen en overleggen waaraan uit hoofde van het AB-lidmaatschap wordt deelgenomen (bijvoorbeeld interne commissies/werkgroepen, cursusdagen, bezoeken seminars e.d.). Over presentiegeld wordt geen BTW vergoed. Indexatie presentiegeld: jaarlijks wordt op 1 januari het presentiegeld verhoogd conform de indexatie van de BPL-pensioenen (geen indexatie of verlaging van de pensioenen betekent dat de verhoging op nihil wordt gesteld).

Reis- en verblijfkosten

Km-vergoeding: € 0,71 per km op basis van kortste route van postcode tot postcode. Indien bijzondere omstandigheden het niet mogelijke maken de kortste route te rijden, kunnen ook de feitelijke gereden kilometers worden gedeclareerd. Deze declaratie wordt alleen geaccepteerd als deze afwijking hierin is toegelicht. Indexatie km-vergoeding: jaarlijks wordt op 1 januari op basis van de betreffende ANWB-gegevens de km-vergoeding aangepast aan de hand van de gestegen kosten. Alle overige reis- en verblijfkosten worden vergoed tegen overlegging van de originele betalingsbewijzen. Vergoeding voor de aanschaf en het gebruik van een laptop, computer- en kantoorbenodigdheden. DB leden: € 275 per kwartaal. Andere AB leden: € 140 per kwartaal. Alle declaraties ten laste van het BPL worden achteraf per kwartaal ingediend en lopen via de penningmeester van het fonds. Uit het oogpunt van Good Governance wordt van elk bestuurslid in het jaarverslag van het pensioenfonds opgave gedaan van de in het verslagjaar ontvangen vergoedingen van BPL.

BESLUIT TAAKVERDELING TUSSEN DB/AB

(AB juni 2007)

Terzake gelden de volgende bepalingen uit de Statuten:

Artikel 6.7

De voorzitter en de secretaris zijn tezamen belast met de uitvoering van de besluiten van het bestuur. Zij vertegenwoordigen tezamen de stichting in en buiten rechte.

Artikel 6.8

Het bestuur is belast met het besturen van de stichting en het beheer en de beschikking over haar vermogen, een ander binnen door statuten en reglementen vastgestelde grenzen. Het bestuur is bevoegd tot het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen.

De op basis van deze bepalingen gebaseerde taakverdeling tussen het DB en het AB van BPL wordt in onderstaande matrix weergegeven.

Matrix taakverdeling tussen DB en AB van BPL:

ONDERWERP	BELEIDSVOORBEREIDING	BESLUITVORMING BELEID	UITVOERING
BEHEERSKADER 1)	DB	AB	DB
OPERATIONELE BEHEERSMAATREGELEN 2)	DB	DB	DB
BELEIDSMATIGE BEHEERSMAATREGELEN 3)	DB	AB	DB
(WIJZIGING) STATUTEN EN REGLEMENTEN, UITLEG C.Q. UITVOERING PENSIOENREGLEMENTEN	DB	AB	DB
FINANCIËLE BESLISSINGEN 4)	DB	AB	DB
VOORLICHTING AAN DEELNEMERS 5)	DB	AB	DB
CONTACTEN MET DERDEN 6)	DB	AB	DB

1. Doelstelling en structuur organisatie, bevoegdhedenverdeling, wijze van verantwoording afleggen, externe deskundigen, personeelsbeleid.
2. Operationele en administratieve processen, bewaking en analyse van het operationele ondernemingsrisico en managementinformatie en personeelsbeleid.
3. O.a. ALM-studie, continuïteitsanalyse, Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN), kwartaal- en jaarcijfers (jaarverslag), FTK-rapportage, beleggingsmandaat vermogensbeheerders, verslagstaten voor De Nederlandsche Bank (DNB), rapport ten behoeve van de premievaststelling en de hoogte van de pensioengrondslag voor het komende boekjaar, nota inzake het financieringsbeleid.
4. Risico's uit aangegane verplichtingen in eigen beheer, risicoherverzekering, reservering, premiebeleid, jaarlijkse vaststelling pensioengrondslag en indexatie pensioenen, beleggingsbeleid, voorziening toekomstige risico's en (minimaal) vereist eigen vermogen, financiële grondslagen.
5. Collectieve voorlichting.
6. De Nederlandsche Bank (DNB), Ministerie van SoZaW, Unie van Beroepspensioenfondsen (UVB), Nederlandse Loodsen Corporatie (NLC), Nederlandse Loodswezen BV, VNoL, fiscus, (certificerend) actuaris, accountant, asset-managers, adviseurs, financiële instellingen en anderen.

BESLUIT MACHTIGING TEKENBEVOEGDHEID MANAGER PENSIOENEN

(Besluit DB juni 2007)

Machtiging

Ondergetekenden, de heren A.G. Nauta en P.J.J. van den Berg, respectievelijk voorzitter en secretaris/penningmeester van het bestuur van de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL), gevestigd te Pernis-Rotterdam, gebruikmakend van de in artikel 8:1 van de Statuten van BPL gegeven bevoegdheid tot het bepalen van de bevoegdheden van een administrateur, verklaren hierdoor dat de heer Th.A. Wittkampf, vanaf 1 november 2001 aangesteld als Manager Pensioenen bij voornoemde Stichting en als zodanig handelend als administrateur: hierna te noemen de gemachtigde, gemachtigd is tot het tekenen of fiatteren van de volgende zaken:

I. Uitvoeringszaken

Alle brieven en documenten die voortvloeien of verband houden met de uitvoering van het pensioenreglement en de flexioenregeling, van brieven en documenten die voortvloeien uit bestuursbesluiten, waarvan de uitvoering aan hem is gedelegeerd, niet zijnde geldelijke zaken, als bedoeld onder II, naar eigen inzicht alleen of samen met een ander tot fiatteren of tekenen bevoegd bestuurslid, tenzij het bestuur nadrukkelijk anders heeft bepaald.

II. Geldelijke zaken

Alle geldelijke transacties, overmakingen en stortingen ten laste van de bij voornoemde Stichting in gebruik zijnde rekeningen bij de Postbank en de ABN-AMRO Bank, uitsluitend samen met een ander tot fiatteren of tekenen bevoegd bestuurslid van de Stichting.

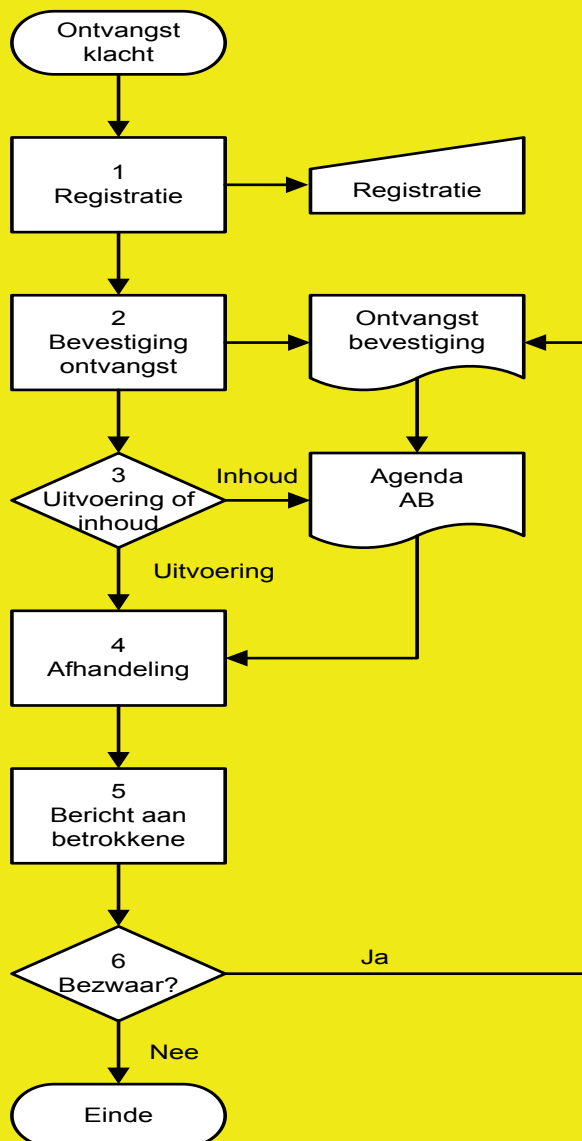
III. Duur van deze machtiging

Deze machtiging geldt vanaf heden en is, behoudens opzegging, geldig zo lang de gemachtigde een dienstverband heeft met genoemde Stichting.

A.G. NAUTA, VOORZITTER

P.J.J. VAN DEN BERG, SECRETARIS/PENNINGMEESTER

KLACHTEN- EN GESCHILLENPROCEDURE BPL
(INGANGSDATUM: 16-2-2006, LAATSELIJK GEWIJZIGD OP 19-11-2012)

1
De ontvangen klacht wordt geregistreerd in de daarvoor beschikbare register.

2
De afzender ontvangt een ontvangstbevestiging, waarin de vermoedelijke behandeltijd is vermeld.

3
Bepaald wordt of het om een klacht gaat m.b.t. de uitvoering van de pensioenregeling of een klacht over de inhoud van de pensioenregeling of anderszins.

4
De klacht wordt afgehandeld door de Manager Pensioenen (MP).

5
Betrokkene ontvangt bericht over het genomen besluit m.b.t. de ingediende klacht. Hierin wordt een eventuele beroepstermijn vermeld.

6
Na verloop van de beroepstermijn worden de betreffende documenten toegevoegd aan het dossier. Indien binnen de gestelde termijn een bezwaarschrift wordt ingediend worden de documenten ter behandeling aan het AB gezonden.

Indien een belanghebbende het niet eens is met het besluit van het bestuur t.a.v. zijn klacht, kan zij/hij zich voor advies wenden tot de Ombudsman Pensioenen.

RAPPORTAGE VAN DE VISITATIECOMMISSIE PENSION FUND GOVERNANCE OVER STICHTING BEROEPSPENSIOENFONDS LOODSEN

Pensioenfonds:	Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL)
Aanwezige bestuursleden:	J.W. Duyzer (voorzitter), R. de Jonge (secretaris / penningmeester), P.J.J. van den Berg, H.J.T. Ruijten, M.A. van Kuik, L. Kazemier, alsmede Th. A. Wittkamp (Manager Pensioenen)
Afwezig met bericht:	P.B. Schoe
Commissie intern toezicht:	L.J. van Kuijk (voorzitter), mw. M.P. van der Kwast en R. Bastian
Type intern toezicht:	Visitatiecommissie
Datum / tijd overleg:	26 september 2014 van 14.00 – 17.00 uur

DE TAAK VAN HET INTERN TOEZICHT

Het intern toezicht heeft volgens artikel 110a, lid 8 Wet verplichte beroepspensioenregeling tot taak:

- het houden van toezicht op het beleid van het bestuur,
- het houden van toezicht op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds,
- het houden van toezicht op een adequate risicobeheersing en
- het houden van toezicht op een evenwichtige belangenafweging door het bestuur.

De visitatiecommissie legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het verantwoordingsorgaan en in het jaarverslag.

DE WERKWIJZE

De werkwijze van het intern toezicht staat beschreven in document SDB-I3-010 en kent als stappen:

- Vullen van het transparantiedocument door het pensioenfonds (zie bijlage I)
- Onderzoek van het transparantiedocument door het intern toezicht
- Overleg van het intern toezicht met het fondsbestuur
- Verslaglegging van het overleg
- Evaluatie van het gesprek en oordeelsvorming door het intern toezicht
- Rapportage door het intern toezicht aan het verantwoordingsorgaan

HET ONDERZOEK

Het intern toezicht heeft ten aanzien van de gevraagde documenten onderzocht of ze zijn aangeleverd en of ze actueel zijn. De resultaten van dat onderzoek zijn aangegeven in bijlage I.

HET OVERLEG

Het intern toezicht heeft de volgende onderwerpen met het bestuur besproken.

- Acties naar aanleiding van de vorige PFG-ronde
- De financiële opzet van het fonds

- Risicomanagement en Vermogensbeheer
- Governance, Compliance, Deskundigheidsbevordering en Communicatie
- Actuariaat, Pensioenzaken en Wet- & regelgeving
- Actualiteit en overige zaken

HET GESPREKSVERSLAG

Acties naar aanleiding van de vorige visitatie. Het Intern Toezicht informeert welke maatregelen het bestuur heeft genomen naar aanleiding van het PFG-rapport 2013. De verschillende aanbevelingen van het Intern Toezicht worden langsgelopen:

Expliciteer en versterk de risicobeheersing rond de spilfunctie Manager Pensioenen;

Het bestuur geeft aan dat de status quo is vastgelegd en dat het functioneren van de manager pensioenen ieder kwartaal in de vergadering van het bestuur aan de orde komt. Hier worden geen verslagen van gemaakt. Het bestuur geeft aan dat het zich goed bewust is van de spilfunctie die de manager pensioenen vervult en handelt daar ook naar.

Heroverweeg de taak van het dagelijks bestuur nogmaals, maar nu ook in het licht van de countervailing power van het bestuur;

Het bestuur gaf aan dat het deze heroverweging al eerder heeft gedaan en de huidige werkwijze handhaaft. Het Intern Toezicht informeert hoe het bestuur de opvolging van de voorzitter aanpakt, die medio 2016 zijn functie neerlegt. Het bestuur geeft aan dat de heer de Jonge als zijn opvolger bekend is en dat vanaf januari 2015 concreet aan de opvolging gewerkt gaat worden. De heer Schoe volgt per 2016 de heer de Jonge op als secretaris / penningmeester van het bestuur. Hij zal vanaf januari 2015 als aankomend lid van het dagelijks bestuur deelnemen aan de vergaderingen van het dagelijks bestuur. Het Intern Toezicht informeert daarop of van die DB-vergaderingen verslagen worden gemaakt. Dat is niet het geval aangezien de vergaderingen een operationeel karakter hebben en volstaan wordt met een geannoteerde agenda die functioneert als een actiepuntenlijst. Het Intern Toezicht merkt op dat het geen verslag heeft gezien van het overleg tussen het dagelijks bestuur en de algemene raad van de Nederlandse Loodsencorporatie (NLC), in zijn rol van beroepspensioenvereniging. Deze verslagen zullen voortaan ook worden toegestuurd.

Noem in de verslaglegging de verschillende opvattingen, overwegingen en risico's bij een bestuursbesluit en maak de evenwichtige belangenafweging zichtbaar, waar dat aan de orde is;

Het bestuur maakt sinds 2014 gebruik van een decision paper waarin deze aspecten worden behandeld. Nu wordt in de bestuursvergadering bij de behandeling van de verschillende thema's vastgesteld of het wenselijk is om een decision paper op te maken. Bij belangrijke onderwerpen gebeurt dat. In de daaropvolgende vergadering vindt dan de besluitvorming plaats, mede op basis van het decision paper. Het al dan niet gebruiken van een decision paper is een besluit van het bestuur.

Introduceer het gebruik van een liquiditeitsplan;

Het bestuur licht toe dat het al werkte met een liquiditeitsbegroting voor het komende jaar, maar dat er per 2014 gewerkt wordt met een meerjarig liquiditeitsplan.

Check de uitwijk voor de ICT bij calamiteiten;

Het bestuur heeft na de opmerking van het Intern Toezicht contact gezocht met het Hoofd ICT van het Loodswezen, dat ook de ICT voor het pensioenfonds verzorgt. Er zijn nu extra zekerheden ingebouwd voor

de continuïteit van de ICT. Het bestuur licht toe dat het dit aandachtspunt voortaan ook meeneemt in de Request for Information (Rfi) die het aan potentiële uitvoerders stuurt.

Versterkt de strategische onderbouwing van de renteafdekking;

Het bestuur licht toe dat het de renteafdekking heeft afgebouwd van 70% naar 63% in 2014, ten behoeve van de herstelcapaciteit. Het bestuur is wat het renteafdeckingsbeleid betreft overgestapt van een statisch naar een dynamisch model waarmee gereageerd kan worden op actuele ontwikkelingen. In de volgende wijziging van de Actuariële en Bedrijfstechnische nota (ABTN) zal dit nader beschreven worden. Het Intern Toezicht ziet dit bij de volgende PFG-ronde met belangstelling tegemoet.

Versterk de compliancefunctie en laat zien dat het fonds compliant is;

Het bestuur geeft aan de compliancefunctie te hebben versterkt door de compliance officer nu drie tot vijf keer per jaar aan de bestuurstafel uit te nodigen om stil te staan bij eventuele vraagstukken. Op de vraag van het Intern Toezicht of de compliance officer voldoende onafhankelijk gepositioneerd is, antwoordt het bestuur bevestigend. De compliance officer is een oud-bestuurslid die zijn taak onafhankelijk uitoefent. Het Intern Toezicht heeft vorig jaar aandacht gevraagd voor een overzicht van ontwikkelingen in relevante wetgeving en merkt op dat het overzicht dat aangeleverd wordt nog onvoldoende aan zijn doel beantwoordt. Het bestuur zegt toe dit volgend jaar op orde te zullen hebben.

Het Intern Toezicht vraagt aandacht voor de eenduidigheid van terminologie;

Het Intern Toezicht licht toe dat zowel de term 'invaliditeitspensioen' als 'arbeidsongeschiktheidspensioen' in verschillende stukken voorkomen, terwijl hetzelfde wordt bedoeld. Het bestuur zal hier op letten wanneer de betreffende stukken worden aangepast. Soms gaat het om gedateerde documenten zoals het Reglement voor aspirant registerloodsen, die niet meer worden gewijzigd.

Het Intern Toezicht vraagt aandacht voor de opmerking die ze in de vorige PFG-ronde maakte over het uitbestedingsprocedure;

'Het Intern Toezicht complimenteert het bestuur met de nieuwe uitbestedingsprocedure en adviseert nog enkele aanvullingen zoals; hoe komt het bestuur tot een long list en een short list? Welke criteria worden daarbij gebruikt? Wanneer zet het bestuur een consultant in bij een uitbestedingstraject en hoe selecteert het die? En hoe waarborgt het bestuur dat een geselecteerde partij compliant is?' Deze opmerking is namelijk nog niet verwerkt.

FINANCIËLE OPZET VAN HET PENSIOENFONDS

Het Intern Toezicht informeert of de kostentransparantie conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie is. Het bestuur bevestigt dit, maar tekent daarbij aan dat het lastig is buitenlandse partijen tot de gewenste kostentransparantie te bewegen. Robeco heeft aangegeven zich in te spannen om dit te gaan realiseren. Het Intern Toezicht vraagt wat het bestuur doet wanneer de gewenste kostentransparantie uitblijft. Het bestuur antwoordt dat het dan uit zo'n fonds stapt.

Het Intern Toezicht heeft een verschuiving gezien in de kostentoedeling van bestuurskosten naar kosten vermogensbeheer en vraagt daar een toelichting op. Het bestuur licht toe dat het heeft vastgesteld dat een groot deel van de vergadertijd van het bestuur aan vermogensbeheer besteed wordt en dat het daarom logisch is de daarmee samenhangende kosten ook aan het vermogensbeheer toe te delen. Ook t.a.v. andere algemene kosten is besloten een deel van deze kosten toe te rekenen aan kosten vermogensbeheer. Elk jaar wordt op basis van de realiteit een kostenverdeling gemaakt naar dit inzicht. De kosten per deelnemer zijn dit jaar gedaald.

Risicomanagement en Vermogensbeheer

Het Intern Toezicht stelt vast dat het bestuur in het afgelopen jaar het percentage van de valuta-afdekking enkele keren heeft aangepast, terwijl de ABTN van een vast percentage uitgaat en vraagt om een toelichting. Het bestuur merkt op dat de ABTN inderdaad in zijn algemeenheid uitgaat van een vast percentage, maar dat in de desbetreffende paragraaf ook staat dat in perioden van stress bepaalde valuta 'open' gehouden kunnen worden. Dat was in dit geval aan de orde. Het bestuur heeft dus gehandeld conform de ABTN.

Het Intern Toezicht ziet dat het contract met Robeco is aangepast en vraagt of het bestuur zich hierbij heeft laten bijstaan door een gespecialiseerde externe jurist. Dat blijkt het geval.

Het Intern Toezicht informeert vervolgens wat het bestuur heeft gedaan met de vragen uit de vorige PFG-ronde aangaande class actions. Het bestuur geeft aan dat het dit heeft onderzocht en het vervolgens heeft geregeld in het contract met Pimco, omdat het in dat contract vooral aan de orde was.

Het Intern Toezicht vraagt hoe het bestuur de kwartaalrapportages behandelt. Het bestuur geeft aan dat Robeco altijd een toelichting in de vergadering geeft en dat het bestuur daarop reageert en ook kijkt naar vaste elementen zoals de dekkingsgraad, de verplichtingen, rendement, attributie en marktontwikkelingen.

Het Intern Toezicht constateert dat een benchmark is aangepast en vraagt daar toelichting op. Het bestuur geeft aan dat dit nodig was aangezien de oude benchmark te ver van de realiteit was komen af te staan. Het Intern Toezicht informeert daarop of het bestuur een half jaar na de invoering van de nieuwe benchmark nog kijkt wat de score zou zijn geweest ten opzichte van de oude benchmark. Het bestuur antwoordt ontkenkend en geeft aan dat alleen naar de geldende benchmark wordt gekeken.

Het Intern Toezicht complimenteert het bestuur met het aantrekken van een externe adviseur om zijn countervailing power te versterken. Vervolgens merkt het Intern Toezicht op dat deze externe adviseur, die op het gebied van het vermogensbeheer en het risicomanagement actief is, tevens werkzaam is bij de belangrijkste reguliere adviseur van het bestuur op het gebied van risicomanagement. Dat maakt dat het Intern Toezicht vraagt hoe het bestuur aankijkt tegen een mogelijk conflict of interest. Het bestuur ziet dat risico niet en vertrouwt op de integriteit van betrokkenen. Het bestuur ziet het zelfs juist als een pré dat hun bestuursadviseur uit de zelfde organisatie komt als de inhoudelijke adviseur en weet dat de rollen goed gescheiden zijn in de betreffende organisatie. Daarop vraagt het Intern Toezicht of het bestuur de indruk heeft dat zijn countervailing power nu effectief versterkt is. Het bestuur antwoordt bevestigend. Het Intern Toezicht zou het op prijs stellen wanneer het in de verslagen ook wat meer zou lezen over de inbreng van de externe adviseur om zich zo ook een beeld te kunnen vormen van de effectiviteit van de externe adviseur.

Het Intern Toezicht informeert naar de rol van Corestone in de managersselectie. Richt die zich uitsluitend op zakelijke waarden? Het bestuur geeft aan dat het Corestone gebruikt voor alle selectievragen, behalve voor private equity.

Governance, Compliance, Deskundigheid en Communicatie

Het Intern Toezicht stelt vast dat het bestuur twee bestuurdersprofielen hanteert; één voor de voorzitter en één voor de overige bestuursleden. Deze laatste is dus ongedifferentieerd naar aandachtsgebieden. Het Intern Toezicht merkt op dat dit betekent dat alle bestuursleden volledig ingevoerd moeten zijn in alle aandachtsgebieden en vraagt of dit zo is, en of dit ook zo bedoeld is. Het bestuur geeft aan dat dit inderdaad zo bedoeld is, maar dat het nog niet helemaal gerealiseerd is. In het geschiktheidsplan wordt aangegeven hoe het staat met onder meer de deskundigheid en welke aanvullende opleidingen nog nodig zijn. Het bestuur

geeft zijn intentie inhoud door de opleidingen van SPO te volgen, die opleiden op dat verdiepte niveau. Beginnende bestuursleden volgen de SDB-basisopleiding. Verder onderhoudt het bestuur zijn geschiktheid door seminars te volgen. Het Intern Toezicht merkt op dat de profielen ingaan op deskundigheid en vaardigheden, maar professioneel gedrag onbenoemd laten, terwijl dit ook een van de pijlers van 'geschiktheid' is.

Het Intern Toezicht merkt op dat het bestuur een maximale zittingstermijn hanteert van vier keer vier jaar en vraagt hier toelichting op omdat dit afwijkt van de aanbeveling van de Pensioenfederatie om drie keer vier jaar aan te houden. Het bestuur licht toe dat het deze invulling het best bij het fonds vindt passen gezien de omvang van de deelnemerspopulatie en de complexiteit van pensioen als zodanig. Tevens merkt het bestuur op dat de Pensioenfederatie in zijn code ruimte laat om af te wijken, mits het wordt toegelicht (comply or explain). Dat laatste geldt dus voor dit pensioenfonds.

Het Intern Toezicht weet dat er gepensioneerden in het bestuur zitten, maar leest daarover niets in de statuten van het fonds en vraagt hoe het beleid op dat punt is. Het bestuur licht toe dat in de pensioenverordening van de loodsen staat dat er twee gepensioneerden in het bestuur van het pensioenfonds moeten zitten. Daarmee is dit punt naar de mening van het bestuur afdoende geregeld. Verder licht het bestuur desgevraagd toe dat in het bestuur voor de actieve deelnemers vertegenwoordigers zitten van alle regio's en dat men ook een goede spreiding in leeftijd nastreeft.

Het Intern Toezicht heeft gezien dat het bestuur in zijn evaluatie een competentiematrix heeft ingevuld en vraagt wat voor acties daarop volgden. Het bestuur merkt op dat het deze exercitie onder leiding van een externe heeft gedaan en dat is vastgesteld dat alle gevraagde competenties binnen het bestuur vertegenwoordigd zijn. Er is derhalve geen actie nodig.

Het Intern Toezicht heeft gezien dat het bestuur de BPL-website geheel heeft vernieuwd en complimenteert het bestuur daarmee. Tevens merkt het Intern Toezicht op dat bepaalde documenten, zoals de ABTN, er nu niet meer op staan, die in het verleden achter het besloten deel zaten en vraagt daar een toelichting op. Het bestuur heeft de site geheel openbaar gemaakt en de gepresenteerde documenten afgestemd op de behoefte van de deelnemers. Een ABTN valt daar naar de mening van het bestuur niet onder. Wanneer een individuele deelnemer dat document toch graag zou kennen, kan hij het opvragen en wordt het toegestuurd.

Actuarial, Pensioenzaken en Wet- & Regelgeving

In de ABTN las het Intern Toezicht dat de zorgplicht voor de beleggingskeuze bij de vermogensbeheerder is gelegd. Het Intern Toezicht vraagt hier toelichting op en met name hoe het bestuur zich ervan vergewist dat de zorgplicht op deze wijze goed wordt nagekomen. Het bestuur licht toe dat dit alleen betrekking heeft op het zogenaamde 'flexioen', waar nog maar weinig deelnemers gebruik van maken. Er zijn op advies van de vermogensbeheerder enkele strategieën vastgesteld die aan de leeftijd van de deelnemer zijn gerelateerd. Een deelnemer kan hiervan afwijken en daar richt de zorgplicht zich dan op. Met Robeco zijn afspraken gemaakt hoe hiermee om te gaan en het bestuur vergewist zich er in het periodieke overleg van dat Robeco zich aan die afspraken houdt.

Het bestuur informeert hoe de premie 2014 is vastgesteld en of hierin het advies van de actuaris is gevolgd. Het bestuur licht de werkwijze toe en bevestigt dat dat advies is gevolgd. Hierbij wordt een vast protocol aangehouden dat de consumentenprijsindex (cpi) volgt. Wanneer de voorgestelde premie daar boven uit zou komen, moet de premie aan de NLC ter goedkeuring worden voorgelegd. Het Intern Toezicht informeert vervolgens wat er gebeurt wanneer de NLC het voorstel niet zou volgen. Dan wordt de cpi-gerelateerde premie aangehouden, met een lagere opbouw. Dit is evenwel nog nooit gebeurd.

Het Intern Toezicht informeert hoe het bestuur vordert met de nieuwe pensioenregeling. Het bestuur geeft aan dat het Pensioenstatuut 2015 bijna rond is. Het moet alleen nog wachten op het nieuwe FTK om de bepalingen over premie en toeslagen vast te kunnen leggen. Het Intern Toezicht stelt vast dat alle relevante geledingen in de werkgroep zijn vertegenwoordigd die de nieuwe pensioenregeling modelleert. Het bestuur licht de gevolgde werkwijze toe en vertelt dat de nieuwe regeling binnenkort aan de NLC, in zijn rol van beroepspensioenvereniging, ter besluitvorming wordt voorgelegd. Alle nieuwe wettelijke bepalingen zijn hierin verwerkt. Het bestuur heeft gelezen dat het bestuur presentaties in de regio's heeft verzorgd zodat alle deelnemers konden worden geïnformeerd en in de gelegenheid waren om vragen te stellen. In een van de presentaties las het Intern Toezicht dat de nieuwe wetgeving ertoe leidt dat een startende 30-jarige loods ongeveer 60% minder pensioen gaat opbouwen. Hoe is dit geland en wat betekent dat voor de relatieve kostenlast? Het bestuur licht toe dat dit natuurlijk een forse teruggang is ten opzichte van de huidige regeling, maar dat startende loodsen nog altijd in een interessante pensioenregeling deelnemen. Dat de relatieve kostenlast groter wordt is duidelijk. De loodsen hechten echter zeer aan de eigenheid van de pensioenregeling en aanvaarden deze last. Het Intern Toezicht informeert tot slot of het bestuur een aandachtspunt ziet voor zichzelf met de aftopping van de pensioenopbouw. Het bestuur antwoordt dat een werkgroep studeert op de mogelijkheid van netto-pensioen, maar dat dat niet een thema is van het pensioenfonds zelf.

DE BEVINDINGEN

In dit onderdeel geeft het Intern Toezicht aan wat is opgevallen in het voorgaande, plaatst daarbij kanttekeningen en doet aanbevelingen. Per 1 juli 2014 geldt het nieuwe wettelijk regime ten aanzien van Pension Fund Governance (vastgelegd in de artikelen 110a tot 110 h Wvfb). Dit maakt onder meer dat het Intern Toezicht niet meer aan het bestuur rapporteert, maar aan het verantwoordingsorgaan. Het Intern Toezicht memoreert dat de bevindingen en de beoordeling van het Intern Toezicht in het jaarverslag van het fonds moeten worden vermeld. Het SDB-bestuur heeft op advies van de SDB-pool besloten dat wanneer een bezocht pensioenfonds niet besluit dit rapport integraal in zijn jaarverslag op te nemen, dat dan de samenvatting van de bevindingen, samen met de beoordeling in het jaarverslag zal worden geplaatst.

Algemeen

Het Intern Toezicht heeft na dit onderzoek wederom een positieve indruk van het functioneren van het BPL-bestuur. Het bestuur reageert adequaat op de aangeroepte punten en maakt een solide indruk. Het overleg verliep in een constructieve sfeer. Zoals steeds toont het bestuur zich goed geïnformeerd en geeft het blijk van een grote betrokkenheid bij het pensioenfonds. Het Intern Toezicht constateert echter wel dat sommige bestuurders weinig aan het woord zijn geweest en hoopt dat dit niet representatief is voor hun functioneren binnen het bestuur. Het Intern Toezicht stelt verder met tevredenheid vast dat zijn aanbevelingen uit de voorgaande PFG-ronde serieuze aandacht van het bestuur hebben gekregen. Op een aantal gebieden ziet het Intern Toezicht nog mogelijkheden voor verdere ontwikkeling. Dit wordt in het volgende toegelicht.

Het Intern Toezicht vat zijn taak aldus op, dat het een spiegel voor wil houden aan het bestuur opdat dit zijn functioneren hierdoor verder kan versterken vanuit de vraag: 'is het bestuur in control?'. Het Intern Toezicht heeft een kritische rol opvatting. Daarnaast vraagt ook DNB een kritische opstelling van het Intern Toezicht om zo de Pension Fund Governance daadwerkelijk een toegevoegde waarde te laten hebben.

Het onderzoek

Alle gevraagde documenten zijn tijdig aangeleverd.

De vorige PFG-ronde

Het Intern Toezicht is overwegend positief over de reactie van het bestuur op het vorige PFG-rapport. De aanbevelingen zijn serieus overwogen en opgepakt.

Het Intern Toezicht complimenteert het bestuur met de introductie van het decision paper, dat bijdraagt aan een degelijke besluitvorming waarin de risico's en belangen zorgvuldig worden meegenomen. Dit draagt bij aan een deugdelijke besluitvorming.

Het Intern Toezicht ziet dat het bestuur zijn opmerkingen over continuïteit van de ICT heeft opgepakt wat maakt dat het Loodswezen, waaraan dit is uitbesteed, meer zekerheden heeft ingebouwd. Dat is vertrouwenwekkend.

Wat betreft de compliancefunctie moet het Intern Toezicht helaas vaststellen dat die wederom niet overtuigend is. Dat komt enerzijds doordat het overzicht van wet- en regelgeving waaraan het fonds zich moet houden door het DB nog niet systematisch in beeld is gebracht. Anderzijds heeft het Intern Toezicht aarzelingen bij de summiere rapportage door de Compliance Officer. Dit maakt dat het Intern Toezicht overweegt de Compliance Officer bij de volgende PFG-ronde te bevragen op zijn functie-uitoefening.

Wat betreft het uitbestedingsbeleid memoreert het Intern Toezicht graag zijn opmerking in de vorige PFG-ronde, om daarmee de puntjes op de 'i' te zetten wat dit betreft: 'Het Intern Toezicht adviseert nog enkele aanvullingen zoals; hoe komt het bestuur tot een long list en een short list? Welke criteria worden daarbij gebruikt? Wanneer zet het bestuur een consultant in bij een uitbestedingstraject en hoe selecteert het die? En hoe waarborgt het bestuur dat een geselecteerde partij compliant is?'

Financiële opzet van het pensioenfonds

Wat betreft de kostentoedeling kan het Intern Toezicht het bestuur volgen in zijn intentie om ook kosten die indirect gerelateerd zijn aan het vermogensbeheer, zoals de bestuursvergadering over vermogensbeheer, toe te rekenen aan het vermogensbeheer. Het Intern Toezicht hecht er daarbij aan dat dit op een weloverwogen en consistente wijze gebeurt en dat er dus geen jaarlijkse verschillen kunnen optreden door verschillende opvattingen over de hanteren toerekeningmethode. Het Intern Toezicht adviseert het bestuur derhalve hier een visie op te ontwikkelen en die als beleid vast te leggen in de ABTN. Daarbij is het zaak dat de methode goed uitlegbaar en transparant is in zijn toepassing.

Risicomanagement en Vermogensbeheer

Het bestuur verdedigt zijn dynamische beleid ten aanzien van de valuta hedge met een verwijzing naar de ABTN die bepaalt dat 'in perioden van stress bepaalde valuta open gehouden kunnen worden'. Het Intern Toezicht kan het bestuur hierin volgen. Wel is van belang dat wanneer het bestuur van deze beleidsruimte gebruik wenst te maken, dat dit duidelijk als zodanig genotuleerd wordt en dat ook wordt beschreven waarom er in dat geval dan een zodanige stress-situatie is dat gebruik van de beleidsruimte gerechtvaardigd is. Wanneer dit zo niet wordt overwogen en vastgelegd, ligt het risico van onbedoelde speculatie en willekeur op de loer.

Bij de behandeling van de kwartaalrapportages van de vermogensbeheerder zou het Intern Toezicht graag via de verslaglegging meer inzicht krijgen in waar het bestuur naar heeft gekeken, wat is opgevallen en welke discussie er is gevoerd en welk besluit vervolgens op welke gronden is genomen. Door dit beter vast te leggen ontstaat er een beter inzicht in de mate waarin het bestuur 'in control' is.

Het Intern Toezicht kan het bestuur volgen in zijn overwegingen bij de inzet van zijn huidige adviseur op het gebied van risicomanagement en vermogensbeheer. Het Intern Toezicht adviseert het bestuur wel kritisch

te blijven op de effectiviteit van de 'Chinese walls' in de organisatie van deze adviseur en de effectiviteit van de countervailing power. Verder zou het Intern Toezicht graag in de verslagen meer lezen over de inbreng van de externe adviseur en zijn bijdrage aan de besluitvorming.

Governance, Compliance, Deskundigheid en Communicatie

Het Intern Toezicht heeft begrepen dat het bestuur de voorkeur heeft voor één ongedifferentieerd bestuurdersprofiel, met accenten voor de voorzitter. Het Intern Toezicht kan het bestuur in zijn argumentatie volgen. Echter, volgens het Intern Toezicht zouden ook accenten voor de secretaris / penningmeester gewenst zijn, gezien de specifieke rol die deze functionaris en de voorzitter spelen in het Dagelijks Bestuur. Ook denkt het Intern Toezicht dat het goed is dit profiel periodiek te updaten naar de actuele inzichten. Zo ontbreken nu nog aspecten van 'professioneel gedrag' die onderdeel zijn van de verlangde geschiktheid. Verder adviseert het Intern Toezicht het bestuur om een ander aspect van de geschiktheid, namelijk de deskundigheid, jaarlijks objectief vast te stellen door middel van een externe toets.

Bij BPL is het al lang gebruik dat gepensioneerden in het bestuur zitting hebben. Dit gebeurt op basis van de loodsenvoerordening, waarin is bepaald dat er twee gepensioneerde loodsen in het fonds-bestuur zitting hebben. Toch vindt het Intern Toezicht het wenselijk dat dit belangrijke aspect van de bestuursamenstelling ook te vinden is op de plaats waar je het zou verwachten, in de fondsstatuten.

Een ander belangrijk aspect van het bestuurlijk functioneren is het zorgen voor de bestuurlijke continuïteit. Dat luistert zeer nauw voor een sleutelpositie als die van de voorzitter en direct daarna die van de secretaris / penningmeester. Het Intern Toezicht complimenteert het bestuur met de uiterst zorgvuldige wijze waarop hier de overgang geregeld wordt. De opvolging is tijdig duidelijk en er is voldoende tijd om in de nieuwe functies te groeien. Ook heeft het Intern Toezicht waardering dat hierbij gekozen is voor een relatief jong bestuurslid.

Actuariala, Pensioenzaken en Wet- & Regelgeving

Het Intern Toezicht ziet dat het bestuur zijn zorgplicht serieus neemt en kan de gekozen werkwijze onderschrijven. Wel lijkt het het Intern Toezicht wenselijk om in de ABTN vast te leggen dat het bestuur op deze wijze de zorgplicht invult en de werking ervan jaarlijks checkt.

Alhoewel het Intern Toezicht zich in deze ronde richt op 2013, wordt ook met een schuin oog gekeken naar 2014, zeker wat een belangrijk thema als de pensioenregeling 2015 betreft. Het Intern Toezicht ziet dat het bestuur en de NLC op zorgvuldige wijze in proces en inhoud deze regeling ontwikkelen. Het Intern Toezicht is wel geschrokken van de impact van de nieuwe regeling voor startende loodsen. Dit is helaas het gevolg van keuzes die door de politiek zijn gemaakt, waar het bestuur niets aan kan doen. Nu er vanaf volgend jaar weer een nieuwe pensioenregeling geldt, is het volgens het Intern Toezicht wel een aandachtspunt hoe alle regelingen, die in de loop van de tijd zijn ontwikkeld en nog gelden, uitvoerbaar blijven voor dit kleine bureau. Door de nieuwe fiscale wetgeving wordt de relatieve kostenlast hoger. Het Intern Toezicht is benieuwd of het bestuur een visie heeft op hoe hoog die maximaal zou mogen worden.

DE BEOORDELING

De Stichting Dienstverlening Beroepspensioenfondsen heeft een eenduidige beoordelingsstandaard vastgesteld. Het oordeel van het Intern Toezicht kan zijn: Goed, Voldoende, Matig of Onvoldoende.

Het Intern Toezicht is met inachtneming van het voorgaande in zijn algemeenheid van mening dat het functioneren van het bestuur Goed is.

Vanuit de taak zoals hiervoor beschreven geeft het Intern Toezicht het volgende oordeel:

- Het beleid van het bestuur kwalificeert het Intern Toezicht als voldoende tot goed. Het functioneren van de Compliance is hierbij een punt van aandacht.
- De algemene gang van zaken binnen het pensioenfonds typeert het Intern Toezicht als voldoende tot goed. Een aandachtspunt hier is het nog verder verbeteren van de verslaglegging.
- De risicobeheersing vindt het Intern Toezicht goed, mede dank zij de introductie van het decision paper.
- De evenwichtige belangenafweging vindt het Intern Toezicht eveneens goed. Het besef van de noodzaak hiervan is bij het bestuur ruim voldoende aanwezig en het decision paper ondersteunt dit in de dagelijkse praktijk.

DE SAMENVATTING

Alhoewel het nu wettelijk verplicht is, heeft het BPL-bestuur vanaf de start van de Pension Fund Governance in 2007 gekozen voor een jaarlijkse visitatie. In al die jaren heeft het bestuur steeds een constante kwaliteit laten zien. Dit jaar kwalificeert het Intern Toezicht het functioneren van het bestuur als 'goed'. Dit is de beste kwalificatie die het Intern Toezicht kan geven op een schaal van vier waarderingen. Het Intern Toezicht heeft het BPL-bestuur in september 2014 over de volle breedte van het bestuurlijk domein kritisch bevraagd. Het Intern Toezicht stelt met waardering vast dat de aandachtspunten uit de vorige toezichtsronde goed waren opgepakt door het BPL-bestuur. Tevens werden er ook enkele punten van aandacht genoemd zoals onder andere het versterken van de compliancefunctie, een beleidsmatige vastlegging van de kostentoerekening en van het valutahedge-beleid in stress-situaties en verdere verdieping van de verslaglegging.

DE AANBEVELINGEN

Alhoewel het niet tot de formele taak behoort, meent het Intern Toezicht dat zij het bestuur van dienst kan zijn door een aantal aanbeveling in overweging te geven in het licht van de hiervoor gemaakte kanttekeningen.

- Versterk de compliancefunctie door wijzigingen in wet- en regelgeving systematisch in kaart te brengen en de statuten en reglementen van het fonds daaraan te toetsen.
- Completeer het uitbestedingsbeleid met de hiervoor aangegeven bepalingen.
- Ontwikkel een visie op de toerekening van kosten aan vermogensbeheer en leg die vast in de ABTN.
- Ontwikkel een visie op de karakteristieken van een stress-situatie die rechtvaardigt dat het bestuur van zijn vaste valutahedge-beleid af kan wijken, ontwikkel een visie op de karakteristieken van die afwijking en leg dit vast in de ABTN.
- Laat in de verslaglegging beter zien hoe het bestuur de kwartaalrapportages behandelt en laat ook beter zien wat de bijdrage van de externe adviseur is. En laat ook zien, voor zover aan de orde, waarom en hoe er van de vastgestelde valutahedge wordt afgeweken.
- Actualiseer het bestuurdersprofiel en stel de deskundigheid van de individuele bestuursleden objectief vast door middel van een externe toets. Breng in het profiel ook accenten voor de secretaris / penningmeester.
- Leg in de fondsstatuten vast dat ten minste twee bestuursleden gepensioneerde registerloodsers zijn.
- Ontwikkel een visie op de maximaal toelaatbare kostenlast voor het pensioenbeheer, inclusief bestuur.

UTRECHT, 6 NOVEMBER 2014

MR R. BASTIAN (SECRETARIS)

TRANSPARANTIE-DOCUMENT PFG

Het intern toezicht heeft onderstaande documenten van BPL beoordeeld op aanwezigheid, actualiteit en inhoud. Vragen hierover zijn in het overleg met het BPL-bestuur op 26/09/14 aan de orde geweest.

NR.	ONDERWERP	DEELONDERWERPEN	UITWERKING PENSIOENFONDS (J/N, HOE, NAMEN, IN BIJLAGE)
BESTUUR			
A1	ALGEMEEN	VORIG PFG-RAPPORT	
A2		REACTIE VAN BESTUUR	
A3		REACTIE VAN VO	
A4	SAMENSTELLING	WIE + WANNEER LID	
A5		FUNCTIEVERDELING	
A6		FUNCTIEPROFIELEN	
A7		DAGELIJKS BESTUUR	
A8		ROOSTER VAN AFTREDEN	
A9		CV	
A10		UITKOMST EVALUATIE	
A11		VACATIEGELDREGELING	
B1	DESKUNDIGHEID	INVENTARISATIE P.P.	
B2		DESKUNDIGHEIDSPAN	
B3		SCORE DESK-TOETS P.P.	
C1	DIRECTIE	WIE + VERANTWOORDELIJKHEID	
D1	ADVISEURS	ACTUARIS	
D2		ACCOUNTANT	
D3		JURIST	
D4		BESTUURSONDERSTEUNING	
D5		OVERIG	
E1	COMMISSIES	PENSIOEN-CIE	
E2		BELEGGINGS-CIE	
E3		COMMUNICATIE-CIE	
E4		OVERIGE COMMISSIES	
E5		WERKGROEPEN	
F1	VASTE VERGADERING; MET ONDERLIGGENDE STUKKEN	BESTUUR	
F2		COMMISSIES	
F3		MET BEROEPS PENSIOENVER.	
F4		MET UITVOERDER(S)	
F5		PRIORITEITEN	
F6		PERIODIEKE ONDERWERPEN	
G1	COMPLIANCE	COMPLIANCE OFFICER	
G2		WET- & REGELGEVING	
G3		GEDRAGSCODE	
G4		RISICOMANAGEMENT	

7

BIJLAGE

G5		OPZET AO/IC (A7)	
H1	ABTN	LAATSTE VERSIE	
I1	ALM	LAATSTE VERSIE	
I2		CONTINUÏTEITSANALYSE	
I3		HERSTELPLAN	
J1	UITBESTEDING	WAT	
J2		AAN WIE	
J3		CONTRACT + SLA	
J4		(KWARTAAL)RAPPORTAGES	
K1	NEVENACTIVITEITEN	VERKLARING (A4)	
L1	BELEID (A8)	PREMIEBELEID	
L2		BELEGGINGSBELEID	
L3		INDEXATIEBELEID	
L4		COMMUNICATIEBELEID	
L5		STEMBELEID CORPORATE GOV.	
L6		INVESTMENT BELIEFS	
M1	PROCEDURES (A8)	BESTUUR	
M2		BESLUITVORMING	
M3		BELEID	
M4		KLACHTEN/GESCHILLEN (A6)	
M5		UITBESTEDING (PB,VB)	
N1	FINANCIËLE POSITIE	DEKKINGSGRAAD	
N2		HERSTELPLAN	
O1	TOEZICHTHOUDERS	DNB + AFM	
O2		RAPPORT/AANWIJZINGEN	
P1	DIVERSEN	JAARVERSLAG	
P2		STATUTEN	
P3		PENSIOENREGLEMENT	
P4		HUISHOUDELIJK REGLEMENT	
P5		ACTIEPUNTEN UIT DE CODE PENSIOENFONDSEN	
INTERN TOEZICHT			
Q1	INRICHTING (C1)	INTERN TOEZICHT	
Q2		STATUTAIRE VASTLEGGING	
VERANTWOORDINGSORGaan			
R1	INRICHTING (B1)	SAMENSTELLING	
R2		STATUTAIRE VASTLEGGING	
R3		COMMENTAAR BESTUUR	
R4		COMMENTAAR VERANTW.ORG.	

UITWERKING BEOORDELINGSKWALIFICATIES, DOOR HET SDB-BESTUUR VASTGESTELD OP 20/06/14

INLEIDING

Het Intern Toezicht moet zich een beeld vormen over de mate waarin een bestuur voldoet aan de criteria die de Wet versterking bestuur noemt:

- Het beoordelen van het beleid
- Het beoordelen van de algemene gang van zaken
- Het beoordelen van de risicobeheersing
- Het beoordelen van de evenwichtige belangenafweging

De kwalificaties (Goed ... Onvoldoende) drukken de mate uit waarin deze aandachtspunten gezamenlijk gerealiseerd worden.

Goed

- Beleid: volledig actueel, conform wet- en regelgeving en compleet, samenhangend
- Algemene gang van zaken: stabiel, geschiktheid bestuur onderhouden, tevreden deelnemers
- Risicobeheersing: beleidsmatig en operationeel volledig 'state of the art'
- Evenwichtige belangenafweging: volledig zichtbaar en uitlegbaar

Voldoende

- Beleid: redelijk actueel, conform wet- en regelgeving, compleet, en zijn lacunes in samenhang
- Algemene gang van zaken: redelijk stabiel, geschiktheid bestuur redelijk onderhouden, overwegend tevreden deelnemers
- Risicobeheersing: beleidsmatig en operationeel ingericht, maar praktische toepassing is beperkt
- Evenwichtige belangenafweging: beperkt zichtbaar en niet steeds uitlegbaar

Matig

- Beleid: op aantal punten niet actueel, conform wet- en regelgeving of compleet, beperkt samenhangend
- Algemene gang van zaken: incidenten, geschiktheid bestuur niet systematisch onderhouden, meerdere klachten van deelnemers
- Risicobeheersing: beleidsmatig en operationeel niet volledig ingericht of toegepast
- Evenwichtige belangenafweging: nauwelijks zichtbaar en uitlegbaar

Onvoldoende

- Beleid: op meerdere punten niet actueel, conform wet- en regelgeving of compleet, of onsamenvattend
- Algemene gang van zaken: instabiel, geschiktheid bestuur nauwelijks onderhouden, ontevreden deelnemers
- Risicobeheersing: beleidsmatig en operationeel nauwelijks uitgewerkt of toegepast
- Evenwichtige belangenafweging: nauwelijks zichtbaar of uitlegbaar

Toepassing

Op de vier aandachtsgebieden a t/m d worden kwalificaties geïnventariseerd. Wanneer drie niveaus worden bestreken wordt de middelste de eindkwalificatie, met de aantekening dat tussen-kwalificaties zoals 'matig tot voldoende' ook mogelijk zijn.

Voorbeelden

In onderstaande voorbeelden wordt gekeken naar drie aspecten om de methodiek te verduidelijken. In werkelijkheid wordt naar genoemde vier aspecten gekeken. Die uitbreiding is hier echter niet nodig om de werkwijze te illustreren.

- Stel dat bij een fonds het beleid als 'goed' wordt gekwalificeerd, de algemene gang van zaken als 'matig' en de risicobeheersing als 'voldoende', dan wordt de eindkwalificatie 'voldoende'.
- Stel dat bij een fonds het beleid als 'goed' wordt gekwalificeerd, de algemene gang van zaken als 'goed' en de risicobeheersing als 'voldoende', dan wordt de eindkwalificatie 'goed tot voldoende'.
- Stel dat bij een fonds het beleid als 'goed' wordt gekwalificeerd, de algemene gang van zaken als 'voldoende' en de risicobeheersing als 'voldoende', dan wordt de eindkwalificatie 'voldoende tot goed'.
- Stel dat bij een fonds het beleid als 'goed' wordt gekwalificeerd, de algemene gang van zaken als 'matig' en de risicobeheersing als 'matig', dan wordt de eindkwalificatie 'matig tot voldoende'.

Het voorgaande laat onverlet dat het Intern Toezicht in laatstgenoemde voorbeeld ook kan zeggen dat de eindkwalificatie 'matig' is, wanneer dat toch het algemene gevoel is bij het totaalbeeld. Logischerwijs zal de argumentatie dit eindoordeel, dat niet op het gemiddelde is gebaseerd, goed moeten onderbouwen.

REACTIE BESTUUR OP RAPPORT VISITATIECOMISSIE PFG 2014

ALGEMEEN

De rapportage van het intern toezichtsorgaan van oktober 2014 is de zevende ervaring van het bestuur met het intern toezicht.

HET OORDEEL VAN HET INTERN TOEZICHTSORGAAN

Het bestuur is uiteraard ingenomen met het positieve oordeel van het intern toezichtsorgaan, te weten Goed.

T.A.V. HET GESPREKSVERSLAG

Het bestuur kan zich vinden in de tekst van het gespreksverslag.

T.A.V. DE BEVINDINGEN EN DAARUIT VOORTVLOEIENDE AANBEVELINGEN

Intern toezicht: versterk de compliancefunctie door wijzigingen in wet- en regelgeving systematisch in kaart te brengen en de statuten en reglementen van het fonds daaraan te toetsen.

Reactie bestuur: het bestuur zal het komende jaar de compliancefunctie evalueren.

Intern toezicht: completeer het uitbestedingsbeleid met de hiervoor aangegeven bepalingen: Hoe komt het bestuur tot een long list en een short list? Welke criteria worden daarbij gebruikt? Wanneer zet het bestuur een consultant in bij een uitbestedingstraject en hoe selecteert het die? En hoe waarborgt het bestuur dat een geselecteerde partij compliant is?

Reactie bestuur: gezien wordt of het nodig is deze punten in het uitbestedingsbeleid vast te leggen.

Intern toezicht: ontwikkel een visie op de toerekening van kosten aan vermogensbeheer en leg die vast in de ABTN.

Reactie bestuur: dit punt staat al op de agenda voor het komende jaar.

Intern toezicht: ontwikkel een visie op de karakteristieken van een stress-situatie die rechtvaardigt dat het bestuur van zijn vaste valutahedge-beleid af kan wijken, ontwikkel een visie op de karakteristieken van die afwijking en leg dit vast in de ABTN.

Reactie bestuur: het bestuur zal in overleg met de beleggingsadviseur bezien of het vastleggen van de karakteristieken van een afwijking op het strategische valutahedge-beleid als toetsingskader gewenst is.

Intern toezicht: laat in de verslaglegging beter zien hoe het bestuur de kwartaalrapportages behandelt en laat ook beter zien wat de bijdrage van de externe adviseur is. En laat ook zien, voor zover aan de orde, waarom en hoe er van de vastgestelde valutahedge wordt afgeweken.

Reactie bestuur: de inbreng van de externe adviseur blijkt uit de notities van betrokkene en hiervan wordt in de verslaglegging melding gemaakt. Het bestuur vindt dit voldoende. Geconstateerd wordt dat wel in de verslaglegging en bijbehorende stukken is vastgelegd waarom en hoe van de strategische valutahedge is afgeweken. Ook in het jaarverslag (blz. 34) is melding gemaakt van de afwijking.

Intern toezicht: actualiseer het bestuurdersprofiel en stel de deskundigheid van de individuele bestuursleden objectief vast door middel van een externe toets. Breng in het profiel ook accenten aan voor de secretaris/penningmeester.

Reactie bestuur: gezien wordt of het nodig is om de profielschets voor bestuurslid aan te passen en accenten aan te brengen voor de secretaris/penningmeester. Het bestuur laat de deskundigheid van bestuursleden al jaren vaststellen door middel van een externe toets. Nieuwe bestuursleden doen de SDB-toets (niveau 1) en het bestuur als geheel onderwerpt zich aan een toets op niveau (2). De gegevens van deze toetsen vormen bouwstenen voor het geschiktheidsplan van het bestuur.

Intern toezicht: leg in de fondsstatuten vast dat ten minste twee bestuursleden gepensioneerde registerlootsen zijn.

Reactie bestuur: dit is vastgelegd in de Pensioenverordening voor registerlootsen en is derhalve niet nodig.

Intern toezicht: ontwikkel een visie op de maximaal toelaatbare kostenlast voor het pensioenbeheer, inclusief bestuur.

Reactie bestuur: in een tijd waarin veel wordt gewijzigd vraagt de kostenbeheersing extra aandacht van het bestuur. Het beleid van het bestuur is gericht op een zoveel mogelijk beheerste kostenontwikkeling. Dit beleid wordt geconcretiseerd door planmatig te werken en waar mogelijk met externe partijen meerjaren afspraken te maken.

OORDEEL VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN OVER HET DOOR HET BPL-BESTUUR GEVOERDE BELEID IN 2014

ALGEMEEN

De Wet zegt dat ieder pensioenfonds verplicht een Verantwoordingsorgaan (VO) moet instellen.

Het Verantwoordingsorgaan van de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen is opgericht in 2007 en bestaat uit zes leden.

Het bestuur van het pensioenfonds legt verantwoording af aan het VO over het beleid en de wijze waarop het beleid is uitgevoerd. Het VO heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het door het bestuur vastgestelde concept van het jaarverslag, de jaarrekening, alsmede andere informatie, waaronder de bevindingen van de Visitatiecommissie (voorheen Intern Toezichtsorgaan) over het door het bestuur gevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes in de toekomst.

Op 1 juli 2014 trad de Wet versterking bestuur pensioenfondsen en de Code Pensioenfondsen in werking. Deze wet heeft onder meer gevolgen voor samenstelling van het VO en zijn bevoegdheden. De belangrijkste veranderingen zijn:

- De Wet schrijft voor dat deelnemers en pensioengerechtigden evenredig op basis van onderlinge getalsverhoudingen in het VO vertegenwoordigd dienen te zijn. De samenstelling van het VO zal daardoor in 2015 wijzigen van twee pensioengerechtigden en vier deelnemers, naar vier pensioengerechtigden en twee deelnemers, welke worden benoemd door respectievelijk de Vereniging van Nederlandse oud-loodsers en de ledenvergadering van de NLC.
- De leden van de visitatiecommissie zullen op basis van een bindende voordracht van het VO benoemd worden door het pensioenbestuur. Voorheen had het VO geen rol bij de benoeming van het Intern toezichtsorgaan.
- De visitatiecommissie heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het beroepspensioenfonds. De visitatiecommissie is ten minste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af. Over de uitvoering van deze taken gaat de Visitatiecommissie verantwoording afleggen aan het VO. Voorheen rapporteerde het Intern Toezichtsorgaan alleen aan het fondsbestuur. De adviesrechten van het VO zijn uitgebreid.

Onderwerpen van overleg met het BPL-bestuur

Het VO heeft in 2014 twee keer overleg gevoerd met het pensioenbestuur. De volgende onderwerpen zijn aan de orde geweest:

- Accountantsverslag 2013.
- Jaarverslag en jaarrekening 2014.
- Rapport van Visitatiecommissie 2014.
- Ontwikkeling dekkingsgraad.
- Deskundigheid VO-leden: het VO heeft behoefte aan vergroting van de deskundigheid die nodig is om het beleid van het pensioenbestuur naar behoren te kunnen beoordelen. Het pensioenbestuur heeft toegezegd dat het na de inwerkingtreding van de nieuwe pensioenwet een op de behoefte van het VO toegesneden training zal organiseren.
- De inrichting van compliance.
- Het beleggingsplan 2014.
- Wijziging statuten van BPL.
- Beëindiging uitvoering reglement aspirant-registerloodsen.
- Wijziging Pensioenstatuten per 1 januari 2015.

OORDEEL VO

Het VO heeft kennis genomen van het concept jaarverslag en de concept jaarrekening alsmede het concept actuariel rapport van de adviserend actuaris over 2014 en heeft deze besproken met het bestuur. Tevens heeft het VO kennis genomen van het rapport van de Visitatiecommissie over 2014 en heeft dit rapport en de reactie daarop van het BPL eveneens met het bestuur besproken. De Visitatiecommissie constateert dat het functioneren van het BPL-bestuur Goed is.

Het VO is verheugd over zo'n positief oordeel van de Visitatiecommissie en is dan ook positief over het in 2014 door het BPL-bestuur gevoerde beleid.

HET VO

Het VO heeft in het verslagjaar tweemaal vergaderd ter voorbereiding van twee besprekingen met het pensioenfondsbestuur. Andere communicatie werd gevoerd via e-mail en de telefoon.

Mutaties in het VO in 2014: geen.

DATUM: 1 JUNI 2015

NAMENS HET VERANTWOORDINGSORGAAN,

JOHAN VAN DER LAAN (VOORZITTER)

HERMAN BROERS (SECRETARIS)

REACTIE VAN HET BESTUUR OP HET OORDEEL VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN OVER HET GEVOERDE BELEID IN 2014

Het bestuur heeft kennisgenomen van het positieve oordeel van het Verantwoordingsorgaan (VO) over het gevoerde beleid in 2014.

Soort informatie

[illegible]

* KOSTEN WORDEN 50/50 IN REKENING GEBRACHT BIJ DEELNEMER EN ZIJN EX-PARTNER, TENZIJ PARTIJEN EEN ANDERE REGELING OVEREEN ZIJN GEKOMEN.

FINANCIËLE VOORUITZICHTEN: VISIE ROBECO INSTITUTIONAL ASSET MANAGEMENT

ECONOMIE

Het beeld van een zwakke wereldeconomie is eigenlijk ook in 2014 grotendeels van toepassing geweest. De Europese economie heeft in de tweede helft van 2014 een duidelijke groei afzwakking laten zien, waarbij met name de zwakte van de Duitse economie - doorgaans de motor achter het herstel van de Eurozone – als een onaangename verrassing kan worden getypeerd. Onrust over het sluimerende conflict in Oekraïne en de daaraan gekoppelde sancties, lage investeringen en een zwakke ontwikkeling van de wereldhandel zijn hieraan mede debet. De Eurozone als geheel balanceert momenteel op de rand van deflatie, waarmee het beeld van een Japan-scenario boven de markt hangt. Ook de Japanse economie kampt met een groeivertraging, deze keer gerelateerd aan de BTW-verhoging die eerder dit jaar werd doorgevoerd. De BTW-verhoging vormde een onderdeel van een pakket van maatregelen van premier Abe om de Japanse economie weer tot leven te wekken. Hoewel Abe het eerste jaar succesvol leek te zijn, is de economische groei inmiddels weer tot stilstand gekomen. Van de langverwachte structurele hervormingen is nog weinig terechtgekomen, de (kunstmatige) inflatie holt de koopkracht uit, waarmee onduidelijk is geworden waar het groeiherstel precies vandaan moet komen. Ook de Chinese groeimotor lijkt in 2014 wederom op een lager pitje te draaien, zij het dat de 7% groei aldaar uiteraard nog steeds ver boven de groei elders uitkomt. De Chinese economie is bezig in een aanpassingsproces, waarbij de autoriteiten trachten minder afhankelijk te worden van investeringen in grote infrastructurele projecten, ten gunste van een groter aandeel in consumptieve bestedingen. Dat dit aanpassingsproces niet zonder haperingen plaatsvindt, zal niet verbazen, waarbij de autoriteiten vervolgens toch weer teruggrijpen naar hun beproefde stimuleringspakketten. Met groeiverzwakking in Europa, Japan en China, is het niet geheel verwonderlijk dat ook de op exportgerichte opkomende landen eveneens met een groeivertraging geconfronteerd werden.

Grote uitzondering op dit pessimistische beeld wordt gevormd door de Amerikaanse economie. Na meer dan vijf jaar na het einde van de recessie en diverse stimuleringspakketten van de Federal Reserve, de centrale bank, is de commerciële bankensector grotendeels hersteld van de crisis, hebben consumenten een punt gezet achter de pijnvolle schuldsanering en is er sprake van een aanhoudend herstel op de arbeidsmarkt. Gegeven dat het Amerikaanse groei-model niet gebaseerd is op de exportmotor, heeft de economische grootmacht ook niet zo heel veel last van de verzwakking van de economie elders in de wereld. De revolutie op het gebied van schaliegas heeft er bovendien toe geleid dat de Amerikaanse economie minder afhankelijk is geworden van de ontwikkelingen in het Midden-Oosten, wat er mede toe geleid heeft dat de olieprijs in de tweede helft van 2014 fors onder druk is gekomen.

Dat is ook gelijk een reden waarom we denken dat een deel van het huidige pessimisme misplaatst is. Financiële markten leggen momenteel de nadruk op de negatieve effecten van de olieprijsdaling (disinflatie, gedaalde inflatieverwachtingen), maar gaan daarbij voorbij aan de bestedingsimpuls die deze prijsdaling per saldo betekent. Zeker voor de Amerikaanse consument betekent de olieprijsdaling een meevaller, die tot een verbetering van onderliggende koopkracht leidt. In Europa en Japan is dit effect wat kleiner, aangezien de olieprijs in dollars wordt afgerekend en zowel de euro als de yen in dezelfde periode onder druk zijn komen te liggen. De positieve keerzijde hierbij is echter dat beide landen hun concurrentiepositie ten opzichte van Amerika hebben zien verbeteren, waarmee de bestedingsimpuls via de exportsector zal lopen. Voor Europa komt daar nog bij dat met name de zuidelijke landen profiteren van de sterke daling van de kapitaalmarktrente aldaar: als het niet direct de particuliere sector ten goede komt (en daar kan inderdaad een vraagteken bij worden gezet), dan toch op zijn minst via een verbetering van de overheidsfinanciën.

Al met al lijken de vooruitzichten momenteel minder ongunstig dan het sombere beeld dat nu in de financiële

markten overheerst. We verwachten dan ook dat 2015 een jaar wordt dat aansluit bij het basisscenario dat we voor de komende vijf jaar hanteren, eentje van graduele normalisatie. Elke kater gaat op een goed moment voorbij en zeker op de wat langere termijn verwachten we dat de wereldeconomie zal weten te herstellen van de diverse crisissen die we de afgelopen jaren te verduren hebben gekregen. Het woord gradueel geeft daarbij aan dat we zeker op korte termijn geen wonderen moeten verwachten: voor Europa zal het een proces van struikelen (maar niet vallen) en opstaan worden. Echter, zoals de ontwikkelingen in Amerika laten zien, is dit een aanpassingsproces dat na verloop van tijd wel degelijk kan worden afgerond. We verwachten dat de huidige negatieve spiraal weer kan worden omgebogen tot een positieve, waarbij groei-impulsen weer tot banengroei gaan leiden en daarmee tot een stijging in koopkracht. Anders dan vorig jaar, toen we nog uitgingen van aanhoudende sub-trend groei, zijn we momenteel per saldo iets positiever gestemd over de groei van de wereldeconomie over de komende vijf jaar.

FINANCIËLE MARKTEN

Hoewel dit in het huidige klimaat wellicht als een optimistisch economisch scenario klinkt, moet gelijk gewaarschuwd worden dat dit positieve scenario niet automatisch tot goede beleggingsresultaten gaat leiden. De beste manier om tot een goede inschatting van rendementsverwachtingen voor de komende jaren te komen, is door eerst te kijken wat de lange termijn evenwichtsrendementen voor de verschillende categorieën zijn. Ten opzichte van die evenwichtsrendementen hanteren we vervolgens een op- of afslag voor twee factoren. De eerste is de macro-omgeving. Dat aandelen een ander rendement zullen laten zien in een goede groei-omgeving dan in een deflatorische wereldeconomie ligt immers voor de hand. De tweede factor, is de factor waardering. Ook hier is de logica simpel: des te duurder een beleggingscategorie ten opzichte van zijn langdurige gemiddelde is, des te waarschijnlijker ook dat toekomstige rendementen lager zullen uitkomen.

Waardering en Macro-omgeving

Belegging	Lange termijn evenwichtsrendement	Waardering	Macroklimaat	Verwacht rendement (2015-2019)
Kas	3.5%	-/-	+	0.75%
Staatsobligaties (AAA)	4.5%	-/-	-/-	0.25%
Bedrijfsobligaties hoge kwaliteit	5.25%	-/-	=	0.75%
Bedrijfsobligaties lage kwaliteit	6.25%	-/-	=	2.0%
Obligaties opkomende markten (LC)	6.0%	-/-	=	2.0%
Aandelen ontwikkelde markten	8.0%	-/-	=	5.5%
Aandelen opkomende markten	8.5%	=	=	6.75%
Beursgenoteerd vastgoed	7.0%	-/-	-/-	4.0%
Nederlandse Woninghypotheken	5.25%	-/-	=	1.75%

Bovenstaande tabel is afkomstig van de Expected Returns 2015-2019 studie van Robeco, waarbij een negatief teken indiceert dat er een afslag van toepassing is, terwijl een positief teken juist een opslag moet opleveren. De belangrijkste boodschap is hierbij de kolom die de waardering weergeeft: vrijwel alle beleggingscategorieën zijn momenteel duur ten opzicht van de evenwichtswaarde. Zoals eerder opgemerkt is dit een directe consequentie van de koerswinst die we de afgelopen jaren hebben gezien. Hierbij moet worden opgemerkt dat niet alle beleggingscategorieën in dezelfde mate overgewaardeerd zijn. Obligaties, en vooral de Europese staatsobligaties zijn in onze ogen veel zwaarder overgewaardeerd dan bijvoorbeeld wereldwijde aandelen, terwijl we binnen aandelen ook waarderingen zien die van duur (VS) tot interessant (opkomende markten) lopen. Dit verklaart ook gelijk waarom de afwijking van het te verwachte rendement ten opzichte van de evenwichtswaarde voor sommige beleggingscategorieën groter is dan voor andere.

Kijken we vervolgens naar het macro-klimaat, dan valt op dat vooral de rentemarkt geraakt zal gaan worden in ons scenario van graduele normalisering. Dit is niet bepaald verrassend: normalisering betekent dat centrale banken hun huidige beleid van lage rentes en onbeperkte liquiditeit zullen terugdraaien, waarmee de korte rente op termijn weer verhoogd zal gaan worden. Hierin loopt de VS overigens op de rest van de wereld voorop, want in Europa verwachten we in 2015 nog zeker geen renteverhoging. Stijgende korte rentes, aantrekkende groei en een beëindiging van de huidige opkoopprogramma's van staatsobligaties betekent dat de dertig jaar durende rally in de obligatiemarkt dan toch eindelijk tot een einde komt. Wederom zal deze beweging zich eerder in de VS manifesteren, maar gegeven de dominantie van de Amerikaanse markt lijkt het onwaarschijnlijk dat Europa zich er volledig aan kan onttrekken. Een lange rente van 1% die stijgt naar een normaler niveau van 3,0% resulteert vanzelfsprekend in lagere rendementen. Ook bedrijfsobligaties zullen zich niet aan de correctie in de onderliggende staatsobligaties weten te onttrekken. Voor aandelen geldt dat het proces van graduele normalisatie geen specifieke op- of afslag noodzaakt. Groei en inflatie keren terug naar gemiddelde niveaus, wat ook tot een normale winstgroei zal leiden. Gegeven de wel erg hoge winstmarges in de VS kan enige margedruk verwacht worden, maar voor wereldwijde aandelen is eerder het omgekeerde het geval. De enige afslag die in de meer risicovolle beleggingen voor het macro-klimaat van toepassing is, is die voor vastgoed. Deze hangt samen met de rentegevoeligheid van deze beleggingscategorie: de vastgoedsector is veel gevoeliger voor een rentestijging dan de aandelenmarkt als geheel.

VERSLAG COMPLIANCE OFFICER

Gedurende het verslagjaar hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in de compliance taken zoals die belegd zijn bij het bestuur en bij de compliance officer. Insiders en verbonden personen tekenden de jaarlijkse verklaring van naleving van de gedragscode. Tevens hebben dit verslagjaar ook de leden van het verantwoordingsorgaan de gedragscode ondertekent. Zoals vereist werd een lijst ontvangen van betaalde en onbetaalde nevenfuncties van alle bestuursleden. Er was geen aanleiding hier nadere informatie over in te winnen.

Gedurende het verslagjaar werd een melding ontvangen die getoetst diende te worden aan de gedragscode. Na een briefwisseling met een externe partij werd dit naar tevredenheid opgelost.

De compliance officer is bij de algemene bestuursvergaderingen van april en november aanwezig geweest, daar onderwerpen met betrekking tot compliance op de agenda stonden. Tevens werden in de november vergadering de conclusies van het intern toezicht met betrekking tot compliance besproken. Daarnaast was er veelvuldig e-mail en telefonisch contact met het dagelijks bestuur en de manager pensioenen.

Zoals reeds in het vorige verslag vermeld werd de nieuwe beheersovereenkomst met Robeco getoetst aan het uitbestedingsbeleid BPL en voor wat compliance aspecten betreft aan het compliance charter BPL. Er werden door de compliance officer enige kanttekeningen geplaatst die door Robeco werden meegenomen. Gedurende het verslagjaar werd dit proces afgerond en de beheersovereenkomst getekend. Ook werd in het verslagjaar de vragenlijst van het DNB pilot onderzoek belangenverstrengeling afgerond.

Zoals eerder afgesproken werden ook gedurende het verslagjaar alle bestuurs- en vergaderstukken aan de compliance officer toegezonden. Teneinde het geheel aan compliance taken en aspecten verder te professionaliseren heeft het bestuur in goed overleg besloten de taakverdeling tussen het dagelijks bestuur en de compliance officer te beëindigen. Hiertoe zal gedurende het lopende verslagjaar een overeenkomst worden aangegaan met een externe partij die het geheel van taken en aspecten overneemt.

CASTRICUM 19 APRIL 2015

JAN HELDOORN

VOOR ALS HET ONVERHOOPT NODIG IS...

Richtlijnen voor deelnemers en hun nabestaanden, als steun bij het onafwendbare afhandelen van formaliteiten bij overlijden.

MAATREGELEN BIJ LEVEN

- Overweeg of het nuttig c.q. noodzakelijk is een testament te maken. Hierbij wordt speciaal de aandacht gevestigd op het zgn. langstlevende testament.
Voor inlichtingen over het opmaken van een testament kunt u de notaristelefoon bellen: 0900-3469393 of een notariskantoor in uw omgeving. Denk hierbij in voorkomend geval ook aan het opmaken van een samenlevingscontract en regel, indien nodig, de verzorging van uw kinderen na uw overlijden.
- Stel bankrekeningen mede op naam van uw (huwelijks)partner, dit om te voorkomen dat deze rekeningen bij overlijden worden geblokkeerd; uw partner behoudt dan toegang tot die rekeningen. Bij sommige banken geldt geen maximum bedrag waarover kan worden beschikt. Informeer bij de betreffende bank naar de gehanteerde procedure en maximumbedragen.
- Leg een map of ordner aan, waarin de volgende bescheiden kunnen worden opgeborgen:
 - Pensioen c.q. uitkeringsbescheiden (ook die van de AOW) en de daarop betrekking hebbende brochures en mededelingen. Het op de pensioenen of uitkeringsbescheiden vermelde registratienummer is van belang bij alle correspondentie met de betrokken instanties. Het kan zijn dat een vroegere werkgever een aparte pensioenregeling had doch dat een pensioenuitvoerder niet te vinden is bijvoorbeeld door naamswijziging. Of er hebben overdrachten plaatsgevonden door fusies of overnames. Deze zijn op te sporen via: DNB, Postbus 98, 1000 AB Amsterdam (internet: www.DNB.nl). Men beschikt over een lijst van voormalige pensioenverzekeraars en hun rechtsopvolgers.
 - Familiepapieren, zoals geboorteakten, huwelijksakte, echtscheidingsakte, huwelijkse voorwaarden enz;
 - Belastingbescheiden en rekeningen, die voor de aangifte van de inkomsten- en eventueel vermogensbelasting van belang zijn, een en ander betrekking hebbend op de afgelopen vijf jaar;
 - Lijst met bestaande bank-, spaar- en beleggingsrekeningen (handleiding!);
 - Lijst van verzekeringspolissen, aangeven welke polissen kunnen vervallen c.q. van kracht moeten blijven en waarbij een naamswijziging moet plaatsvinden;
 - Lijst van bezittingen en schulden, welke actueel moet worden gehouden;
 - Lijst van lidmaatschappen van verenigingen, eventueel aangeven welke voor de overblijvende partner niet meer van belang zijn;
 - Lijst van abonnementen op tijdschriften, periodieken of vakliteratuur, eventueel aangeven welke kunnen worden beëindigd;
 - Adressen en zo mogelijk telefoonnummers van nabestaanden, familieleden, vrienden en kennissen, die in geval van overlijden moeten worden ingelicht; banken en overige beheerders van uw bezittingen; de Vereniging van Nederlandse oud-loodsen; eventueel de loodsensociëteit.

MAATREGELEN BIJ OVERLIJDEN

- Bewaar alle rekeningen van de kosten die in verband met het overlijden worden gemaakt, deze kunnen mogelijk fiscaal aftrekbaar zijn.
- Inschakelen (huisarts, ziekenhuis) voor het opmaken van een verklaring van overlijden.
 Waarschuwen van de uitvaartonderneming.
 Aangifte van overlijden doen bij de afdeling burgerzaken van de gemeente voor het opmaken van een akte van overlijden (wordt veelal door de uitvaartonderneming verzorgd). Het is aan te bevelen daarbij direct de nodige afschriften van deze akte te laten maken voor de te vervullen formaliteiten.
 Deze zijn nodig voor het aanvragen van pensioen(en), AOW en / of ANW, te voorzien van het betreffende registratienummer van de overledene (het BPF Koopvaardij vraagt bovendien om een uittreksel uit het huwelijksregister van de gemeente waar het huwelijk is gesloten); notaris i.v.m. testament en akte van erfrecht; verkrijging van verzekeringsgelden enz.; belastingdienst met vermelding van BSN nummer; bank(en) met vermelding van rekeningnummer(s); (zorg)verzekeringen, met vermelding relatienummer(s) i.v.m. naamswijziging(en). Hieraan zijn kosten verbonden, behalve voor het aanvragen van pensioen(en). Deze zijn gratis verkrijgbaar (de gemeente zal daarop aantekenen "afgegeven ten dienste van het aanvragen van pensioen"). Een aantal activiteiten wordt ook wel door een uitvaartonderneming verricht.
- Eventueel inschakelen van een geestelijk verzorger voor geestelijke bijstand en voor de verzorging van een kerkelijke plechtigheid.
- Bericht sturen aan instanties die uitkeringen verzorgen (binnen 6 weken). Hiervoor gebruik maken van de afschriften van de Akte van overlijden, deze te voorzien van het betreffende registratie/pensioennummer.
 Voor ABP: ABP, Postbus 4804, 6401 JL Heerlen.
 Email: contactformulier op site www.abp.nl
 Voor BPL: Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen, Postbus 830, 3000 AV Rotterdam.
 Bezoekadres: Berghaven 16, 3151 AB Hoek van Holland. telefoon: 088-9002540/41. www.bplloodsen.nl
 Email: bpl@loodswezen.nl of via contactformulier op de site.
 Voor BPF Koopvaardij: Bedrijfspensioenfonds voor de Koopvaardij, Postbus 9159, 1006 AD Amsterdam
 Bezoekadres, MN, Radarweg 60, 1043 NT Amsterdam, telefoon 088-0079 899.
 Email: servicedesk@koopvaardij.nl. www.bpfkoopvaardij.nl
 In het bericht vermelden de persoonsgegevens van degenen die recht hebben op partner-/wezenpensioen; gegevens van (niet geblokkeerde) bankrekening van de echtgeno(o)t(e); (eventuele) gegevens van ex-echtgenote; opgave door (oudere) wezen van studieverklaring dagstudie; naam, voornamen, adres, bankrekeningnummer waarop het wezenpensioen gestort dient te worden (dit gebeurt rechtstreeks).

OVERLIJDENSUITKERING BPL AAN PARTNER

Pensioenstatuut 1988 (ingaaude 1 januari 2015)

Bij overlijden deelnemer: 1/6 deel van de pensioengrondslag

Bij overlijden gepensioneerd: 1/6 deel van het jaarlijkse OP

Pensioenstatuut 2015

Bij overlijden deelnemer: bij de Stichting Staber wordt een verzoek voor een schenking (12 procent van de pensioengrondslag) ingediend.

Bij overlijden gepensioneerd: twee maanden ouderdomspensioen, zoals dat laatstelijk gold voor overlijden, wordt als een uitkering ineens uitbetaald.

Als de overledene uit vorige dienstbetrekkingen een pensioen ontving, ook deze fondsen berichten.

- Indien de overledene een AOW pensioen genoot moet van het overlijden zo spoedig mogelijk bericht worden gegeven aan het districtskantoor van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) in het resort, waarin de woonplaats van de overledene is gelegen.
Zie voor kantoren: www.svb.nl
- Alle maatschappijen waarbij verzekeringen zijn afgesloten dienen van het overlijden in kennis te worden gesteld. Hierbij vermelden de polisnummers alsmede namen en adressen van de nabestaanden.
Nagaan of er nog lopende verzekeringen zijn die premievrij worden bij overlijden. Zonodig de verzekeringsadviseur raadplegen.
Voor polissen die van kracht blijven, b.v. brandverzekering, huis, inboedel, auto, boot, caravan, e.d. dient naamswijziging plaats te vinden (denk ook aan 'groene kaart' bij autoverzekering); ziektekostenverzekeringsmaatschappij inlichten.
- Bij eigendom woning via de gemeente bij het kadaster het huis op eigen naam laten registreren. Hieraan zijn kosten (geen overdrachtskosten) verbonden maar het is belangrijk als het eigen huis later verkocht gaat worden.
- Indien men een hypotheek heeft op het huis, verdient het aanbeveling de hypotheekakte te controleren of daarin een clause is opgenomen waarin bepaald is dat bij overlijden van de echtgenoot of partner de hypotheek wordt (of kan worden) beëindigd.
- Tevens nagaan of in verband met het overlijden nog andere lopende financiële verplichtingen komen te vervallen.
- Zeg eventueel abonnementen op van tijdschriften, periodieken, vakliteratuur en lidmaatschappen van verenigingen die niet meer van belang zijn voor de overblijvende partner.
- Bezien of eventueel het paspoort van de overgebleven (huwelijks)partner moet worden gewijzigd. Mocht u onverhoopt iets overkomen (b.v. tijdens verblijf in het buitenland) dan is men op de hoogte van uw situatie.
- Ga na of het mogelijk is verlaging van bepaalde tarieven aan te vragen, zoals reinigingsrechten en milieu-belasting, indien na overlijden een éénpersoons huishouding wordt gevoerd. Deze regelingen verschillen per regio/gemeente.
Doordat bij overlijden een deel van het inkomen wegvalt, bestaat de kans dat men op grond van het (lagere) gezinsinkomen in aanmerking komt voor subsidieregelingen.
- Behandelende artsen (huisarts, specialisten en tandarts) van overlijden in kennis stellen.
- Sinds 1 juli 1996 is de Algemene nabestaandenwet (ANW) van kracht. Deze wet regelt het recht op een Anw nabestaandenuitkering voor mannen en vrouwen van wie de (huwelijks)partner op of na 1 juli 1996 is overleden. In de Anw is ook het recht voor wezen en halfwezen geregeld. De Anw wordt evenals de AOW uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Zie voor adressen: www.svb.nl

C O N T A C T

Heeft u vragen over uw pensioen of veranderingen die daarop mogelijk van invloed kunnen zijn (bijvoorbeeld uitleg over de pensioenregeling, pensioenberekeningen, uniform pensioenoverzicht (UPO), veranderingen in de burgerlijke staat, klachten over de pensioenuitvoering) neem dan contact op met PGGM.

+31(0)30 277 5660

BPL@PGGM.NL

POSTBUS 707- 3700 AS ZEIST

De afdeling van BPL bij PGGM bereikbaar van maandag tot en met donderdag van 08.00 tot 17.30 en op vrijdag van 08.00 tot 16.00 uur.

Overige vragen:

NORA VAN BEEK (MEDEWERKER PENSIOENEN)

+31 (0)88 900 25 41

BPL@LOODSWEZEN.NL

THEO WITTKAMPF (MANAGER PENSIOENEN)

+31 (0)88 900 25 40

BPL@LOODSWEZEN.NL

• STICHTING BEROEPSPENSIOENFONDS LOODSEN •
BERGHAVEN 16 • 3151 HB HOEK VAN HOLLAND
• POSTBUS 830, 3000 AV ROTTERDAM •

W W W • B P L O O D S E N • N L

